

11. årgang nr. 1  
29. dec.  
22. Jan 1995  
Pris kr. 43,75  
INKL. PC-DISK

# Privat Computer

PC og Amiga -vi gør det mere forståeligt

## Brug computeren i skolen!

Læs før køb:  
Gode råd til dig,  
der vil have  
laserprinter

Macintosh Performa  
- en familie-computer?



PC-DISK TIL DIG:  
SPECIAL-UDGAVE  
AF "STAR CRUSADER"  
100% SPILBAR!

Stor konkurrence  
i bladet:  
Vind de nyeste  
braet-spil!

MANGLER DISKETTEN?  
SPØRG DIN BLAD-FORHANDLER!

CH 5 708890 000302

## Amiga



SX-1 CD 32 EXPANSION BOX 2498,-

## Accelerator kort

BLIZZARD 1220 4MB 28.5MHz RING!  
BLIZZARD 1230-III 40MHz RING!  
BLIZZARD 1230-III 50MHz RING!  
GVP A1230 40MHz 1MB-RAM 2798,-  
GVP A1230 40MHz 4MB-RAM 4298,-  
GVP A1230 50MHz 1MB-RAM 4298,-  
GVP A1230 50MHz 4MB-RAM 5798,-  
G-FORCE 030-40/40/40 6998,-  
GVP G-FORCE A4000-040/40/40 12998,-

## Bøger & Blade danske

AMIGA ANIMATION (AMOS) 198,-  
AMIGA BILLEDGUIDE 258,-  
AMIGA ORDBOGEN 149,-  
AMIGA TIL ANDET END SPIL 198,-  
DELUXE PAINT IV DK MANUAL 299,-  
INTRODUKTION WORKBENCH 3 248,-  
TEGN & MAL MED AMOS 248,-

## Bøger & Blade engelske

AMIGA A1200 NEXT STEP 198,-  
AMIGA CD32 GAMER 99.75  
AMIGA DISKS & DRIVES 198,-  
AMIGA GAMERS GUIDE 198,-  
AMIGA INTERN BOOK 448,-  
AMIGA WORKBENCH A-Z 198,-  
AMIGA WORLD 47.50  
CD ROM WORLD 47.50  
COMPUTER GAMING WORLD 47.50  
COMPUTER GRAPHICS WORLD 59.50  
MASTERING-9 AMIGA AMOS 298,-  
MASTERING10 AMIGA AREXX 298,-  
MASTERING AMIGADOS 3 298,-  
ROM KERNEL DEVICES 299,-

## CD32 Titler

FRONTIER - ELITE 2 349,-  
GUNSHIP 2000 299,-  
IMPOSSIBLE MISSION 2025 299,-  
JETSTRIKE 299,-  
LEGACY OF SORASIL 299,-

## Disketter m.m.

3.5 10 DISK LABELS 6,-  
3.5 120 DISK-LABELS 60,-  
PRESISION 10 STK. 2DD 3.5 46,-  
PRESISION 100 STK. 2DD 3.5 399,-  
CD SKUFFE TIL 32 STK. 199,-  
DISKETTEBOX 100STK 3.5 49,-  
DISKETTEBOX SORT 10STK 3.5 19,-  
SYQUEST 105MB CARTRIDGE 698,-  
SYQUEST 270MB CARTRIDGE 998,-

## Databaser

INTERBASE V2.0 298,-  
SUPERBASE PERSONAL 4 AGA 898,-  
SUPERBASE PRO. 4 AGA 1798,-  
ALLADIN 4D V3.0 3698,-

## Grafik & Animation

BRILLIANCE 2.0 1198,-  
DELUXE PAINT IV 899,-  
GVP EGS-28/24 2MB-RAM 3998,-  
GVP IMAGE FX 1.5 2298,-  
IMAGINE 3.0 PAL 4998,-  
REAL 3D V2.4X 4398,-  
VISTA PRO 3.0 PAL 779,-

## Harddisk kontroller

ALFAPOWER AT-KIT A500(+) 1398,-  
AMIQUEST PCMCIA A1200 1098,-  
BLIZZARD 1230-II SCSI-2 KIT 1398,-  
CD1200 CONTROLLER PCMCIA 698,-  
DATAFLYER 1200 SCSI PLUS 898,-

FASTLANE Z3 3998,-  
GVP A1291-SCSI OPTION 998,-  
GVP A4008-HC8+0/0 1698,-



OVERDRIVE CD PCMCIA 1200 2998,-  
OVERDRIVE PCMCIA A1200 998,-  
TANDEM CD+IDE KONTROLLER 698,-

## Hjælpe programmer

AMI BACK 2.0 495,-  
AMI-BACK PLUS TOOLS 998,-  
AMIGA VIKING LOTTO 179,-



AMIGA LOTTO 179,-  
OPUS DIRECTORY V4.12 798,-



TURBOTEXT - PRO TEXT EDITOR 499,-  
WORKBENCH 2.1 DANSK 150,-  
KICKSTART- & WB 3.1 998,-  
KICKSTART- & WB 3.1 (A3000) 1098,-

## Joystick

ARCADE - JOYSTICK 249,-  
CD32 JOYPAD COMPETITION 249,-  
(VIRKER PÅ ALLE AMIGA - PRØV  
DEN SAMMEN MED FX. KICKOFF 3)



COMPETITION PRO 5000 BLACK 198,-  
GRAVIS AMIGA GAME PAD 249,-  
GRAVIS SWITCH JOYSTICK 348,-

SAITEK MX-220 MEGAGRIP II 199,-  
THE BUG. AMIGA JOYSTICK 199,-  
ZIPSTIK SUPERPRO STANDARD 198,-

## Monitor

A2024 GRÄTONE DTP MONITOR 998,-



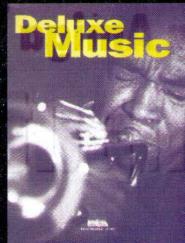
AUTOSCANN 1438 (MICROVITEC) 3498,-  
IDEK 17 MF5017A 9998,-

## Mus & Trackball

ALFADATA TRÅDLØS MUS 795,-  
COMMODORE AMIGA MUS 99,-  
MEGAMOUSE 400DPI 298,-  
OPTISK MUS - ALFA OPM-MT 595,-  
OPTISK PEN MUS ALFAPEN 495,-  
TRACKBALL 695,-

## Musik

AUDIO MASTER IV 598,-  
BARS & PIPES PRO V2.0 3298,-  
CLARITY 16 BIT SAMPLER 1298,-



DELUXE MUSIC 2 998,-  
GVP DSS8+ 798,-  
MEGALOSOUND SAMPLER 449,-  
TOCCATA 16BIT LYDKORT 2998,-

## Printere

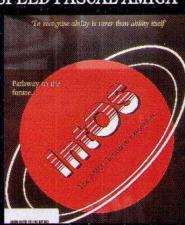
INK-JET BJC-4000 3995,-  
INK-JET CANON BJ-10SX 1798,-



LASER OKI OL 400EX 4195,-  
CITIZEN ABC-24 FARVE 1998,-  
COMMODORE MPS1230 1695,-

## Programmerings sprog

AMOS 3D 339,-  
AMOS COMPILER 289,-  
AMOS PRO COMPILER 349,-  
AMOS PROFESSIONAL 549,-  
AMOS THE CREATOR 419,-  
CANDO V.2.5 1398,-  
DEVPAC 3 798,-  
EASY AMOS 339,-  
HIGH SPEED PASCAL AMIGA 998,-



INTOS AMOS INTUITION 389,-  
HISOFT BASIC 2 798,-

## RAM

**4MB EXTRA RAM  
TIL BLIZZARD  
1220 RING!**  
1MB RAM A500 PLUS - ALFA 495,-  
1MB RAM A600 MED UR - ALFA 495,-  
2MB ALFARAM 2000 1598,-  
2MB ALFARAM A500 1698,-  
512KB RAM A500/500+ 290,-

## Scanner & Digitizer

ALFACOLOR 2898,-  
ALFASCAN800 1498,-  
EPSON SGT6500-P 8995,-

V-LAB MOTION 10698,-  
V-LAB Y/C VIDEO DIGITIZER 3698,-

VIDI-AMIGA 12 1498,-  
VIDI-AMIGA 12 REAL TIME 2898,-



VIDI-AMIGA 24 REAL TIME 3498,-

## Amiga Spil

ALBERT 2 (Regnespl fra 8 år) 179,-  
CANNON FODDER 2 249,-  
FOOTBALL GLORY 249,-  
PREMIERE MANAGER 3 249,-



RISE OF THE ROBOTS 399,-  
RISE OF THE ROBOT CD32 349,-

REUNION 349,-  
SIM CITY, CITY & LIFE PAKKE 349,-

STARLORD, AMIGA 349,-  
SUPER STARTDUST A1200 299,-

TOP GEAR 249,-  
U.F.O. A1200 299,-

U.F.O. CD32 269,-

## Tekstbehandling & DTP

FINAL WRITER 1198,-  
INTEROFFICE V2.0 598,-  
INTERWORD V2.0 298,-  
PAGESTREAM UPGRADE ->3.0 1498,-  
PAGESTREAM V3.0 \*\*NYHED\*\* 2498,-  
PEN PAL 539,-  
PRO WRITE V3.3 748,-  
PROFESSIONAL DRAW V3.0 1798,-  
PROFESSIONAL PAGE 4.1 1898,-  
WORDWORTH 2 AGA 998,-

## Tilbehør

JOYSTICK OMSKIFTER 198,-  
DATAFLYER XDS A600/1200 998,-

DEINTERLACE CARD A 2000B 1498,-

EMPLANT DELUXE (MAC) 4698,-

GVP I/O EXTENDER-II 1098,-

GVP PHONEPACK VFX 2998,-

HYDRA ETHERNET CARD 4298,-

PCMCIA ETHERNET ADAPTOR 3998,-

KICKSTART OMSKIFTER A600 295,-

SCANDOUBLER A4000 1798,-

STRØMFORSNING AMIGA FRA 548,-

STØVLÄG A600/A1200 BLÖDT 49,-

TV-MODULATOR L520E 449,-

UR INTERNET A1200 249,-

VORTEX 486 25/50MHz 2.5MB 6498,-

## Video

A4000 VIDEO KORT 1998,-

GVP G-LOCK PAL 3298,-

GVP IV24 + VIU-CT PAL 14698,-

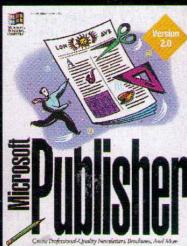
GVP IV24-PAL 12598,-

GVP TBC+ (W/O SMPTE) 7898,-

HAMA 292 GENLOCK 3298,-

SCALA HOME VIDEO TITLER 798,-

SCALA MM300 ENGELSK 3998,-

**Microsoft Shop**

ACCESS XXX-2.DK	1795,-
EXCEL XXX-5.0 DK	1795,-
OFFICE PRO TRADE	5998,-
PROJEKT 4.0 DK	6995,-
VISUAL BASIC 3.0S	1498,-
DOS XXX-6.22 OPGR	695,-
WORD XXX-6.0DK	1795,-
WORKS 3.0 WIN DK	1395,-
ARCADE WINDOWS 3.1	498,-
ANCIENT LANDS	299,-
ART GALLERY	598,-
BASEBALL	575,-
BEETHOVEN 9TH	598,-
BOOKSELF	1298,-
CINEMANIA	498,-
DAN. CREATURES	299,-
DINOSAURS WIN	549,-
ENCARTA	1298,-
ENTERTAINMENT 4	398,-
MUSICAL INSTRUMENT 1.0	598,-
STRAUSS	598,-
STRAVINSKY	598,-
SPACE SIMULATOR	299,-

**CD-ROM drev**

BACKPACK CD-ROM DB SPEED	3740,-
MITSUMI CD-ROM DUAL	1098,-
MITSUMI TRIPLE IDE CD-ROM	1998,-
TOSHIBA 3401 CD-ROM SCSI-2	2998,-
TOSHIBA 3501 CD-ROM SCSI-2	3998,-

**Lydkort**

ROLAND SCD-10	
DAUGTHER BOARD	1898,-
ROLAND SCD-15	
DAUGTHER BOARD	2698,-
SOUND BLASTER 16 CSP	1898,-
SOUND BLASTER 16 VALUE ED.	998,-
SOUND BLASTER AWE 32	2398,-

**SOUND BLASTER MIDI KIT**

SOUND BLASTER MIDI KIT	398,-
ULTRASOUND MAX CD3 512KB	1998,-
ULTRASOUND v3.7	1298,-

**Videoredigering på PC**

MOVIE MACHINE	2999,-
MOVIE MACHINE	
MJPEG OPTION	4999,-
MOVIE MACHINE PRO	4999,-

**Bøger**

DOS FOR DOSMERE 6.2	268,-
DTP OG LAYOUT	128,-
LÆR SELV DOS 6.2	148,-
MERE DOS FOR DOSMERE	298,-
MERE WINDOWS FOR DOSMERE	298,-
START PA EXCEL 5 WIN	98,-
START PÅ WORD 6 WIN	98,-
START PÅ WORDPERFECT 6 WIN	98,-
VISUAL BASIC 3.0 BOG	348,-
WINDOWS FOR DOSMERE	268,-

**Harddisk**

250MB 2.5" IDE-CONNER	2498,-
270MB 3.5" IDE-QUANTUM	1498,-
420MB 3.5" IDE-QUANTUM	1798,-
540MB 3.5" IDE-QUANTUM	2098,-
540MB 3.5" SCSI QUANTUM	2298,-
1GB 3.5" SCSI-2 SEAGATE	5498,-

**Backup**

120MB TAPE BACKUP	1295,-
250MB SCSI TAPE BACKUP	3198,-
525MB SCSI TAPE BACKUP	6298,-
BACKPACK 250 MB PAR. PORT	3595,-
RENSE SIT TIL DC2000 SERIE	398,-

**Printer**

LASER HP 4L OZONFRI	5495,-
LASER LEXMARK	

INK-JET CANON BJC-4000 3995,-

**Postordre salg**

Varebestilling inden kl. 14 sendes samme dag. ☎ 3314 1233



Kom og besøg vores butik!

**Åbningstider:**Man-Tors 9.00-17.30  
Fredag 9.00-19.00  
Lørdag 9.00-13.00

Langfredag 9.00-16.00

**Betafon's support BBS:**Airline Service BBS  
**3296 0626**Åbent 24 timer  
alle ugens 7 dage.  
USRobbies HST Dual  
Standard 16.800 baud.

SysOp: Søren Christensen

# BETAFON ApS

Gyldenløvesgade 2 • 1369 København K.  
Telefon 3314 1233 • Fax 3314 1276

**MIDI Kit/Skærm**

INK-JET LEXMARK 4076 IIc	2995,-
WINWRITER 200	4995,-
LASER OKI OL 410ex	5495,-

**Grafikkort/Skærm**

DIAMOND:	
SPEEDSTAR64D 1MISA	1598,-
SPEEDSTAR PRO 1MISA	1098,-
SPEEDSTAR PRO 1MVBL	1098,-
STEALTH 64D 1M VLB	1798,-
STEALTH 64D 2MB PCI	2198,-
STEALTH 64D 2MB VLB	2198,-
STEALTH 64V 2M VLB	3298,-
STEALTH PRO 1MB VLB	2298,-
SONY 15" SKÆRM	4498,-
HITACHI 17" VALUE PLUS	10498,-

**Mus/Joystick**

CBC PC HANDY-MOUSE	149,-
LOGITECH:	
CHROMA MOUSE	298,-
CYBERMAN + MEGARACE	798,-
MOUSEMAN BUS-MUS	598,-
MOUSEMAN CORDLESS	699,-
MOUSEMAN SENSA	598,-
MOUSEMAN SERIEL	498,-
MOUSEMAN PS/2	498,-
PILOT MOUSE. SER.	249,-
PILOT PS/2 MUS	249,-
PILOT TRACKBALL	349,-
WINGMAN EXTREME	449,-
FLIGHTSTICK	479,-
FLIGHTSTICK PRO	799,-
JETSTICK	359,-

**Diverse kort**

ADAPTEC 1515 SCSI-2 M/KIT	998,-
ADAPTEC 1542C SCSI-2 + KIT	3298,-
ADAPTEC ALTRA KIT SCSI	598,-
GAME KORT FC	149,-
MITSUMI IDE INT.FACE CD-ROM	198,-
MULTI I/O KORT VL-BUS	398,-

**Diverse software**

OS/2 3.0 WARP 3.5 DK	995,-
OS/2 3.0 WARP 3.5 DK OPGR.	595,-
OS/2 3.0 WARP CD DK	895,-
OS/2 3.0 WARP CD DK OPGR.	495,-



Prisliste PC       Prisliste Amiga, CDTV & CD32

Prisliste PC spil       Prisliste Amiga spil

Amiga Beta-Club       Betalog 2 Amiga hardware

Hermed bestilles:

Vare: \_\_\_\_\_ Antal: \_\_\_\_\_ Pris: \_\_\_\_\_

(+ forsendelse)

Navn: \_\_\_\_\_  
Adresse: \_\_\_\_\_  
Postnr./by: \_\_\_\_\_  
Evt. tlf. \_\_\_\_\_

Kuponen eller en kopi af den sendes til:  
Betafon • Gyldenløvesgade 2 • 1369 København K.

**Computer**  
BUSINESS CENTER

Alle priser er inkl. moms, og gælder til den 31/12/1995. Det gælder ikke for tryk af priserne.

# RISE OF THE ROBOTS

Rise of the Robots er simpelthen det flotteste computerspil, der endnu er produceret. Nærmere rigtig film kan man ikke komme.

Roboterne er i ægte 3-D og har indbygget kunstig intelligens og bevægelsene er koreograferet af eksperter i kampsport.

Den flotte musik er komponeret af Queen musikeren Brian May.

Super Gamer: "Animation you could die for"

Ratings: Amiga Action 93%

Movies, Games & Videos 5 ud af 5

PC Power 93%

Rise of the Robots fås i følgende versioner:

PC (2 CD) Directors Cut (begrænset antal)

kr. 599,-

PC CD

kr. 499,-

PC 3,5" SVGA

kr. 459,-

PC 3,5" VGA

kr. 429,-

AMIGA CD-32

kr. 349,-

AMIGA 1200/4000

kr. 429,-

AMIGA 500/600/1500/2000/3000

kr. 399,-

Alle priser er incl. moms



**GRATIS MINIDEMO** tilsendes  
vedlæg 10 kr. i frimærker

## DenniTech

DenniTech Multimedia

International House

Center Boulevard 5

2300 København S

Tlf.: 3252 0211

Fax: 4492 5160

oplyser nærmeste forhandler



ACTUAL IN-GAME GRAPHIC

**Chefredaktør:**  
Christian Martensen, DJ

**Redaktion og medarbejdere:**  
Christian Sparrevohn (spilred.), Niels Lassen (nyhedsred.), Anders Christensen (Amigared.), Lars Jørgen Helbo, Kenneth Friberg, Jakob Sloth, Bjørne Tveskov, Thomas Ellegaard, Marshal M. Rosenthal, Mads Pedersen, Jesper Fleron, Harald Kragh, Klaus Pontoppidan, Lennart Svenstrup, Søren Bang Hansen (DJ), Lars Jørgensen.

**Abonnements-service:**

Tелефontid: 11:00-16:15  
Telefon: 33 91 28 33  
Telefax: 33 91 01 21  
Postgiro: 9 71 16 00  
Årsabonnement inkl. PC-disk hver måned kr. 387,50  
1/2-års abonnement kr. 217,50  
Hvis bladet er enten forsikret eller udebliver, bedes du rette henvendelse til dit lokale postkontor.

**Annoder:**  
Forlaget Audio Media A/S  
St. Kongensgade 72  
1264 København K  
Telefon: 33 91 28 33  
Telefax: 33 91 01 21  
Annonce-chef: Lars Bo Jensen  
Produktion: Anne Riber  
Salgschef: Klaus Wiedemann

**Redaktion og udgiver:**  
Ansvarshavende udgiver: Klaus Nordfeldt  
Forlaget Audio Media A/S  
St. Kongensgade 72  
1264 København K  
Telefonid til redaktionen: torsdage 15-16  
Telefon: 33 91 28 33  
Telefax: 33 91 01 21

**Vigtigt:**  
Artikler og fotos i "Privat Computer" må ikke udnyttes i annoncer eller anden kommersiel sammenhæng, uden forlagets skriftlige accept. Citerer med tydelig kildeangivelse accepteres. Forlaget påtager sig intet ansvar for eventuelle fejl.  
Artikler og -ideer er altid velkomme.  
Husk at betegne returkuvert med porto.

**Produktion:**  
Stamp & Stampe  
Partner Repro ApS  
Dimensis II GraFX  
ColorPrint North

**Fotos:**  
Tobisch & Guzzmann, Nordfoto og andre

**Distribution:**  
Danmark: DCA, Avispostkontoret  
Norge: Narvesen

**Medlem af:**  
Dansk Fagpresse

**Tilmeldt:**  
Dansk Oplagskontrol og Gallups DRB index.

**COM-BBS:**  
"Privat Computer"'s Bulletin Board System kører 24 timer i døgnet, 7 dage om ugen, med 1200/2400/9600 Baud, 8 databit, 1 stopbit og ingen paritet. Brug ikke dit abonnementsnummer som password, men et efter eget valg.  
Følg instrukserne på basen for at blive registreret som bruger.

"COM-BBS", telefon: 33 13 20 03  
SysOps: Claus L. Jeppesen &  
Hans Henrik Bang

**DAN-BBS:**  
"Privat Computer"'s abonnenter kan få speciel høj adgang til Danmarks største BBS, DAN-BBS: 43 62 39 90 (SN1), ved at indtaste navn, adresse og abonnementsnummer i en speciel Privat Computer-menu under "Fil-områder".  
ISSN: 0909-1777

# INDHOLD

## Privat Computer 1/95

### 6 Nyheder

Nyt fra ud- og indland

### 12 Brug computren i skolen

Flere og flere elever og lærere benytter EDB i den daglige undervisning.

### 15 Alt om din forside-diskette

Din PC-disk, der følger med dette blad, er en genial demo af spillet "Star Crusade"

### 16 Macintosh Performa

Privat Computer ser på Macintosh' bud på en familie-computer.

### 20 Imperiet slår igen

Bladets udsende har afslørende spil-nyt direkte fra Lucasfilm i USA.

### 22 Den nye Workbench

Endelig kom en WB, der fungerer på alle Amigaer, nemlig Workbench 3.1.

### 24 En ekstra harddisk

Privat Computer viser her hvordan man nemt og bekvemt selv sætter en ekstra harddisk i PC'en.

### 28 Secret Service

Snyd til Colonization, DOOM/DOOM 2, UFO - Enemy Unknown, Gabriel Knight: Sins Of The Fathers, Fascination og Beneath A Steel Sky!

### 32 Hjælp! Jeg skal ha' PC...-2

Der er meget at tage højde for, når du for første gang skal investere i en PC.

### 35 Index '94

Du får her en komplet oversigt over artiklene i Privat Computer i 1994.

### 36 Gameplay

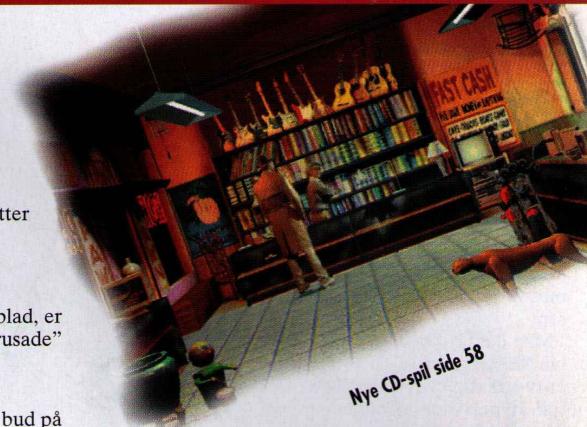
Privat Computers anerkendte spil-sider har fået nyt udseende, men er stadig spækket med tests af de nyeste games.

### 48 Mailbox

Debat-siderne, hvor du har mulighed for at lufte DIN mening.

### 51 Teknisk brevkasse

Har du et teknisk spørgsmål om din PC eller Amiga, hjælper Privat Computer dig gerne.



### 52 Laserprintere til hjemmebrug

Støt faldende priser på avancerede laserprintere gør dem interessante hos privatbrugerne.

### 55 Vind et brætspil!

Hva' med nogle spil på den go'e, gamle facon? Sammen med K. E. Leg sætter Privat Computer en bunke på højkant!

### 56 Telix til Windows som shareware

Det populære kommunikations-program Telix er udgivet i en Windows-udgave - Hent det på Privat Computers BBS idag!



### 58 På opdagelse i din egen verden

To CD-titler lover at anbringe dig i en ny, virtuel, verden: Under a Killing Moon og Ecstasy.

### 62 Læserservice

Få gratis materiale fra Privat Computers annoncører.

### 63 Christians Klumme

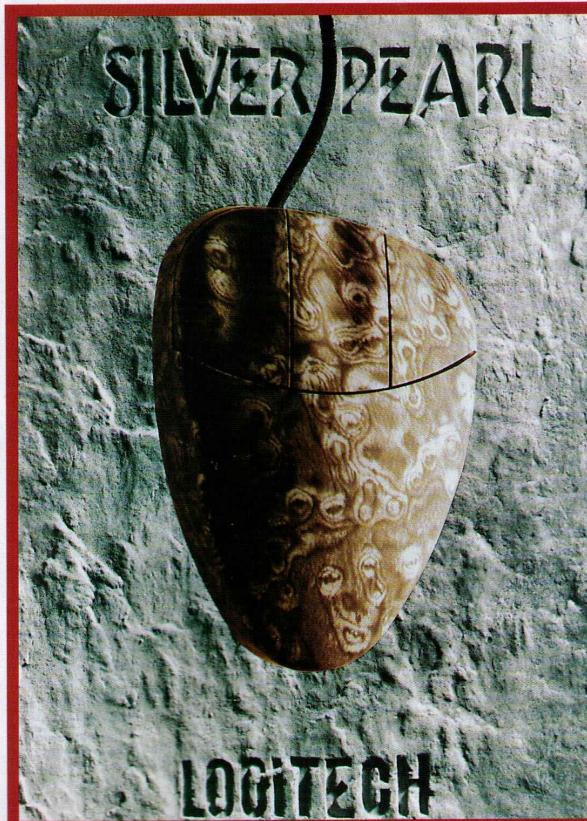
En internørds bekendelser - hvordan skulle man kunne blive ensom blandt 50 millioner andre?

## TV OG COMPUTER SMELTER SAMMEN

Både Intel og IBM er blevet involveret i sammenkædningen af tv og computer - IBM dog kun ved at have lavet operativsystemet OS/2, der af firmaet Hypervision bliver anvendt til at lave interaktiv tv. Hypervision - der er delvist ejet af Bang og Olufsen - er ved at lave et system, der i USA går under titlen 'Pay per View' - du betaler for det du vil se'. I stedet for som tingene er nu, hvor du eksempelvis kan abonnere på Filmnet og betale for to-tre hundrede film om måneden, selvom der måske kun er to eller tre der er værd at se, kan du med 'Pay per View' nøjes med at betale for de film du faktisk ser.

Men det er ikke kun film: I USA har SEGA gennem længere tid haft en tv-kanal hvor du kan spille SEGA spil. Hypervisions dekoder gør også den mulighed tilgængelig.

Men hvis Muhammed ikke vil komme til bjerget... Om det er den teori der ligger bag Intels samarbejde med CNN (Cable News Network) vides ikke, men her er indgangsvinklen anderledes. Intel og CNN er gået sammen om projektet "CNN at Work", hvor firmaer får kabeltilslutning mellem deres PC og CNN, således at man løbende kan holde sig orienteret om aktiekurser og lignende. Fagre nye verden...



Øhhh...ja, det her ER en mus for at få alle med. Den kan det en mus nu skal kunne og den koster ca. kr. 550. Med MouseMan Sensa får man også et program, der bl.a. sørger for at pilen automatisk placerer sig på svarbokse i Windows (OK/Annuler), osv. Sensa findes også i tre andre udgaver, hvorfra de to ikke har den sædvanlige, glatte overflade, men derimod er lækkre og silke-agtig! Logitech, 45 76 34 30 anviser en butik i nærheden af dig.

## KOMMUNAL VENLIGHED

Kommunedata er gået i gang med et projekt der skal gøre den teknologi, der bliver brugt i amter og kommuner mere brugervenlig. "Vi vil fremover gå ind i en dynamisk dialog med vores brugere og spørge: Hvad kan I lære os? Det betyder at vi skal forholde os mere lyttende og være parate hurtigt at ændre tingene efter brugernes ønsker", udtal-

ler Marianne Hilton, leder af det nye Center for Brugervenlighed.

Praktisk foregår gennemgangen af produktet ved, at der bliver udvalgt et testpanel på seks personer, valgt efter kendskab til EDB, geografisk placering og faglig baggrund. Disse seks personer bliver så optaget på video under testen, hvorefter deres reaktioner bliver vurderet af EDB-fagfolk og menneskendere. Sådanne tests har gennem længere tid fungeret i USA hvor der er godt 200 centre.



Hypervisions bud på fremtidens tv-underholdning.

## FOR FOLK DER KAN LI' KUBIK

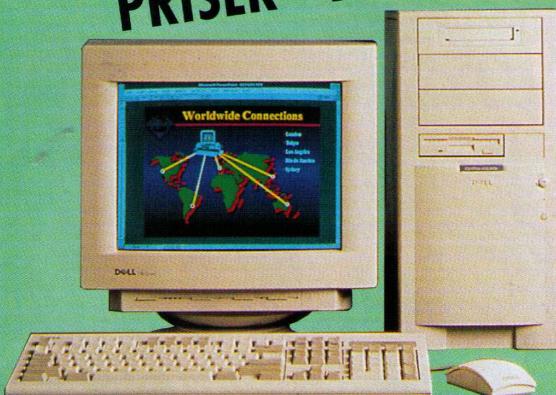
Hvis du er utilfreds med hastigheden når du sidder med Windows eller CAD-programmer har JAI et godt tilbud.

Matrox MGA Impression Plus (pyhl!) er en 64-bit grafikaccelerator, specielt beregnet til maskiner med PCI local-bus - det vil sige primært Pentium-maskiner. Kortet har en række faciliteter som tilsyneladende fungerer upåklageligt; i hvertfald er kortet blevet kåret som det bedste valg til både CAD og Windows i det amerikanske blad PC Magazine. Prisen er ca. 4.600 kroner/7.700 med 4Mb RAM, begge priser er inkl. moms. Information hos JAI, tlf. 42-91888.



Med Matrox MGA osv. osv. skulle de fleste få dækket deres grafiske behov.

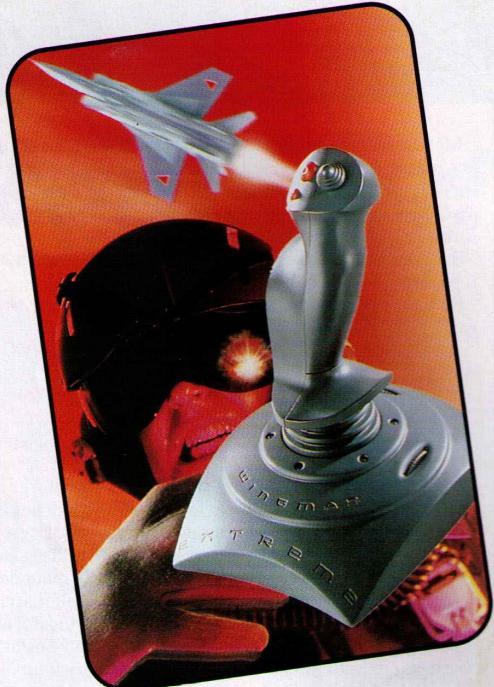
# PENTIUM TIL RIMELIGE PRISER - DEL 1



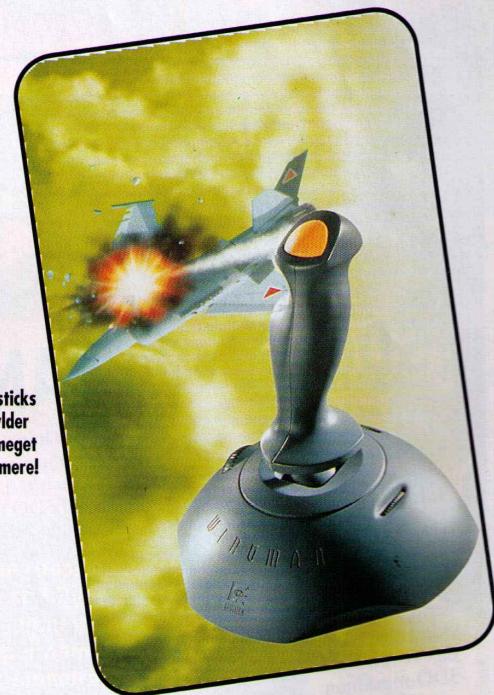
Dells nye Pentiummaskiner. Stor ydelse og rimelige priser.

Dell Computer har netop lanceret nye Pentium-baserede PC'er i deres OptiPlex-serie, bla. 560L og 590XL med henholdsvis 60 Mhz og 90 Mhz processore. Priserne starter lige under de 20.000 kroner (inkl. moms) og slutter så langt over som du har lyst til! OptiPlex 590XL med 8Mb RAM og 320Mb harddisk koster godt 27.000. Men så er der også, til hele serien, inkluderet et års service hos kunden og to års indsendelsesservice. Der er telefonsupport i maskinen levetid, Plug-and-Play (automatisk konfigurering hvis der kommer nye udvidelser i maskinen) og alle lever op til Energy Star-standarden på 30 watt i timen. Yderligere information hos Dell, telefon 39-619060.

## VÆGTRÆNING FOR VIDEREKOMMENDE



To nye PC-joysticks fra Logitech fylder meget, vejer meget og kan endnu mere!



Logitech har lanceret to nye, analoge PC-joysticks, der vel tilsammen vejer sådan ca. 5 kg eller noget lignende! De fylder samtidig en del på skrivebordet, og er ideel til alle fly-simulator-fanatikere, der ikke kan nøjes med "naesten-som-om". På den mest ekstreme af de to (kaldet Wingman Extreme!) er der tre knapper PLUS en skydeknap, så man via joysticket kan ændre sit udsyn fra cockpit. Joysticket er udformet så man kan hvile sin hånd på selve pinden, og knapperne er lavet af en slags rå gummi, så fingrene ikke glider i de afgørende situationer.

Wingman og Wingman Extreme findes i handelen nu, og koster henholdsvis kr. 298 og kr. 448,-  
Logitech, tlf.: 45 76 38 68



Setup adviser og RoadTech er for os, der ikke fatter en brik af 'IRQ' og 'DMA'. De tager sig på af hardwaren, og fortæller dig, hvordan tingene hænger sammen. Svanholm, tlf: 44 92 93 93

# DET SKU' VÆRE SÅ GODT...

...Men hvis det mod forventning går skidt med din Amiga har der hos mange været tvil om, hvad der skal gøres hvis ens Amiga går i stykker, nu hvor Commodore er færdig.

Med en stor tak til Absalon Data og Inter Assurance er her en forklaring på hvad der sker.

Brugeren: Giv maskinen til din forhandler hvis der stadig er garanti på. Du har krav på at få den lavet!

Forhandleren: For de forhandlere der får Amigaer til reparation gælder følgende:

- Maskiner købt efter 28/6-1994 skal laves af Service Gruppen A/S.

- Der er ingen forsikringsdækning på produkter købt efter betalingsstandsningen.

- Dækning er begrænset til 15 måneder efter maskinen er købt af Commodore.

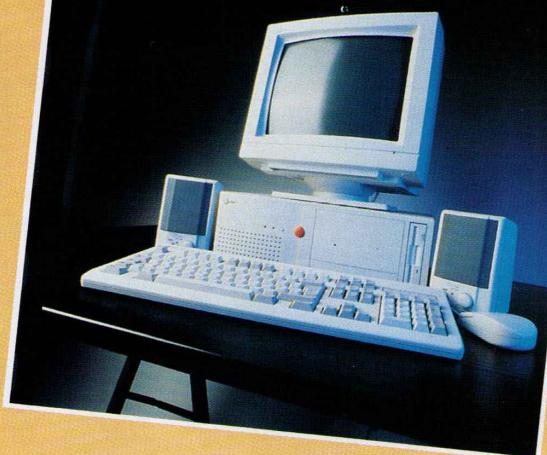
- Hvis maskinen er på lager i tre måneder, medfører det at kunden har krav på garanti selvom forhandleren ikke har det. Erstatningskrav skal stilles til Commodore fra forhandleren.

- Garantibeviser hvor der er tegnet tillægsforsikring (fra før 28/6-94) betales reparationer efter maskinen er 12 måneder gammel.

- Hvis man vil undgå at få anmeldelser retur, eller afvisninger på reparation fra serviceværkstedet, skal forsikringsselskabet have nøjagtig dokumentation, dvs. serienummer og købsfaktura.

- Maskiner købt før 1/3-94 skal dekkes af Zurich forsikring mens maskiner efter skal dekkedes af Inter forsikring.

# PENTIUM TIL RIMELIGE PRISER - DEL 2



AT&Ts multimedie Pentium-PC med en pris der sætter de fleste andre til vægs. Vist her er model Globalyst 310.

Man skulle næsten tro det er løgn, men den amerikanske teknologi/telefon-gigant AT&T er kommet på markedet med et kanonblud, efter opkøbet af NCR.

Specifikationerne: Pentium 60MHz processor, 8Mb RAM, 420Mb harddisk, 16-bit soundblaster kompatibelt lydkort, højtalere, mikrofon, 14.400 baud FAX/Modem og et dual-spin Cddrev og 11 programmer, deriblandt Windows for Workgroups (v3.11). Pris? 17.495 inkl. moms!

AT&Ts maskiner fås også med mindre processorer, men til den pris er der næsten ingen grund til at nøjes med mindre. Yderligere information hos AT&T på telefon 39-479100.

AT&T maskinerne kan, på nuværende tidspunkt, købes i Computer City i Glostrup.

## 3DO I FREMGANG

Indtil nu har det kun været Panasonic der har udviklet 3DO maskiner. Nu har teknikfirmaet Goldstar også lavet en 3DO-maskine til det hastigt voksende marked. Trods startproblemer ser det efterhånden ud til at 3DO får lidt tilstrængt vind i sejlene. Der er på nuværende tidspunkt solgt over en kvart million enheder - godt 100.000 maskiner mere end de havde solgt da der var CES-show i Chicago tilbage i slutningen af juni '94. Og softwaren følger med. Der er nu over 100 titler på markedet og med annonceringen af Creative Labs' 3DO Blaster, der gør en PC i stand til at køre 3DO programmer, tegner fremtiden oven 3DO-maskinen.

## FOR RODEHOVEDER

Hvis du, som nyhedsredaktøren selv, har et forferdelig rod på harddisken så er der nu hjælp at hente - i hvertfald med grafikfiler.

Programmet hedder HiJaak Graphics Suite 3.0 og med det kan du søge, sortere og se billeder i miniformat (såkaldte thumbnails) i 75 forskellige billed-formater. Af andre faciliteter er der bla. mulighed for at retouchere billeder, og 'grabbe' skærbilleder fra Windows og DOS. Programmet kommer på både 3,5"-

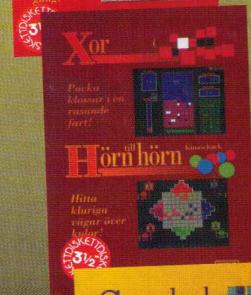
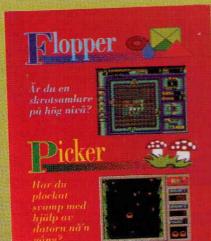
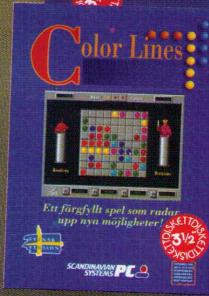
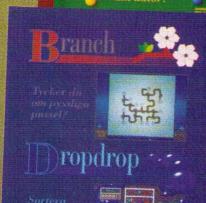
disk og CD-ROM, hvor sidstnævnte også inkluderer 3.000 cliparts-billeder. Prisen for højligederne er 1.300 kroner inkl. moms og yderligere information kan hentes hos Ravenholm Computing, tlf. 44-889900.



Over 100 titler og godt 250.000 solgte maskiner. Fremtiden ser lys ud for 3DO.

# Hjælp!

## Russerne kommer!



**SCANDINAVIAN SYSTEMS PC**

Enhedspris  
**kr. 250,-**  
incl. moms pr. pakke

Så faldt edb-muren. Nu kommer de første russiske spil til din PC! Spil Kinaskak eller det Othello-lignende spil Byting. Desuden det klassiske spil CD-man, hjælpestakprogrammet Samskak, hvor du ikke banker din modstander, men hjælper ham. I Flopper er du skrotsamler på højt niveau. Picker giver musetræning til børn og nye PC-brugere. I Branch gælder det om at samle grenene til et træ og DropDrop er et Tetris-lignende spil. Xor er endnu en Tetris-variant. Endvidere finder du et Pool-spil og mange andre spændende underholdningsprogrammer i serien. Ring allerede i dag og få mere at vide!!! Vi anviser nærmeste forhandler.

Enhedspris  
**kr. 250,-**  
incl. moms pr. pakke

Hærvejen 22  
6230 Røde Kro  
Tlf.: 74 69 48 48  
Fax.: 74 69 31 32



**Donkey Kong Country** giver en forsmag på samarbejdet mellem Nintendo og Silicon Graphics i Nintendos kommende Ultra 64 maskine.

Nintendo har gennem længere tid arbejdet på et nyt spillekonsol der skal afløse Super Famicosystemet (deres 16-bit konsol) og de har bl.a. fået Silicon Graphics til at lave grafikprocessoren til den. Maskinen kommer til at hedde Ultra 64 og blev for nylig vist på en messe i England. En forsmag på samarbejdet med Silicon Graphics er Donkey Kong Country (Super Famicom), hvor en del af grafikken er lavet på en Silicon Graphics computer. Det har givet en utrolig livlig animation af de figurer der er med, bla. aben selv Donkey Kong.

Donkey Kong Country er ude nu og koster 799 kr. mens Ultra 64, ifølge Hanne Mentz fra Electronic Fun (importøren af Nintendo), kommer til Danmark i efteråret '95 og kommer til at koste omkring 2.500 kroner.

## ROBOTOPSTAND!

Det engelske softwarehus Mirage har nu lagt sidste hånd på deres spil *Rise of the Robots*. I samme stil som Mortal Kombat, Street Fighter og hvad de nu ellers hedder skal man i ROTR kæmpe mod et hav af modstandere, dog med den forskel at man her styrer en robot i stedet for et menneske. Spillet er lavet med økonomisk støtte fra Time-Warner, der normalt ses i film- og bladbranchen og det er ude nu til PC (disk og CD-ROM), Amiga og CD32.



**Rise of the Robots** er teknisk mere avanceret end andre spil i samme genre - bla. har Brian May (guitarist i Queen) været med til at lave sound-tracket.



## KORT NYT

**Mandscape** har offentliggjort at de har opkøbt softwarehuset SSI - mest kendt for rolle - og strategispil - samt Atreid Concept, et fransk softwarehus der laver animationsprogrammer. Mandscape selv er i øvrigt ejet af Pearson plc gruppen, en gigant indenfor tv og avisbranchen i England.

**Lotus Development** har frigivet Lotus Value Pack for OS/2 - en række hjælperedskaber til Lotus SmartSuite, der bl.a. indeholder AmiPro tekstbehandlingen og Lotus 1-2-3 regneark. Og apropos OS/2 så er der indtil videre leveret 12.500 OS/2 Warp til de nordiske lande. Om de er blevet solgt vides ikke...

**Folk vil tilsyneladende gerne styres af Microsoft.** I hvert fald har deres projektstyringsprogram Project (seneste version: 4.0) rundet én million solgte enheder. Og Microsoft forventer tilmeldt at salget af projektstyringsprogrammer vil fordobles i løbet af de næste to år.

**Teknisk forlag** har udgivet bogen "DOS batch-programmering" der, ikke overraskende, forklarer hvordan man laver batch-filer (opstart af programmer uden at være i programmets bibliotek). De 254 sider koster 238 kroner.

**Digital har introduceret en ny pc-serie**, rettet mod erhvervs-kunder, som afløser for deres DECpc LPv+ og LPx+ maskiner og der satses på brugervenlighed, bla. med opstarts-menu der kan forklare brugeren hvordan ekstraudstyr skal konfigureres, hvordan man tager back-up filer osv. Maskinerne går under navnet "Ven-

turis" og de opfylder Energy Star og Plug-and-Play kravene. Venturis kommer i konfigurationer fra 486/33MHz til 486/100MHz. Information hos Digital på telefon 45-769666.

**Bruce Smith Books** har udgivet bogen "Mastering the Amiga-DOS - Scripts programming" der henvender sig til både begyndere og erfarene udi DOS-programmering. Bogen koster i England ca. 150 kroner og der er 320 sider.

**Corel har meddelt** at de nu er klar til at sælge 200 foto-cd ere til en samlet pris i nærheden af 10.000 kroner (inkl. moms). Så hvis du er til slide-shows så vil de sammenlagt 20.000 fotos holde dig beskæftiget et godt stykke tid.

**BMP Data** er flyttet til større lokaler. Den nye adresse er: **Nørre Voldgade 27  
1358 København K**

**Det engelske softwarehus Optonica** har en stribe nye programmer parat til Amigaen. Info-Nexus er en fil- og data-manager (eksempelvis kopiering, behandling af grafik/animation osv.) mens Data-Nexus er et multimedie databaseprogram hvor du kan bruge billeder og lyd.

**Creative Labs** er indgået i en aftale med FONA om, at de skal sælge lydkort i de godt 50 FONA forretninger rundt om i landet.

**Husk: hvis du er abonnent på Privat Computer**, så kan du få special høj adgang til Danmarks største BBS, DAN-BBS på telefon: 43 62 39 90 (8N1).

## TEKNIK TIL BEDRE BILLEDER

Kodak introducerer til efteråret professionelt redigeringsudstyr der skal være til rådighed for menigmænd. Hermed undgår man øde øjne på de personer man fotograferer, eller underlige pleller på billedet (kaffe?). Hele systemet fungerer ved, at ens dias bliver digitaliseret og derefter redigeret for til sidst at komme ud som papirbillede.

**Kodak giver nu private adgang til avanceret redigeringsudstyr.**

# POWER

## PRICE

# 8.995,-

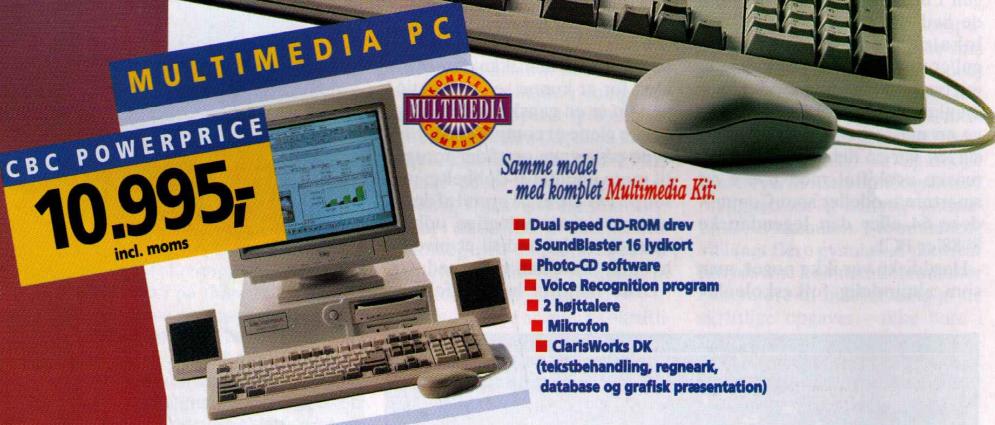
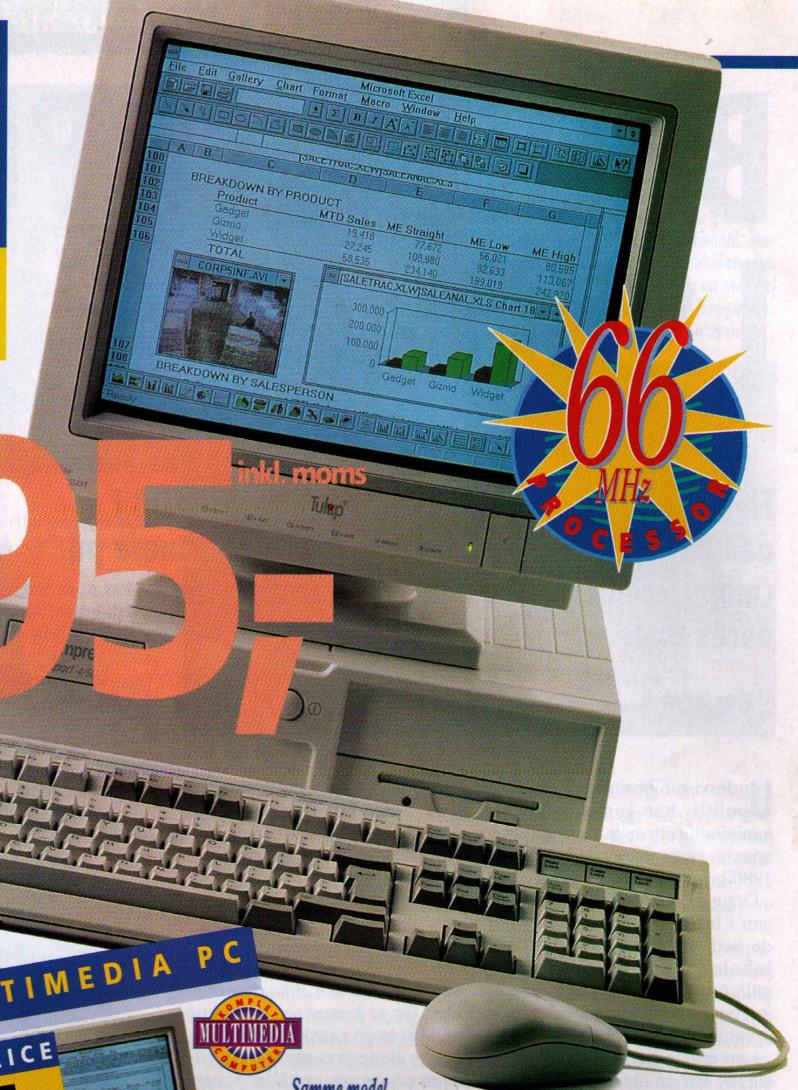
### Tulip Compact Impression Line®

- 486 sx2 processor, 66 MHz
- Kan opgraderes til Pentium®
- 270 MB harddisk
- 4 MB RAM (max. 64 MB)
- PCI accellereret video
- 3 stk. 16-bit udvidelsesstik
- PCI local bus
- Mulighed for PCI opgradering
- XVGA 1280 x 1024
- True Color Support
- 14" SVGA farveskærm (MPR II)
- Udvidet tastatur, mus
- DOS 6.2
- Windows / Workgroups 3.11

Tulip Compact Impression Line®  
fås også i andre konfigurationer, f.eks.:

- Med 486dx processor og 340 MB harddisk
- Med Pentium® processor

SPØRG DIN CBC-FORHANDLER!



Her får du den nyeste teknologi og fremragende ydeevne til en helt fantastisk pris!  
Tulip computers® er europæisk kvalitet - med masser af opgraderingsmuligheder i fremtiden.  
Til specialpris kan du nu også få Tulip Compact Impression Line® som multimedia pc!

Ja tak, kontakt mig venligst vedr. den nye Tulip Impression Line®

Navn

Adresse

Postnr.:

By:

Tlf.:

Indsend venligst kuponen i lukket kuvert til:

COMPUTER BUSINESS CENTER, JACOB GADES ALLÉ 12 B, 6600 VEJEN  
- og du vil blive kontaktet af nærmeste CBC-forhandler!

Bestil nu!  
- og betal om 5 måneder  
Hør nærmere hos din CBC-forhandler!

Computer

BUSINESS CENTER

PC 12/94



Computer Business Center kæden  
i Danmark omfatter mere end 40  
professionelle forhandlere.

# BRUG COMPUTEREN I SKOLEN!

**Flere og flere elever og lærere benytter EDB i den daglige undervisning. Vi ser her nærmere på computerens betydning for de studerende og deres undervisere.**

Af Bjørn Gravsholt

Undervisningsministeriets EDB-politik har gennemgået en kanonagtig omvæltning siden dens spæde start i begyndelsen af 1980'erne.

Dengang foregik undervisningen i brug af datamaterne (som de hed dengang) i indelukkede lokaler med umenneskelige gul/grønne skærme, der kunne få julelysene frem i øjnene på enhver øjenlæge. Hvis skolen skulle bruge en masse penge og rigtigt slå sig løs, var en del af Piccolinerne måske udskiftet med nyere og smartere modeller som Commodore 64 eller den legendariske 8088'er PC1.

Harddiske var ikke noget, man som almindelig folkeskoleelever

havde hørt om (båndstationerne fungerede jo udmærket...), Windows var ren fremtidsmuzak, og CD-ROM-plader noget man købte musik på.

## Og tiden gik og gik...

I dag behøver man ikke være overklog for at kunne se, at situationen nu er en ganske anden.

Ikke alene er computernes ydeevne på mange områder forøget til mere end det ti-dobbelte; prisen på PC'ere er på grund af deres nærmest monopolagtige udbredelse er raslet ned til et niveau, hvor de fleste kan være med.

Disse faktorer har selvfølgelig



90'ernes studerende er i færd med at arkivere de traditionelle hjælpemidler lodret. Lommeregner, ordbøger og leksika fylder meget og er langsomme at bruge - deres elektroniske modstyrker overgår dem på alle punkter. Foto: Bjørn Gravsholt

betydet en stadigt større udbredelse af computere, både på uddannelsesinstitutionerne og i de små, danske hjem. Det er denne fortsatte "oprustning" på skole- og hjemmekonfront, der har ført til den computerificering af hele undervisningssystemet, vi er vidner til i disse måneder.

adgang til PC eller Mac hjemme. 3 ud af de resterende 4 overvejede at købe computer i løbet af dette skoleår. Det giver en belægningsprocent på 96. Dette tal forudsætter imidlertid, at man ikke medregner de elever, som har adgang til mere end én computer - så kommer belægningsprocenten nemlig op over 130!

Computerne indtog har naturligvis påvirket udsendet af de stilte, rapporter og projekter, eleverne afleverer. De er for 80 procents vedkommende skrevet på computer - og udskrifternes andel af afleveringerne vokser stadig.

## Opgaver på diskette

De danske familier køber PC'ere som aldrig før. Folk i computerbranchen anslår, at der i 1994 er blevet solgt over 300.000 maskiner - heraf er hovedparten gået til private.

En rundspørge udført blandt 27 matematiske 2.g'ere på Amts-gymnasiet i Sønderborg i foråret viste, at 23 elever (85%) har

Dagbladet Politiken står bag den elektroniske artikelsamling "På flugt". Public Domain-disketten indeholder i alt 180 artikler fra Politiken og Ekstra Bladet.

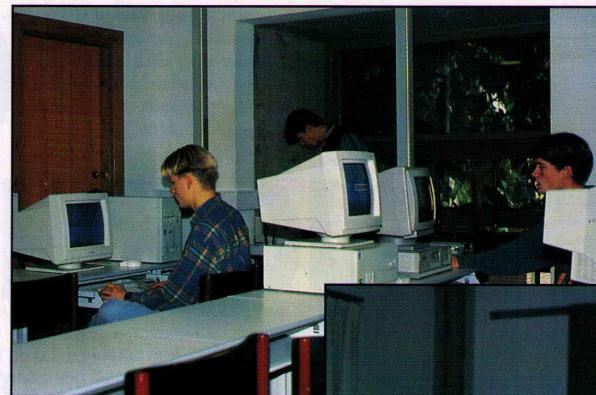
## Det teknologiske gymnasium

Gymnasiets datavejleder, Preben Frederiksen, forklarer:

- "Vi har helt bevidst satset på at integrere brugen af gymnasiets computere i den daglige undervisning. Skolen råder i øjeblikket over knap 30 PC'er, der bruges til alt fra ordinær tekst- og talbehandling til mere specifikke formål som behandling af spørgeskemaer, studievejledning og opsætning af skolebladet. Alle PC'erne er forbundet i et stort netværk, der muliggør udveksling af data mellem computerne. En elev kan altså starte indskrivingen af sin stil ét sted på skolen, fortsætte et andet sted, og skrive den ud et helt døde. Vores foreløbige mål er at få mindst én computer ud i hvert klasseværelse. I øjeblikket er maskinerne samlet i 3 særige rum, der er forbeholdt henholdsvis lærere, elever og større grupper."

## Integret i alle fag

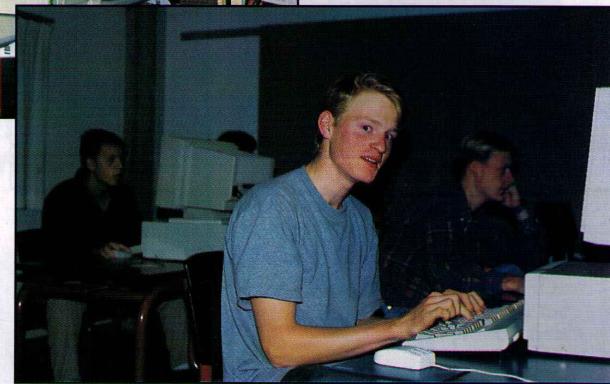
Stort set alle gymnasiets fag benytter computerne på en eller anden måde. Biologiklassen kan lave kostanalyser, Astronomiholdet udfører komplicerede beregninger og gemmer stjernebilder på computerne, kemikerne lærer om molekylerære strukturer, glossevæsprogrammerne er en stor hjælp i sproffagene, musikholdene benytter PC'er til rytmiske arrangementer samt udskrivning af noder, og i dansk og matematik lærer eleverne om brugen af tekstsbehandling og regneark. De fleste af programmerne benytter



Windows-brugerfladen og er således lette at gå til - også for begynderne.

Som noget nyt har man netop installeret en særlig elevdatabase, der uddover at indeholde oplysninger om den enkelte elevs navn, adresse og telefonnummer også kan sammenkæde disse oplysninger med et stort skoleskema. På denne måde kan programmet fortælle, hvorpå skolen den pågældende elev befinner sig, hvilket fag han/hun har, og hvilken lærer eleven undervises af. Og stadigt flere projekter er på vej.

"Vi har masser af idéer, men er begrænset af utilstrækkelige bevillinger. Jeg tvivler imidlertid ikke på, at computerområdet fremover vil blive prioritert højere, end det er tilfældet i dag. Fordelen ved et velfungerende EDB-system er så åbenlyse, at det blot er et spørgs-



mål om tid, før politikerne indser det fornuftige i endnu højere grad at satse på den elektroniske undervisning.", understreger Preben Frederiksen.

## Computeren med til eksamen

Når hovedparten af eleverne afleverer deres arbejde i computerskrevet form, opstår spørgsmålet om rimeligheden i, at disse elever i øjeblikket er tvunget til at skrive alle deres skriftlige prøver i hånden. Undervisningsministeriet har i de seneste år kørt en række forsøg med computere ved studentereksamen, og resultaterne har hidtil været positive.

"Ved denne sommers skriftlige studentereksamen i dansk søgte kun ganske få gymnasier om tilladelse til at benytte computere til indskrivning af stilene.", fortæller Birgit Kjeldgaard fra Undervisningsministeriets Gymnasieafdeling. "Imidlertid har de evaluende tilbagemeldinger, vi har fået fra disse gymnasier været meget positive. Vi er derfor i gang med at lave et hæfte til gymnasierne, som behandler det primære problem ved denne eksamensform: det økonomske aspekt. Hvis alle elever skal kunne skrive deres opgaver på computere, vil det kræve ufatteligt store ressourcer af gymnasierne, der ofte kun råder over 10-15 maskiner. Dette kan selvfølgelig løses delvist ved, at man lader eleverne bruge deres egne computere, ligesom det i øjeblikket er tilfældet med lommeregne-

På Amtsgymnasiet i Sønderborg benyttes computerne til et utal af formål. Eleverne kan finde hinanden på skolen vha. et særligt skemaprogram, og en stor del af klassernes gruppearbejde foregår nu i datarummene. Foto: Bjørn Gravsholt

## Programmer til dit studie

**Næsten uanset, hvad du studerer, er der lavet computerprogrammer, der retter sig mod netop dit studie. Især på shareware-fronten er udbydett stort, men til tider en anelse uoverskueligt. Af gode sharewareprogrammer til Windows kan i flæng nævnes RPN32 (on-screen-udgave af lommeregneren HP32), MathBook (alsidigt matematikprogram med trigonomiske funktioner, integraler og andet guf), Periodic Table of The Elements (avanceret periodisk system med mange oplysninger om de forskellige grundstoffer) og TestMake ("tipskupon"-lignende quizprogram, der lader brugeren definere egne spørgsmål).**

Dagbladet Politiken har i forbindelse med en temaavis om flygtninge udgivet Danmarks første elektroniske artikelsamling, **På Flugt**.

Ialt 180 artikler fra Ekstra Bladet og Politiken er samlet på én diskette - genialt for alle, der skal skrive opgaver om flygtninge i Danmark. Dels slipper man for at lede efter artiklerne i det lokale biblioteks avisarkiv, og dels er artiklerne på disketten forbundne, så man kan hoppe direkte fra en artikel over i en anden.

Programmet fås både til Mac og PC, og Politiken oplyser, at udgaver om andre aktuelle emner er på vej.

Det bedste ved programmet er næsten prisen. Det koster nemlig ikke noget, men er Public Domain. Bestiller man programmet direkte hos Politiken, får man for 60 kr. både program, manual, artikelloversigt og installationsvejledning med. Hurra!

re, ordbøger o.lign., som eleverne selv medbringer til prøverne. Imidlertid frygter vi, at økonomisk dårligt stillede elever ikke vil kunne benytte sig af denne mulighed, og det kan vi naturligvis ikke leve med.

Men efterhånden som computere vinder indpas i alle de små hjem, vil dette problem blive ubevidst, mener Birgit Kjeldgaard:

"Vi har helt bevidst søgt at integrere EDB så meget i undervisningen som muligt var, og derfor skal eleverne naturligvis også have mulighed for at benytte computere til eksamen. Formodentlig vil langt flere gymnasier næste år tilbyde sine kommende studenter computere til indskrivning af de skriftlige opgaver - ikke bare i dansk, men også i andre sproglige fag som engelsk, fransk og samfundsfag."

## Dansk nicheproduktion

Den studerende computerejer behøver næppe mangle stof til sin ønskeseddel. Udbudet af studierelevante programmer vokser for hver dag der går - ikke mindst pga. computerens stadigt voksende betydning i den daglige undervisning. Efterhånden som stadigt flere brugere er kommet til, har markedsdifferenteret sig i to hovedgrupper, der henvender sig til hhv. skolerne og de private brugere.

Forskning og undervisning er ofte blevet kaldt "Danmarks vigtigste råstoffor", og det ser ud til, at især undervisningsområdet har

Periodic Table v7.02 (unregistered) : [Table: Hydrogen]																		
File		Options	Window	Help														
1	IA		Showing: Atomic weight															VIB
2	H	IA	B	IIIB	IVB	VB	VIB	VIIB	IVB	VB	VIB	VIIB	He	He	He	He	He	
3	1.0079	1.0079	Be	B	C	N	O	S	F	Ne	Ne	Ne	4.00260	4.00260	4.00260	4.00260	4.00260	
4	4.00260	4.00260	Mg	Si	P	S	Cl	Ar	Si	P	S	Cl	Ar	He	He	He	He	
5	9.0122	9.0122	Ca	Te	Ge	As	Se	Br	Ge	As	Se	Br	Kr	He	He	He	He	
6	18.9984	18.9984	Ar	Cl	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cr	Mn	Fe	Kr	He	He	He	He	
7	39.9481	39.9481	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cr	Kr	He	He	He	He	
8	55.9128	55.9128	Ar	Y	Zr	Nb	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
9	88.9053	88.9053	Ca	La	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
10	138.9055	138.9055	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
11	170.9473	170.9473	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
12	196.9665	196.9665	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
13	223.9205	223.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
14	243.9205	243.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
15	264.9205	264.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
16	283.9205	283.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
17	303.9205	303.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
18	322.9205	322.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
19	341.9205	341.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
20	360.9205	360.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
21	379.9205	379.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
22	398.9205	398.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
23	417.9205	417.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
24	436.9205	436.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
25	455.9205	455.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
26	474.9205	474.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
27	493.9205	493.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
28	512.9205	512.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
29	531.9205	531.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
30	550.9205	550.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
31	569.9205	569.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
32	588.9205	588.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
33	607.9205	607.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
34	626.9205	626.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
35	645.9205	645.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
36	664.9205	664.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
37	683.9205	683.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
38	702.9205	702.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
39	721.9205	721.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
40	740.9205	740.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
41	759.9205	759.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
42	778.9205	778.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
43	797.9205	797.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
44	816.9205	816.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
45	835.9205	835.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
46	854.9205	854.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
47	873.9205	873.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
48	892.9205	892.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
49	911.9205	911.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
50	930.9205	930.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
51	949.9205	949.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
52	968.9205	968.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
53	987.9205	987.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
54	1006.9205	1006.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
55	1025.9205	1025.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
56	1044.9205	1044.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
57	1063.9205	1063.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
58	1082.9205	1082.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
59	1101.9205	1101.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
60	1120.9205	1120.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
61	1139.9205	1139.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
62	1158.9205	1158.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
63	1177.9205	1177.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
64	1196.9205	1196.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
65	1215.9205	1215.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
66	1234.9205	1234.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
67	1253.9205	1253.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
68	1272.9205	1272.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
69	1291.9205	1291.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
70	1310.9205	1310.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
71	1329.9205	1329.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
72	1348.9205	1348.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
73	1367.9205	1367.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
74	1386.9205	1386.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
75	1405.9205	1405.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
76	1424.9205	1424.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
77	1443.9205	1443.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
78	1462.9205	1462.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
79	1481.9205	1481.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
80	1500.9205	1500.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
81	1519.9205	1519.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
82	1538.9205	1538.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
83	1557.9205	1557.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
84	1576.9205	1576.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
85	1595.9205	1595.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
86	1614.9205	1614.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
87	1633.9205	1633.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
88	1652.9205	1652.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
89	1671.9205	1671.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
90	1690.9205	1690.9205	Ar	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
91	1709.9205	1709.9205	Ca	Lu	Hf	Ta	Ta	Ta	Os	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	
92	1728.9205	1728.9																

Shareware-programmet Periodic System indeholder mange oplysninger om grundstofferne i det periodiske system. Takket være en overskuelig opbygning finder man let de informationer, man har brug for.

skabt en niche for de mange mindre, danske softwarefirmaer, der op gennem 80'erne har specialiseret sig i programudvikling for skoler, gymnasier, universiteter og andre undervisningsinstitutioner.

Men også de studerende - de pri-

vate brugere - har i høj grad mulighed for at benytte computeren i det daglige arbejde.

## **Elektroniske bøger**

Det københavnske firma TEXT-

ware står for udgivelsen af en række nordiske opslagsværker på disketter og CD-ROM. Det drejer sig bl.a. om Gyldendals Røde Ordboege, Politikens Nudanske Ordbog, Clausens Tekniske Ordboege og Gyldendals FAKTA-leksikon.

"Bøgerne" er alle bygget over samme "læst", nemlig basisprogrammet Bogskabet, der muliggør udveksling af ord mellem de enkelte bøger. Slår man fx. ordet "naturalize" op i den engelske ordbog og får oversættelsen "ak-klimatisere", kan dette ord slås op i den nudanske ordbog, der giver forklaringen "at tilpasse sig et nyt miljø" - hele processen foregår hurtigt på skærmen, man sparer hyldeplads, og forklaringerne kan eksporteres direkte til brugerens tekstbehandlingsprogram.

Men også store leksika kan i dag erhverves i elektronisk form som en brøkdel af de trykte udgavers pris. Eksempler herpå er Multi-media-CD'erne fra Microsoft, som vi anmeldte i Privat Computer nr. 10/94, og Software Toolworks' World Atlas, der i dag er standard i CD-ROM-samlinger som fx. Five Foot Ten Pack.

Der er ikke tvivl om, at fremtiden tegner godt for de computerinteresserede elever og lærere. EDB får en stadigt stigende betydning i praktisk talt alle boglige fag, og dette giver (som denne artikel gerne skulle vise) lærerne og deres elever en masse nye, spændende muligheder.

At ganske mange af studieprogrammerne kan købes for en slik, vil blot sætte endnu mere gang i tingene - hele undervisningssektoren er inde i en heftig udvikling, som vi løbende vil følge her i Privat Computer.

FAKTA:

**De omtalte shareware-programmer distribueres af WinShop,  
tlf. 66130991**

**Politikens "På Flugt" kan  
bestilles på tlf. 33118511, lok.  
775**

"Microsoft Encarta" og "Five Foot Ten Pack" forhandles landet over. Se annoncerne her i bladet.

TEXTware har tlf. 35820077  
Elevdatabasen og spørgeskem-  
aprogrammet på Amtsgymnasi-  
et i Sønderborgs udgives af For-  
laget Minor, tlf. 74428470.

### Hvad er vi ude i?

## *Nye CD titler!*

*Fra verdens førende producent af CD-ROM med still billeder tilbyder vi følgende populære serier:*

- Asian Pleasures
  - Pixels of Passion
  - Keyhole Fantasies
  - High Class Fantasies
  - Combined Fantasies, med billeder fra Pixels of Passion/Keyhole Fantasies
  - Fantasy Production Stills, billeder taget under filmoptagelser!
  - Photo CD image gallery, ægte Photo CD i superkvalitet! (CD-I/Photo CD)  
  - Viewere til DOS/WINDOWS/OS2/Amiga
  - Alle billeder fra originale 35mm. dias
  - Copyrighted materiale, intet taget fra magasiner etc.
  - Vore CD'er indeholder 600-1300 billeder, mod andre normalt 65-250!
  - Mange kendte internationale modeller
  - Ring til vort BBS for demobilleder  
  - Forhandlere søges i hele Norden, ring for yderligere information

**Pris fra 169.00 Kr.-**

Sertech CD distribution  
Telefon: (+45) 44985853  
Telefax: (+45) 44449240  
BBS: (+45) 44444453



# ALT OM DIN FORSIDE-DISK

Med dette nummer af Privat Computer følger der en fuldt spilbar PC-demo af "Star Crusade", som vi anmeldte i sidste nummer, og gav 88% i karakter.

Sidste måned fik du en "Doom-på-hjul", og i denne måned letter vi fra Jordens overflade med spillet "Star Crusader", som vi anmeldte i sidste nummer af Privat Computer. Spil-redaktionen gav dengang spillet hele 88%, så der er bestemt noget at glæde sig til - installer straks spillet til harddisk og nyd det... God fornøjelse!



## Sådan installerer du "Star Crusader":

Indsæt disketten i det eksterne drev. Sørg for at der er plads på harddisken, der skal være 2 MB til rådighed.

Afslut evt. din Windows, og skriv nu, fra DOS-linjen:  
A: (tryk RETURN)  
START (tryk RETURN)  
Nu vil demoen installere sig selv på din harddisk. Følg i øvrigt instrukserne på skærmen.  
Du kan ændre på spillets generelle opsætning, mht. lyd, joystick/mus osv. ved at skrive:  
SETUP (tryk RETURN)  
For at starte demoen, skriver du:  
SC (tryk RETURN)



• • • • • • • •

## Sådan får du "Star Crusader" til at virke:

Hvis du ikke kan få specialudgaven af spillet til at virke med din PC, så prøv følgende:  
1) Laver en special opstarts-diskette (forklaring følger)  
2) Starter PC'en med den specielle opstarts-diskette siddeinde i det eksterne drev (typisk A:).

For at lave en opstarts-diskette, gør du følgende:  
1) Tag en tom diskette, sæt den i det eksterne drev (typisk A:).  
2) Skriv nu, fra DOS-linjen:  
FORMAT A:/S (tryk RETURN)  
3) Når computeren er færdig, skriver du:  
COPY C:\CONFIG.SYS A:  
(tryk RETURN)  
COPY C:\AUTOEXEC.BAT  
A: (tryk RETURN)

• • • • • • • •

## Sådan spiller du Star Crusader:

Spillet kan styres med både mus og joystick.
F-tasterne = F1 til F8 giver dig forskellige synsvinkler
Grafik = Med F9 og F10 bestemmer du kvaliteten af grafikken (og dermed hastigheden, hvis du har en langsom PC)
L = Laser klar
S = Skjold op/ned
N = Navigation og diverse
P = Pause

(Der er flere taster der har egenskaber - prøv dig frem!)

• • • • • • • •

## Har du Amiga?

Forside-disk'en er til PC. Hvis du kun har Amiga, kan du sende PC-disketten til Euro Power Pack - de vil så sende dig en spil-demo til Amiga på et helt nyt spil kaldet "Jimmy's Adventure"!

Send PC-disketten og din adresse til:

Euro Power Pack A/S  
Bredgade 50  
9490 Pandrup

Vigtigt! Mærk kuerten "PRC-demo"

• • • • • • • •

## Har du problemer?

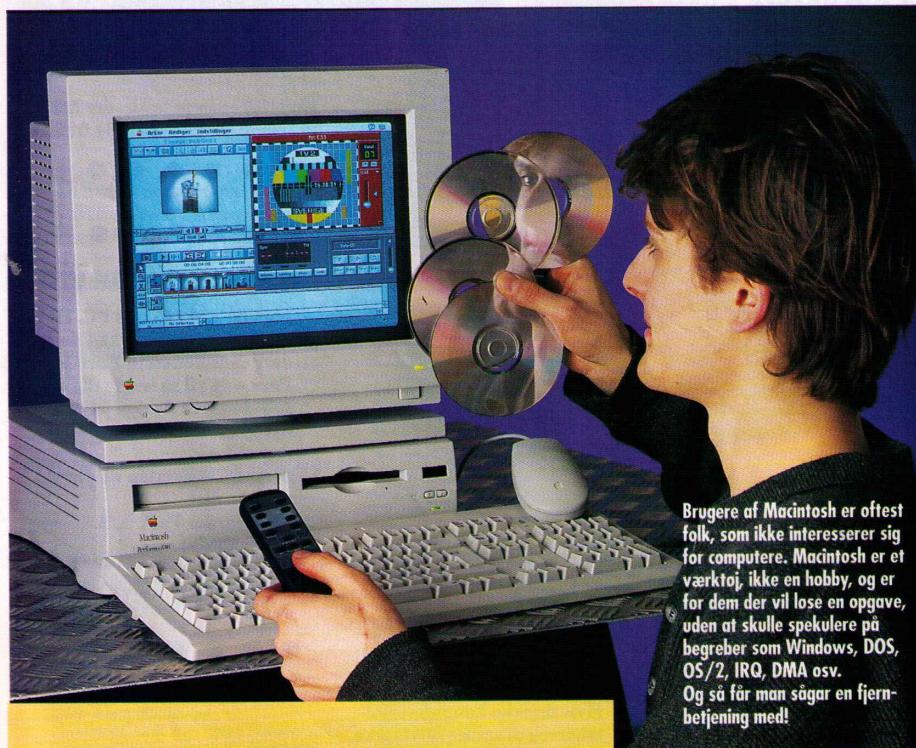
Hvis du, trods alle forsøg, og efter at have læst og prøvet alt hvad vi anbefaler i denne artikel, stadig ikke kan få "Star Crusader" til at virke, skal du ringe til Euro Power Pack's HOTLINE, tlf.: 98 24 61 91 (mellemt 12:30 og 17:00). Hav kopier af din Autoexec.bat og Config.sys klar, samt en fyldig opgørelse over indholdet af din PC.

"Star Crusader"-spillet er gennetestet og fri for alle kendte virus. Hold original-disketten skrivebeskyttet til enhver tid.

• • • • • • • •

# MACINTOSH PERFORMA

## - EN RIGTIG FAMILIE-COMPUTER



**Brugere af Macintosh er oftest folk, som ikke interesserer sig for computere. Macintosh er et værktøj, ikke en hobby, og er for dem der vil løse en opgave, uden at skulle spekulere på begreber som Windows, DOS, OS/2, IRQ, DMA osv. Og så får man sågar en fjernbetjening med!**

**Drømmer du om at se de seneste nyheder fra CNN, samtidig med at du en rapport om vadefugles overlevelsesmuligheder i det postindustrielle samfund og lytter til U2 gennem CD-afspilleren, så er Macintosh Performa svaret.**

Af Anders Christensen

**V**erden kendte kun til DOS prompter og lange syntakser da Apple i 1984 revolutionerede den måde vi arbejder med computeren på. Den første Macintosh blev sendt på markedet, og det grafiske brugerinterface samt musen adskilte den fra de på det tidspunkt eksisterende computere. Målet var klart for Apple. Det var tid til at lave en computer som var enkel at gå til selv med minimal viden om computere, og Macintosh var løsningen. Det grafiske interface, den enorme bunke hjælpefunktioner og en filosofi der altid har sat brugeren i fokus, har gjort Macintosh til det ideelle valg for brugerne som ikke interesserede sig

for computeren, men blot ønskede at få opgaven løst.

Nu er der kommet en ny Macintosh på markedet specielt rettet mod familien, komplet installeret ved levering. Privat Computer har set på om Macintosh Performa 630 holder hvad den lover - er det virkelig computeren for familien?

### Installation

Det første bevis på, at der her er tænkt på det private marked, finder vi når kassen åbnes, og Macintosh Performa placeres på skrivebordet. Kabinetet er virkelig flot designet og skærmen ligeså. Desuden fylder computeren ikke særlig meget. Det medfølgende tilbehør er samlet i en kasse, således det ikke ligger og roder. Heri fandt vi den danske installationsvejledning, der på pædagogisk vis med mængder af illustrationer og gode tips, fortæller dig hvordan Macintosh skal tilsluttes.

Efter endt installation kom den første overraskelse. Der er nemlig ikke nogen almindelig ON/OFF knap på computeren. Den er såmænd placeret på tastaturet, og med et let tryk på en suspekt udseende knap i øverste højre hjørne, starter Macintosh Performa op med en lille fanfare. Efter en kort opstartsperiode er systemet klart, og du kan nu starte programmer ved at klikke på ikonerne på skærmen ganske som det foregår i Windows også på PC.

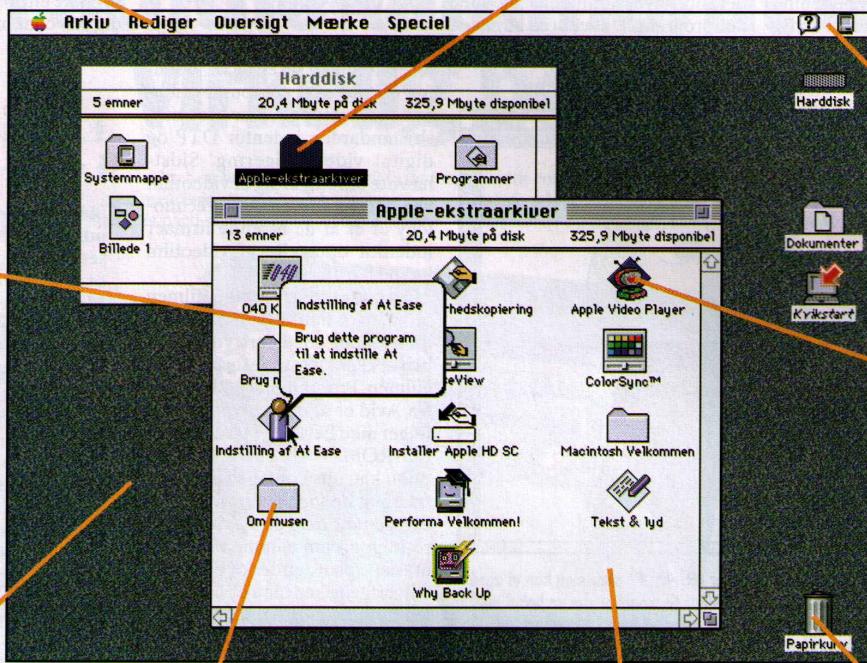
Det eneste man skal være opmærksom på er at tage en sikkerhedskopi af det, som ligger på harddisken - ellers er alt installeret og klar til brug.

### Det første indtryk

Alt det daglige arbejde kommer til at foregå på Macintosh's arbejdsbord der kaldes Finder.

Menulinjen i toppen af skærmen indeholder en række nyttige funktioner til det daglige vedligeholdelsesarbejde af filer på harddisken. Du kan også lukke Macintosh ned herfra eller starte de medfølgende utilities.

Når man åbner et arkiv eller et drev op i et vindue "skyges" ikonet. Her har vi åbnet arkivet "Apple-ekstraarkiver" i et vindue og følgelig bliver ikonet skyget.



Et eksempel på en hjælpeboble der på letforståeligt danske forklarer brugeren hvilken funktion det pågældende program eller ikon har.

Arbejdsbordet eller Finder. Her foregår alt arbejdet på Macintosh. Vinduer åbnes her og programmer startes op på denne flade. Du kan naturligvis selv bestemme baggrundsmotret og andre parametre.

Et eksempel på et arkiv der repræsenterer et bibliotek på disken. Her kan du naturligvis placere filer og data som det passer dig. På grund af denne mulighed kan du strukturere din brugerflade som du lyster. Oversuelighed er som bekendt det første skridt på vejen til rigtig brugervenlighed.

Med ikonet til højre kan du henholdsvis bringe programmer frem i forgrunden eller skjule dem, og det andet aktiverer hjælpeboblerne.

Dette er et ganske almindeligt programikon som vi også finder det i f.eks. Windows. Et dobbeltklik starter applikationen op på arbejdsbordet.

Ligesom i Windows åbner du vinduer på skærmen. Også her kan de skaleres op og ned, flyttes og lukkes som man lyster.

Papirkurven er et vigtigt redskab i det daglige arbejde med Macintosh. Når en fil skal slettes samler du blot dens ikon op med musen og flytter det ned i skraldespanden. Til enhver tid kan du tomme skraldespanden og alle filerne bliver automatisk slettet.

Filsystemet er mere udvidet end i Windows fordi man her kan oprette skuffer hvori der kan gemmes programmer og data. Du kan også klikke dig ned gennem de forskellige biblioteker og starte et program der ligger nede i et underbibliotek. Det betyder at du kan have uendeligt mange programmer liggende uden at din skærm kommer til at ligne et pindsvin af

ikoner. Der følger en række utilities med Macintosh, som du altid kan starte hvor du end måtte befinde dig. Der er en lille lommeregner, et ur, en notesbog osv.

Og så kan Macintosh naturligvis multitaske, hvilket vil sige at du kan have flere programmer startet og kørende, mens du arbejder i dem. CD-afspilleren kan f.eks. ligge i baggrunden og spille musik mens du kigger dig rundt om på Text-TV eller skriver et brev i ClarisWorks - intet problem for Macintosh Performa.

første trin. Du kan til enhver tid slå "Hjælpe-bobler" til således at du, uanset hvor og i hvilket program du peger, får information om hvad det pågældende ikon eller menupunkt bruges til. Hjælpen står på dansk i en lille hjælpeboble på skærmen - en genial lille konstruktion.

En andenspeciel ting ved Macintosh er, at altting foregår på skærmen. Man kan ikke selv skubbe disketten ud af drevet, men må i stedet smide den ind i skraldespanden på skærmen, hvorefter den automatisk skubbes ud af disketterdrevet. Ligeledes slukkes computeren også via softwaren, og man kan endda få Macintosh til at starte og slukke for sig selv automatisk. Dermed følger energibarende software, så skærm og computer kan lukkes ned automatisk hvis ikke Macintosh benyttes.

Er der flere brugere om sam-

me Macintosh, medfølger desuden administreringsprogrammet At Ease. Dette program laver en alternativ brugerflade, hvor det bliver lettere at gå til computerens programmer. Hvilke programmer der kan startes af hvem, og hvilke filer der kan læses af hvem, bestemmes af systemkoordinatoren, som er den person der installerer Macintosh. Det er en rar funktion hvis man har små børn, som ikke må rette i fars regnskab eller mors breve. Og så sikrer man sig jo desuden, at lillebror ikke skriver storesøsters opgaver efter... i hvert fald ikke digitalt.

## Se TV på Macintosh

Nu forholder det sig rent faktisk sådan, at Macintosh Performa ikke er nogen helt almindelig computer. Den er foruden det indbyggede CD-ROM drev, 68LC040

### FAKTA:

**Macintosh Performa 630**  
33 MHz 68LC040 processor, 8 MB RAM, 350 MB harddisk, Indbygget CD-ROM (CD-300) og TV/videosystem.  
Kan upgraderes til PowerPC-processorer.  
Pris: 17.490 kr.  
Der findes også andre konfigurationer - ring og hør!  
Nærmeste forhandler anvises af Apple DK på tlf. 48140202

## En underlig fornemmelse

Arbejdet foran Macintosh bærer hele tiden præ af, at systemet er der til at hjælpe dig igennem evt. problemer. Hjælpfunktionerne er mange og på dansk, og der medfølger en mængde oplæringsmoduler, som hjælper dig igennem de

processoren, de 8 MB RAM og en 350 MB harddisk også udstyret med en antenneneindgang. Du kan med andre ord bruge din Macintosh som et fjernsyn. Det er også den første computer jeg har set, hvor der fulgte en fjernbetjening med i købet. Sidstnævnte er i øvrigt ganske udmærket, og selv fra den anden ende af stuen, kan man skif-

Claris Works er også i stand til at blande grafik, tekst, regneark mm. på én side. Man sidder så at sige med et multi-program, hvor tingene ikke laves i flere programmer for til sidst at blive samlet, men derimod laves sammenhængende i et program. Det er som at have et "tekstbehandling-regneark-tegne-program"!

ligger tekstbehandlingsdelen og regnearket samt tegneprogrammet i den særdeles anvendelige ende.

### Avid VideoShop

Ligesom de fleste andre computere har fundet sig en niche indenfor en specifikt computer-orienteret arbejdsopgave, er Macintosh standarden indenfor DTP og digital videoredigering. Sidstnævnte er redigering af videofilm vha. af computeren. Avid Technology er et af de førende firmaer indenfor optagelse af videofilm ind på harddisken.

Derefter redigeres videofilmen sammen på harddisken uden kvalitetstab, og med fortrydelsesret hvis et klip skulle være forkert midt i filmen. Programmet VideoShop fra Avid er af denne type, og det følger med Performa på en enkelt CD-ROM.

Du kan altså optage video klip fra en af de indgående video-kilder, gemme dem på disk, og senere klippe dem sammen med en masse spændende overgange. Selvfølgelig kan man også sample lyd til filmen, og det hele foregår på Macintosh. Uheldigvis kræver programmet en uhhyggelig mængde RAM for slet ikke at tale om harddisk plads, og tanker du på at benytte programmet for alvor, er det nødvendigt at udvide computeren først.

Brugervenligheden i Claris Works er naturligvis i top, og selvom programmet ikke indeholder ligeså mange funktioner, som pro-

**Her er vi inde i ClarisWorks - programmet der er alt-i-et. På skærmen kan vi også se Macintosh hjælpebobel funktion. Når den er slået til, kommer der en bobel med hjælp hver gang du bevæger dig hen over et ikon - unset hvor i Macintosh du befinder dig.**

te kanaler, skrue op og ned for lyden eller måske slukke for Macintosh selv.

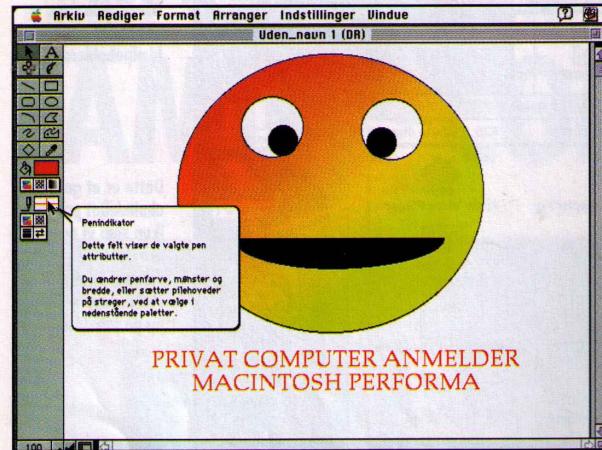
Udover den indbyggede TV-tuner, der i øvrigt ikke havde problemer med at finde TV kanaler langt oppe i hyperbåndet, medfølger der også almindelig tekst-TV. Man kan side og se fjernsyn i baggrunden, samtidig med at man bladrer gennem tekst-TV siderne på et billede i forgrunden.

Legen stopper dog ikke her, for ud over antenneneindgangen er der også en SVHS (Y/C) indgang, en phono-video indgang og en lydindgang. Du kan altså også tilslutte hjemmevideoen til Macintosh, og hvilket signal du vil se vælges naturligvis via den medfølgende software.

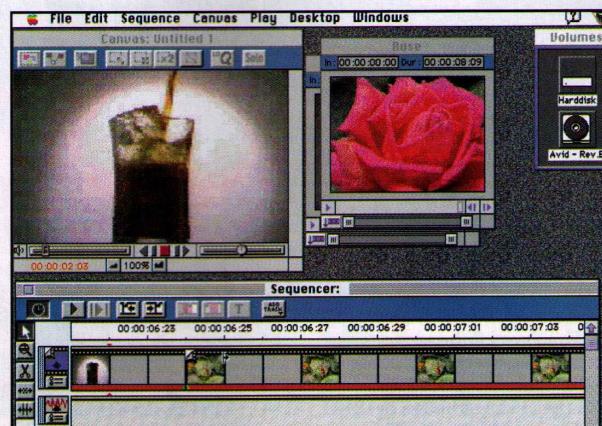
### Alt i et programmet

Der ligger kun et egentligt program installeret på harddisken, når man køber Macintosh Performa. Til gengæld indeholder dette et program teknikbehandling, database, regneark, tegneprogram, maleprogram og kommunikationsprogram. Claris Works er et alt-i-et program, og det på sin helt egen måde. Du kan naturligvis oprette et regneark eller et tegning separat, ligesom vi kender det fra andre pakkeløsninger, men

samme "liv", som kendetegner andre computertyper. Fordi brugerne ofte er folk, som ikke interesserer sig for computere, er der ikke meget kommunikation mellem dem. Macintosh er et værtøj, ikke en hobby. Interesserer du dig for computere, og er det din drøm at blive DOS-guru, skal du



PRIVAT COMPUTER ANMELDER  
MACINTOSH PERFORMA



**Du kan også redigere videofilm på din Macintosh med programmet VideoShop. Her er vi i gang med at skabe et mesterværk vha. de medfølgende clips. Programmet kommer på en CD, og du kan godt forberede dig på at det er en RAM- og plads-sugende sag.**

grammer der er specielt beregnet til én opgave, så er det rigeligt til de flestes behov. Du får naturligvis ikke en relationel database eller et suverænt modemprogram, men til gengæld kan næsten alle opgaver løses, ligeså snart du har tændt for din Macintosh. Desuden

### Konklusion

Macintosh Performa er en dejlig computer jeg nødig vil slippe, men samtidig skal man gøre sig klart, at der er visse minusser forbundet ved at købe denne computer. Maskinen er ikke omgivet af det

## Et af de førende i verden

Siden den første Macintosh udkom i 1984, har serien vokset sig stadig større. Med over 13 millioner solgte Macintosh computere har Apple placeret sig som et af de førende EDB firmaer i verden. Desuden er der blevet udviklet en lang række Apple computere over årene. De vigtigste serier inkluderer laptop serien PowerBook og deres Workgroup Servere for virksomheder. Macintosh har dog bibeholdt sin rolle som den foretrukne computer til hjemmebrug, undervisning og mindre virksomheder. De nye Power Macintosh er udstyret med 64-bit RISC processorer der får Pentium til at ligne en udtrådt snegl i sammenhæng. Foruden computere laver Apple også printer, scannere, digitale kameras osv.

Når det kommer til software er Macintosh også meget godt med. Du kan finde de nyeste spil også til Macintosh, og store firmaer som f.eks. Microsoft og WordPerfect udgiver deres produkter til Macintosh. Det er med andre ord ikke særlig sandsynligt, at du kommer til at manglere programmer til din Macintosh.

derfor nok overveje en anden computer.

Macintosh er computeren for dem, der skal løse en opgave uden problemer. Skal du f.eks. bruge teknikbehandling til studierne eller et regneark til regnskabet, og er du ikke vant med computere, ej heller interesseret i dem, så er Macintosh Performa et virkelig godt valg. Med den får du et stærkt og samtidig brugervenligt værtøj til dit arbejde, et værtøj som er meget driftsikkert, og som du kan stole på i det daglige. Den rigtige computer for familien. ■

# En studiekammerat med virkelig power!

Føre og flere vælger en bærbar computer til brug for studier, hjemmearbejde og virksomhedsbrug.

Fona har skaffet et parti af markedets bedste bærbare

Olivetti computere, som vi lige nu sælger til landets laveste priser. Kom ind og kig - og vælg tilhørende printer efter behov og økonomi. Men skynd dig - først til mølle...

## Olivetti Philos 20.

Bærbart computer med 486SL, 25 MHz, 4 Mbyte RAM, 120 Mbyte harddisk, trackball, DOS/Win og Lotus Organizer. Desuden 3 1/2" disketterdrev, 3 mdr.s Hotline og 8,5" monochrome skærm. Prisbombe kun 7.999,-

## Philos 22.

Som Philos 20 men med 10" skærm. (Begrænset antal)

Kun 8.999,-

Spar 5.400,-

## Olivetti Philos 22c.

Som Philos 20 men med 10" farveskærm.

(Størkt begrænset antal)

Kun 12.999,-

Spar 3000,-

Spar  
5000

7.999,-

Lån nu  
og betal første afdrag  
1. februar.

Vi hjælper gerne med en  
finansieringsordning.  
Lån f.eks. 10.000,- og slip med  
331,- pr. md. i ca. 48 mdr.

Spar  
300

1.699,-

Nyhed!

4.999,-

## Olivetti JP 150.

Personlig inkjet printer med superflot og næsten lydlos udskrift. Inkl. arkfoder med plads til 70 ark og blækpatron. Ekskl. printerkabel. For 1.999,-

Kun 1.699,-

IBM Lexmark Winwriter 200.  
En ægte Windows-printer med høj  
brugervenlighed og 1 års On-site  
garanti.

Kun 4.999,-

**FONA**

Vi slår priserne ned!



## OS/2 Warp up grade.

Næste udgave af verdens måske bedste styresystem. Indeholder endvidere Bonus pack som består af IBM Works, Fax-Works, Multimedia Viewer m.v.  
CD up grade - Kun 499,-  
Diskette up grade, Kun 599,-

Kob OS/2 Warp upgrade i Fona  
inden d. 31.12.94 og få OS/2 for  
Windows med i prisen!



## OS/2 for Windows.

OS/2 leveres ekskl. papirmanual, men  
inkl. online manual, 3 mdr.s gratis Hotline  
ved udfyldelse og indsendelse af registreringskort. Sensationspris 95,-

LEXMARK



## IBM Lexmark ExecJet II 4076.

Printeren til både tekst og billeder.  
600 x 300 dpi sort/hvid oplosning. Inkl.  
arkfoder til 150 ark og 12 skalérbare fonte.  
Kun 2.499,-

2.499,-



## IBM Lexmark ExecJet II 4076c.

Printeren til både tekst og billeder. Som  
IBM ExecJet 4076 men med 300 x 300 dpi  
farveoplosning.  
Kun 3.299,-

Læser Service nr. 5

# IMPERIET SLÅR IGEN!

Gennem de senere år har de budt på ondskabsfulde blæksprutte-tentakler, døde sørøvere og Luke Skywalkerers kamp mod Darth Vader. Vi er blevet vant til en kvalitet man næppe tør forvente af mange andre softwarehuse. Men LucasArts....de forstår at indløse forventningerne!

Af Niels Lassen

Californiens rigeste kommune har LucasArts til huse. Som en del af Lucas-koncernen, der også inkluderer Oscar-slugeren Industrial Light and Magic med over 10 Oscars for special-effects på bagen, er LucasArts den softwaremæssige del af

en koncern, hvor alle afdelinger er forbundet med underholdning. Lucas-koncernen er stifter af THX lydsystemet, der benyttes i de fleste amerikanske - og et par danske - biografer, Skywalker Sound, der står for filmmusik og endelig, ikke at forglemme, Lucasfilm. For stifteren George Lucas, manden der lavede Stjernekrigsfilmene, er ikke kun teknisk interesseret. Film som Indiana Jones trilogien, Young Indiana Jones serien og som sagt Stjernekrigen er alle skabt af George Lucas. Hvorfor fortæller

jeg om alt andet end deres softwareudvikling? Svaret er, at det ikke er til at skelne mellem firmaerne i Lucas-koncernen; med de stadig mere avancerede computersystemer er der sket et skred i produktionen af computerspil som gør, at de tidligere separerede afdelinger nu samarbejder...

## Darth Vader banker Windows

Sammenblandingen mellem forskellige grene af Lucas-koncernen er dog ikke noget nyt fænomen; Indiana Jones har været utsat for flere computereventyr og ikke mindst Stjernekrigsfilmene med deres enorme popularitet har udkæmpet flere slag på PC i spil som X-Wing og Rebel Assault. Så George Lucas må siges at have læst udviklingen eminent da han startede spildivisionen; i øje blikket er stort set alle andre filmselska-

Vi kan forvente at se 3 nye Star Wars-film og sikkerlig også endnu en film om Indiana Jones. Hvorfor? Joh, LucasFilm vil nemlig lave computerspil over filmene hagefter - samlet er det en gigant-forretning i milliard-størrelsen.

ber ved at lave spilafdelinger, netop fordi koblingen mellem film og computer bliver tættere forbundet i det, der temmelig intetligende kaldes multi-medie.

Den kobling så Lucas for mange år siden, nærmere betegnet i 1982 hvor spilafdelingen blev oprettet, dengang under navnet Lucasfilm Games. Men vi begynder med det banale.

For som alle andre softwarehuse har LucasArts også lavet en screen-saver, omend en avanceret version.

Star Wars Screen Entertainment er et sammensurium af oplysninger om stjernekrigsfilmene, oplysninger fra George Lucas himself om de næste tre stjernekrigsfilm, animerede sekvenser med Obi Wan Kanobi og Darth Vader i deres sværdkamp, hen over Windows-ikonerne, animerede sekvenser fra filmene med lyde og det hele. Og for det ikke skal være løgn er der et komplet manuskript fra en af de tre film, skitser over de revisitter der blev brugt og biografier af filmenes karakterer.

Og når det er sagt så kan alle uden CD-ROM drev - eller planer om at købe et - godt gå videre til næste artikel, for Star Wars screen-entertainment er den sidste udgivelse i nærmeste fremtid - og måske for altid - på diskette. Rebel Assault blev af de fleste betragtet som et prestige-projekt for LucasArts; de ville blære sig med hvad de kunne, hvilket må siges at have lykkedes ganske godt. På nuværende tidspunkt er der

Øh...det her er Ben. Iklædt lædertoj og tre dage gamle skægstubbe virker han ikke som en traditionel helt. Ikke desto mindre er Ben ham du skal lede gennem Full Throttle.

solt over 500.000 eksemplarer og LucasArts regner med at dette antal vil være vokset til godt 1 mio. solgte enheder ved årsskiftet.

## Hells Angels møder Blade Runner

Hos LucasArts er CD-ROM i høj grad en nødvendighed - mere end at være med på modebølgen. Spillet Full Throttle (udgivelse i slutningen af året) er et eventyr i stil med tidligere udgivelser som Day of the Tentacle men der hører ligeheden også op.

For Full Throttle viser, at samarbejdet med resten af Lucas-koncernen måske ikke er en dårlig idé.

3D-afdelingen viser hvad de kan i Full Throttle. Stort anlægte ani-



**...og her er fremtiden! Et dystert sted hvor det ikke er spor rart at færdes. Specielt ikke hvis du er anklaget for mord. Med Full Throttle bevæger LucasArts sig i en anden retning end med deres tidligere spil; her er ingen tentakler eller sindsyge kaniner. Kun en dyster og trøstelos fremtid.**

merede sekvenser, forskellige kameravinkler og billejte hvor alle køretøjerne er lavet i 3D, er blot nogle af de effekter der er brugt. Men trods filmeffekter er der ingen skuespillere med i spillet; den dystre grafik fra den fremtid hvor handlingen udspilles er helt som i en film.

Som det måske fremgår er historien i Full Throttle alt andet end almindelig, trods de klassiske konflikter: Han er anklaget for et mord han ikke har begået, samtidig med at der udspilles et kærlighedsdrama mellem Malcom Corleys datter og Ben.

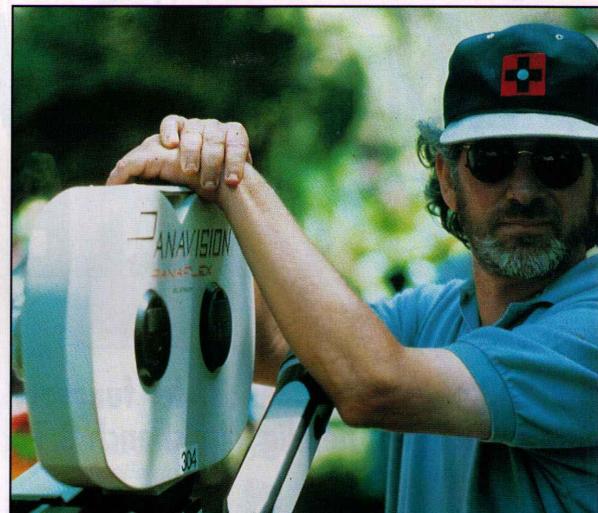
Full Throttle er en afsked med tidligere LucasArts eventyr, ikke kun på grund af de visuelle effek-

ter der er brugt, men også ved at spillet er meget dystert - grafikken er holdt i mørke farver og miljøet ligner en computerspilles Blade Runner. Lydsiden ligeså og det virker som om LucasArts med Full Throttle forsøger at få fat i en ældre aldersgruppe end med deres tidligere udgivelser. Et voksende eventyr. Og flot ser det ud!

## Steven Spielberg graver i computeren

I The Dig tager sammenkædningen med computer-film ét skridt videre. Samarbejde mellem Steven Spielberg og George Lucas er ikke et nyt fænomen, men denne gang er samarbejdet anderledes.

The Dig er nemlig baseret på en historie af Steven Spielberg hvor-



**Steven Spielberg laver spil sammen med LucasFilm: "The Dig er et projekt jeg altid har haft lyst til at lave. Jeg har haft historien i hovedet i årevis og jeg besluttede mig til at det vil være bedre at lave det som spil end som film."**

## Men tilbage til The Dig

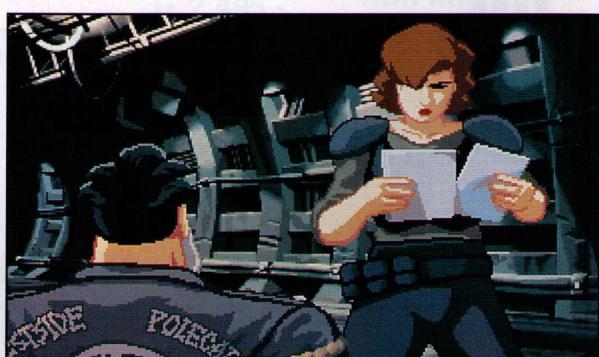
Boston Lower leder af en rumekspedition der skal destruere en asteroide der er gået i kredsløb om jorden. Men ak, på vej derop bliver ekspeditionen bortført til en anden planet hvor ruinerne af en gammel civilisation tårner frem. Målet for gruppen er at komme tilbage til jorden og samtidig holde sammen på gruppen - en ikke altid nem opgave.

Som i Full Throttle er der i The Dig også en sammenblanding af 2D og 3D grafik, kameraføring som på film og, apropos film, også filmoptagelser samt fuld tale.

## Nye gamle boller på suppen

Efter flere spil baseret på George Lucas to største aktiver, Indi-

ana Jones og Stjernekrigen, kan man spørge sig selv om der ikke snart er tærsket nok langhalm på dem. Noget tyder på, at det ikke er tilfældet. Der kommer en fortsættelse hvor handlingen udspilles FØR Han Solo og Luke Skywalker kommer ind i billedet. Er du forvirret? Det er et faktum, at de næste tre stjernekrigsfilm kommer i løbet af nogle år, så der bliver nyt materiale til at lave spil over. Der er også kraftige rygter om at der er en Indiana Jones film mere på vej. Hvor når den kommer er dog mere usikkert. Så de største aktiver bliver endnu større - både som biografgængere og som computergængere. Og som LucasArts kommende spil ser ud må imperiet efter min mening komme igen lige så mange gange de vil!



**Vor helt Ben har det ikke nemt med kvinderne. Specielt ikke den type der netop har bundet ham til stolen! Men i Full Throttle kommer problemerne i alle storrelser, bl.a. kvinden her. Grafisk er Full Throttle en kraftig forbedring i forhold til LucasArts tidligere eventyr med mere animation og forskellige kameravinkler der skaber filmeffekter.**

# DEN NYE WORKBENCH - FOR ALLE AMIGA'ER

**Endelig kom en Workbench, der fungerer på alle Amigaer, nemlig Workbench 3.1.**

Af Harald Kragh

Pakken med Workbench 3.1 består af 6 disketter, 4 bøger og en eller to kickstart-ROM. Derfor er det vigtigt, at man ved bestillingen angiver, hvilken type maskine man anvender, da A500, A600 og A2000 kun anvender én ROM, hvorimod A1200, A3000 og A4000 har kickstarten fordelt over to ROM.

Den ene af de udleverede bøger beskriver udskiftningen af ROM-kredse i detaljer, så man i de fleste tilfælde selv vil kunne foretage udskiftningen. Hvis der stadig er garanti på maskinen, må vi dog anbefale, at man går til et autoriseret værksted og lader dem foretage udskiftningen, idet garantien ellers vil bortfalde.

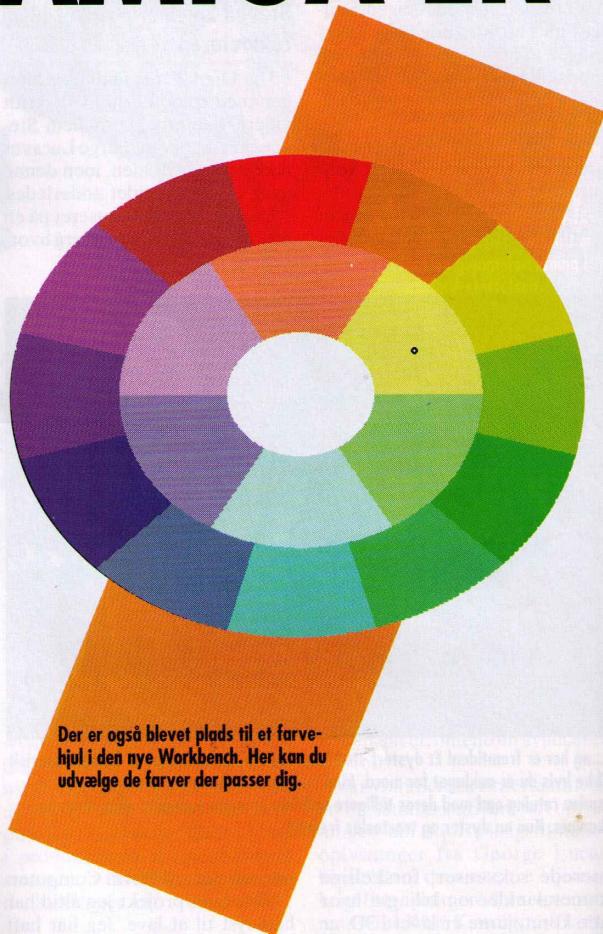
Efter installationen af Kickstart-ROM, skal softwaren installeres. Dette foregår med Commodores installer, som i øvrigt virker udmærket til formålet. Efter instal-

lationen bør man reboot, og derefter er man klar til at udnytte den nye Workbench' muligheder.

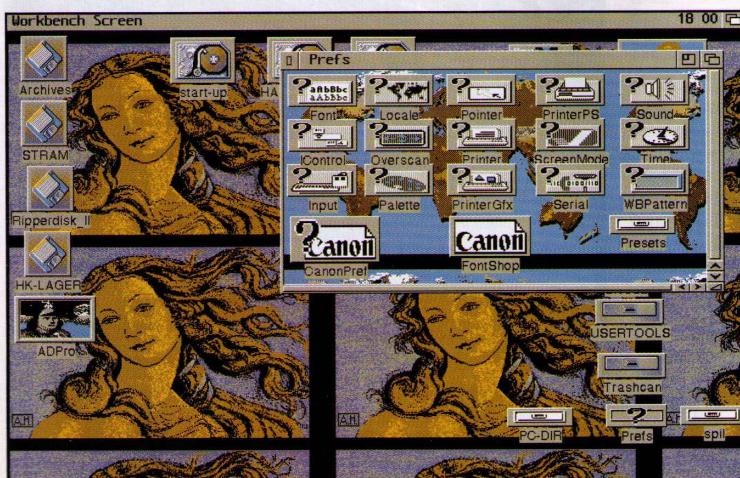
Det første man bemærker, er at skærmen bliver hurtigere opdateret. Det er især tydeligt, når man benytter forskellige Workbench funktioner og programmer, f.eks. shell og teksteditorer scroller skærmen meget hurtigere end før.

## Mere konfigurerbar

En anden iøjnefaldende ændring er, at man nu kan bruge alle IFF-billeder, uanset farve, antal og oplosning, som baggrund for Workbench og vinduer. Amigaen finder simpelthen de farver i den aktuelle palette, der passer bedst til de oprindelige farver, så til forskel fra tidlige versioner, behøver billedets farvedybde ikke længere at være identisk med Work-



Der er også blevet plads til et farvehjul i den nye Workbench. Her kan du udvælge de farver der passer dig.



Du kan nu importere alskens billeder ind som baggrundsbilleder på Workbench'en. Her er det et HAM 3.1 tilpasser selv farverne så de passer bedst muligt.

benchen's for at kunne blive udnyttet som baggrund.

Desuden kan man i Preferences ændre farvesammensætningen af både bogstaver og menuer, så disse passer til ens egne ønsker og behov.

Nogle af de mindre iøjnefaldende ændringer er dog også store fremskridt i forhold til de ældre versioner af Workbench. En af de vigtigste er "datatypes", som er støttefiler, der kan hjælpe forskellige programmer med at læse fremmede filformater (GIF, PCX osv.).

## Understøtter CD-ROM

Som helt nye funktioner ved den nye Workbench kan nævnes, at



Den nye preference menu. Nu kan du indstille farverne på din Workbench nojagtig som du vil have dem!

den nu understøtter CD-ROM drev direkte, i stedet for at man som hidtil har skullet købe filsystemet for sig selv.

Desuden understøtter Work-

#### FAKTA:

**Workbench 3.1**  
Fungerer på alle Amiga'er.  
Pris ca. 800 kr.  
Commodore Scandinavia A/S  
på tlf. 86289511 eller nærmeste  
forhandler.

benchen nu også særskilte kort med parallel- og serielporte, f.eks. fra GVP.

Fælles for alle maskiner er, at den nye Workbench udnytter deres faciliteter optimalt:

Op til 32 farver på Workbenchen på A500, A600, A2000 og A3000, og på maskiner med AGA-chipset (A1200 og A4000) 256 forskellige farver!

Desværre lever de medfølgende bøger op til den sædvanlige standard for manualer til programmer og styresystemer - de er simpelthen for dårlige.

## Det nye i WB3.1

Fælles for alle versioner er den mest synlige ændring:  
Opdateringshastigheden for workbenchen - nu går det meget hurtigere.

### Fra 3.0 til 3.1:

Frit valg af farver til skrift, rammer og baggrunde.  
Frit valg af farvedybre og størrelse til baggrundsbilleder til workbench og vinduer.

Understøtning af CD-drev, under Workbench.

### Fra 2.0 til 3.1:

Mulighed for et IFF-billede som baggrund for Workbench og vinduer. Ny "prefs" palette med et farvehjul.

Datatypes som er støttefiler til visning af billeder, animationer og lyd.

To nye filsystemer til disketter og harddiske, nemlig DCFS (Directory Cache Fast file System) og IFS (International Fast file System). I øvrigt som for Workbench 3.0.

### Fra 1.3 til 3.1:

Den vigtigste nyhed er de nye filsystemer til disketter og harddiske, nemlig FFS (Fast File System), DCFS og IFS, som giver væsentlig hurtigere adgang til filer og programmer på diskene. Justerbart overscan er også en nyhed, der kan ses i det daglige brug af computeren.

Cross-dos, som kan læse og skrive 720 kb PC-disketter i Amigas normale diskdrev. I øvrigt som for Workbench 2.0 og 3.0.

XEROX  
**EXTRA**

**Dine data  
fortjener en plads  
på 1. klasse...**



**Xerox Disketter opfylder alle de krav  
man kan forvente af et topperudt. Xerox Disketter er 100% fejlfri**

og kan anvendes igen og igen uden databar.

Det behøver ikke at koste ekstra for den ultimative kvalitet.

**Ring for nærmeste forhandler!**

**44 65 44 44**

Læser Service nr. 6

### AMIGA CD 32 BIT



Incl. Fakta  
og Joypad

**CHOKPRIS**

**1399-**

### CD 32 tilbehør

SX-1 box

kr. 2.495,-

CD-I titler

fra kr. 219,-

Cannoon Fodder

kr. 399,-

Rise of the Robot,

ring pris!

### AMIGA & PC mus

Kun kr. 99-

**99-**

### CD ROM titler

Fra kr. 49

**49**

### JOYSTICK til Amiga Arcade

Kun kr.

**249-**

### Disketter

No Name 3½" DD

10 stk. kr. 39,95

50 stk. kr. 175,-

100 stk. kr. 320,-

### Lydkort

fra kr.

**699-**

CD ROM drive

fra kr.

**999-**

Bli medlem af vores Software Club og opnå 15% rabat på spil

VI MODTAGER DANKORT - EUROCARD - VISA - FINAX - POSTORDRE OVER HELE LANDET

**OLSEN FOTO**

Frederiksbergsgade 7 1360 København K (v/Nørreport Station Tlf. 33 12 34 40  
Nørretorv 16 4100 Ringsted Tlf. 57 67 05 25

# EN EKSTRA HARDDISK

**De fleste finder hurtigt ud af, at en PC-harddisk på 250 MB ikke rækker særlig langt. Vi viser her hvordan man nemt og bekvemt selv sætter en ekstra harddisk i PC'en.**

Af Lennart Svenstrup

Hver gik man lige og troede at man havde købt en PC der havde PLADS til noget. 250 MB harddisk skulle da snildt holde i mindst et par år! Jeg skal da bare skrive et par breve eller tre, og måske også tegne lidt...

Om igen! For at skrive breve skal man jo helst have de allernyeste tekstu-programmer som WordPerfect 6.0 eller Word 6.0 - til Windows, der iøvrigt også ligger og fylder godt op i landskabet på harddisken. Og så er der alle programmerne, spillene, og.. og.. vi kunne blive ved. Faktum er, at en harddisk i dag skal op på min. 500 MB før end man kan føle sig bare nogenlunde sikret.

I denne artikel vil vi vise hvordan man selv kan installere en ekstra harddisk, og derved skaffe sig mere plads. Men først lidt om, hvordan man får mere plads på sin gamle harddisk.

## Disk-komprimering

I dag kan man få smarte programmer, der nærmest "maser" programmer sammen, så de ikke fylder så meget på harddisken

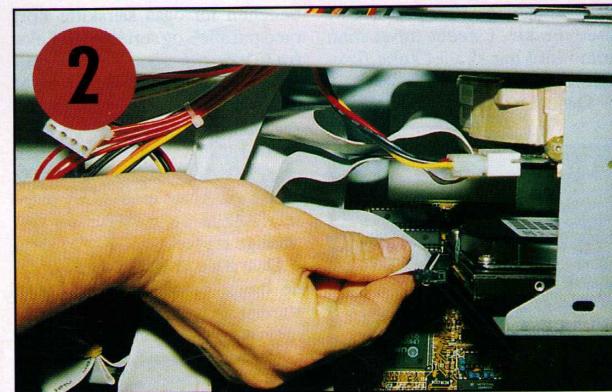
som før. Typisk kan de mases, eller pakkes, så de fylder det halve af det normale, og der kan derfor ligge cirka dobbelt så meget på harddisken, som før.

Af programmer kan bl.a. nævnes Stackert, SuperStore og endelig DoubleSpace, som fulgte med DOS 6.0, - indtil Microsoft tabte en retssag om ophavsretten til dele af DoubleSpace. Herefter er programmet blevet fjernet og i DOS 6.1 findes det overhovedet ikke. I DOS 6.2 har Microsoft igen indført et diskkompriméringsprogram, der minder utrolig meget om DoubleSpace.

Programmerne er lette at bruge, og når først de er installeret, fungerer de stort set udmarket. En anden måde man kan få mere plads på, er ved slette nogle af de filer eller programmer, som ikke bruges dagligt. Eller nøjes med at installere minimums-udgaver af f.eks. Word, WordPerfect og CorelDraw, der fylder utrolig meget i deres fulde versioner.

## To harddiske bedre end en

En sidste måde at forøge sin plads



Tag den gamle harddisk forsigtigt ud. Husk at tage en backup af dine data først!

til programmer, er ved at sætte en ekstra harddisk i, og selvom det koster penge, så er det den bedste løsning.

Desuden er priserne på harddiske faldet voldsomt i løbet af de sidste måneder, så man nu kan få en 400 MB harddisk for under kr. 2000,00.

Desuden undgår man investeringen i ovennævnte kompriméringsprogrammer, og det bliver heller ikke nødvendigt at slette, reducere eller fjerne programmer på harddisken. Det eneste man skal gøre, er at sætte den nye harddisk ind ved siden af den gamle, ændre på harddiskenes opsætning, og så virker det.

Forhåbentlig, for der er mange forskellige dele, som skal arbejde sammen, og det er ikke altid helt let. Men når de to harddiske så først arbejder sammen, så kan man være sikker på, at det vil fungere uden problemer i lang tid fremover.

Det første man skal være opmærksom på er, at den nye harddisk skal være af samme type som den gamle, normalt af IDE-typen (også kaldet AT-typen).

Desuden er det vigtigt at finde ud af, om de to harddiske kan arbejde sammen. Harddiskfabrikantene ikke er helt enige om IDE- "standarden", og den eneste

måde at sikre sig på, er ved at spørge computerforhandleren.

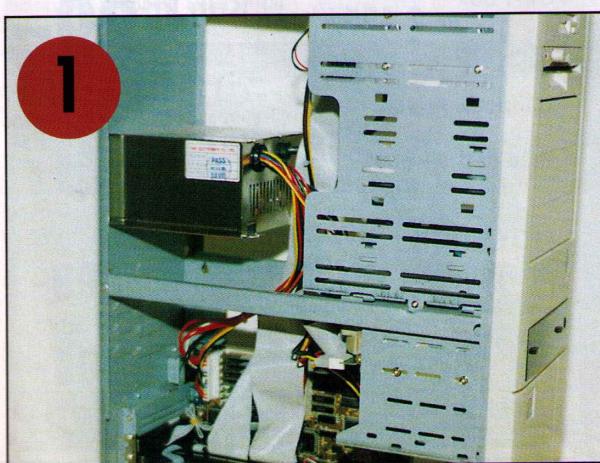
## Hvordan sætter man dem sammen?

Når to harddiske skal arbejde sammen, skal man også sikre sig, at den ene bestemmer hvad der skal laves, og den anden harddisk skal så bare følge med og gøre det den bliver sat til.

Det gøres ved at ændre jumperne (se forklaring i boks) indstilling på harddiskene. Herved bliver den ene harddisk til MASTER og den anden til SLAVE.

Det er så tid til at forbinde de to harddiske med computeren. Det sker ved hjælp af et strømstik (4 ledninger) fra computerens strømforsyning, og via et fladt kabel, der forbinder computerens IDE-controller med controllerne på de to harddiske. Hvilken af harddiskene der forbides nærmest computeren er ligemeget, da rangordenen er bestemt ved jumperne.

Det eneste problem ved monteringen af kablet er, hvordan det skal vende. Som regel kan stikket sættes i harddisken på to forskellige måder, og kun den ene er rigtig. Men hvis én af harddiskene er vendt forkert, vil lysdiode til harddisken lyse hele tiden, når der



Når du skal have ny harddisk i PC'en skal du først fjerne kabinetet, så der er åbent til højhederne.

# Sådan installerer du en ny harddisk

Selvom det  
ser teknisk  
ud, er det  
bare en  
harddisk.

Ved at skifte de såkaldte "jumpere", kan man få harddisken til at passe ind i sin PC, uden at man får problemer med det udstyr, der sidder i PC'en i forvejen.



Strømmen til harddisken får man direkte fra PC'en - det er bare at sætte stikket i!

Kablet her overfører informationerne fra harddisken til PC'en - og omvendt.

tændes for computeren, og så er der kun en ting at gøre, sluk computeren, vend kablet på harddisken og prøv igen. Det er iøvrigt ikke farligt at vende kablet forkert, så bare rolig.

## Haloo - hvor mange er vi?

For at IDE-controlleren kan vide, at der er to harddiske i computeren skal man fortælle den det. Det sker via computerens BIOS, som er det sted hvor beskeder om harddisk, floppydrev, skærmytyper og meget andet er gemt. Man kommer til BIOS ved typisk at trykke F1 ved opstart af PC'en.

Her skal man først indskrive

MASTER harddisken med det type-nummer, som er opgivet for harddisken. Typisk numrene fra 1 til 46. Kan man ikke finde et nummer, som passer til harddisken, har BIOS'en normalt et sted (type 47), hvor man så selv skal skrive MASTER harddisken til ind (F.eks: cylindre, hoveder og sektorer).

Det samme skal gøres for den anden harddisk, SLAVEN. Endelig skal informationerne gemmes, og computeren skal startes op forfra. Den aktuelle fremgangsmåde varierer en del fra computer til computer, men det er ikke så svært, og computerens manualer giver normalt en ganske god forklaring af de forskellige trin.

## Nu har vi mere harddisk-plads!

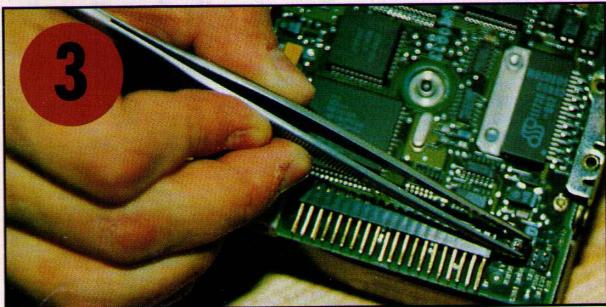
Og så er vi klar til at bruge den ekstra diskplads - eller næsten. Det er ikke sikkert at computeren kan starte op på MASTER-harddisken, og man kan helt sikkert ikke bruge SLAVE-disken, og hvad gør man så: Jo, put DOS installationsdiskette nummer 1 i floppydrevet og start computeren op på denne diskette (DOS version 3.3 eller derover). Her er det kommandoen FDISK der har interesse.

Før denne kommando skrives, skal man være opmærksom på, at alt hvad der ligger på den gamle harddisk med stor sandsynlighed

bliver slettet. Sørg derfor for at have taget en backup af alle de data der skal bruges igen, for når først der er skrevet FDISK, er chancerne for at de kan gengenkes på harddisken meget lille.

FDISK har den funktion, at kommandoen gör det muligt at formaterede de to harddiske.

MASTER-diskens omtales som "fixed disk drive 1" og vil få drev betegnelsen "C:". SLAVE-diskens betegnes "fixed disk drive 2" og vil få drev betegnelsen "D:", såfremt man nøjes med to opdelinger de 2 harddiske. Der er mulighed for, at de 2 harddiske kan deles op i mange forskellige drevbetegnelser (fra C til Z). Disse drev-opdelinger kaldes med et ▶

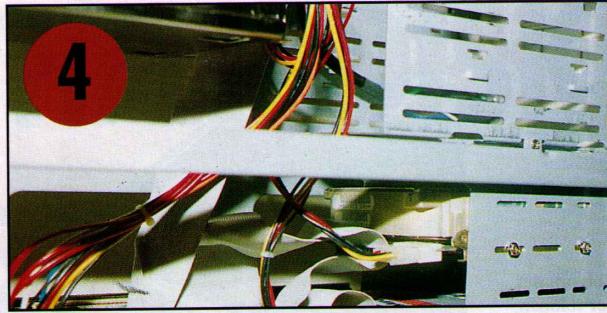


**Skift jumperne (se forklaring i boks) indstillinger på både den gamle og den nye harddisk.**

fint ord for logiske opdelinger.

Vælger man at dele de 2 harddiske op i 2 logiske drev (C: og D:) sker det ved at vælge harddisk nr. 1 i FDISK-menuen - punkt 5. Herefter vælges punkt 1 og der fremkommer to undermenuer, som

Først bruges DOS-disketterne til at starte op på, og hvis DOS ikke selv spørger om C-drevet skal formateres, skal der skrives: "FORMAT C:/S" + <Return>. Sæt sørger for at systemfilerne bliver overført til C:drevet, og at det bli-



**Placer nu begge harddiske i PC'en, og forbind dem begge med fladkablet og strømforsyning.**

## Det betyder ordene:

**SCSI/IDE CONTROLLER**  
Der findes to forskellige typer harddiske, IDE-harddiske og SCSI-harddiske. Forskellen ligger i den elektronik, der forbinder harddiskene med resten af computeren, i dette tilfælde til en controller. Elektronikken mellem harddisk og computer kaldes ofte for en controller, og både computeren og harddisken indeholder en controller. Det er denne controller, som enten kan være en IDE-controller eller en SCSI-controller.

**SCSI-CONTROLLER**  
På en SCSI-controller kan man koble syv forskellige ting på, forudsat, at alle tingene styres af en SCSI-controller. Herved bliver det muligt at have op til syv hard-

disker eller andet udstyr koblet på den samme controller i computeren.

**IDE-CONTROLLER**  
Den anden type controller, IDE-controlleren, også kaldet en AT-BUS controller, er billigere end SCSI-controlleren, derfor er den mere udbredt. Specielt de "billige" lavprismaskiner er udstyret med en IDE-controller.

**JUMPERE** - De små bøjler  
Jumper er små metal-bøjler der forbinder (kortslutter) nogle elektriske signaler på harddiskenes controller. Det betyder at elektronikken på harddisken er blevet sat op til den ønskede funktion.

nye harddisk er en Seagate harddisk, så vil de kunne arbejde sammen uden problemer, men hvad hvis det er et andet fabrikat?

Først prøves der med en Seagate og en Maxtor harddisk: Seagate-disken sættes til MASTER-disk, ved at ændre på jumperne på harddiskens controller. Det samme gøres på Maxtor disken, så dens jumperer fortæller, at den er en SLAVE. Herefter sættes strømstikket og fladkablet på harddiskene, og det forbindes til computerens controller. Endelig ændres BIOS'en så der nu er to harddiske indskrevet i denne.

Nu startes der op på DOS-opstartsdisketterne, og filen FDISK køres 2 gange, så både den første og den anden harddisk bliver gjort klar til formatering. Endelig formateres de to harddiske, og bingo - begge harddiske arbejder fint sammen, uden problemer.

Det samme gentages med en Seagate og en Conner harddisk. Først ændres der på jumperne og herefter sættes kablerne på de to harddiske, og der tændes for strømmen. Efter at have ændret BIOS opsætningen, er det tid til at bruges FDISK endnu et par gange. Igen først Seagate harddisken og så Conner harddisken, det vir-

ker uden problemer og ligeledes forløb formettingen uden problemer.

### Hvad lærte jeg af det?

Konklusionen på disse to forskellige opsætninger er, at den gamle Seagate harddisk kan arbejde sammen med både en moderne Conner og en moderne Maxtor harddisk. Havde man, i stedet for, valgt to harddiske af andre mærker kunne det meget let være, at de ikke kunne arbejde sammen. F.eks. arbejder en Conner harddisk ikke særlig godt sammen med Maxtor harddiske. Quantum harddiske kan ligeledes have problemer med at arbejde sammen med en Maxtor. Derfor er det en god ide at sikre sig at ens harddiske kan arbejde sammen, før man køber en ny. ■

#### FAKTA:

Tak for udlån af udstyr til:  
**M.R. GRUPPEN**, tlf. 56632277  
Maxtor 405 Mb til Kr. 1895,00  
**BMP-DATA**, tlf.: 33330727  
Conner 420 Mb til Kr. 1799,00

man bare trykker <Return> til. Herefter er den første harddisk gjort klar til formatering, men den anden harddisk mangler stadigvæk. Ind i FDISK'igen, vælg harddisk nr. 2 (punkt 5) og herefter punkt 1 ligesom før. Endelig skal der afsluttes ved at trykke på Esc-knappen, og computeren starter forfra. Nu er begge harddiske klar til at blive formateret på samme måde, som man formaterer en floppy-diskette.

### FORMAT C:?

Nej, nej, nej - forkert! For at kunne starte op på harddisken i stedet for disketterne, er det nødvendigt, at der ligger nogle opstartsfiljer på C-drevet. Derfor skal det formateres på en lidt anderledes måde.

ver muligt at starte op på drevet uden disketterne. Når først C-drevet er formateret, skal det nye D-drev formateres. Det gøres ved hjælp af kommandoen "FORMAT D:" + <Return>.

De nyeste versioner af DOS gør dog selv opmærksom på, at evt. C-drevet eller D-drevet mangler at bliver formateret, og DOS vil heretter selv formattere disse drev.

Herefter er harddiskene klar til brug, og man kan lægge sine gamle programmer ind på dem.

### Lad os se på et par eksempler

En gammel 40 Mb Seagate harddisk er ved at være for lille.

Det besluttet derfor at investere i en ny og større harddisk.

Der er ingen tvivl om, at hvis den

# ADVARSEL

**Hvis du ikke bryder dig om at åbne låget på din PC, er denne artikel ikke noget for dig. Her nøjes vi ikke med at åbne PC'en, vi sætter sågar ny harddisk!**

# FÅ MÅNEDENS PC-DISK GRATIS

- BLIV ABOONNENT PÅ PRIVAT COMPUTER!

SPAR 93,75

Normalt skal du betale kr. 481,25 for 11 numre af Privat Computer. Benyt dig af dette gode tilbud, og få bladet i et helt år (11 nr.), for KUN kr. 387,50! Du SPARER altså kr. 93,75 - og får GRATIS måneds-disketten til PC.

Normal-pris, 11 numre inkl. månedens PC-disk kr. 481,25

Abonnement-pris, 11 numre INKL. månedens PC-disk kr. 387,50

**DU SPARER HELE kr. 93,75!**

## KONKURRENCE

**VIND KR. 5.000  
- HVER MÅNED!**

Som års-abonnent er du desuden automatiske med i Privat Computers månedlige udtrækning, hvor du kan vinde:

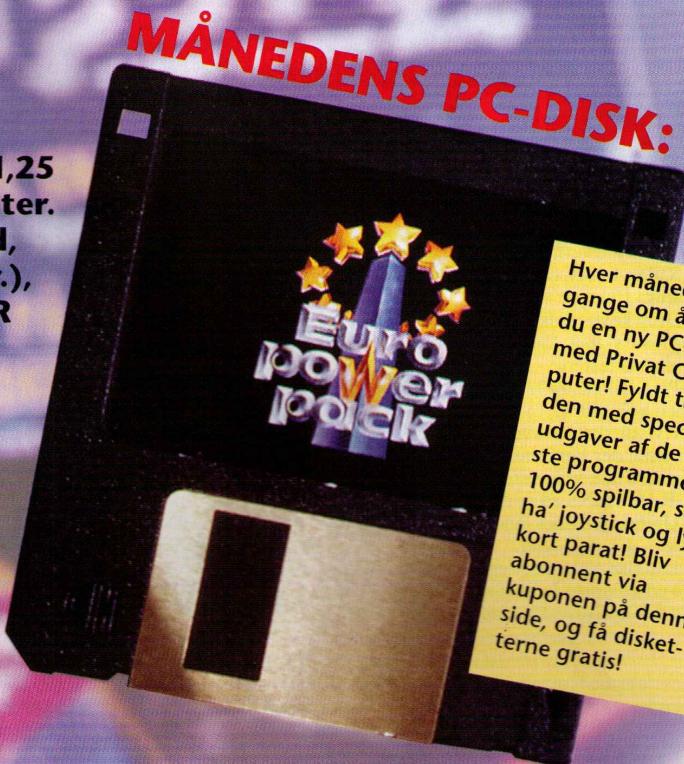
- Et gavekort på kr. 5.000,-!
- To præmier a kr. 1.000,- kontant og skattefrit!

JA TAK! Giv mig straks et års-abonnement på Privat Computer. Jeg får samtidig månedens spændende PC-disk helt GRATIS, i alt 11 blade og 11 PC-disketter.

Jeg vil være års-abonnent! (kr. 387,50). Mit abonnent skal starte m. blad nr. \_\_\_\_\_

Jeg har 1/2-års abonnement, men vil gerne være års-abonnent i stedet! Mit abonn.nr.er : \_\_\_\_\_

Sendes ufranket  
Audio Media  
betaler portoen



**Privat  
Computer**

St. Kongensgade 72  
+++1003+++  
1045 København K

Navn: _____
Adresse: _____
Postnr./By: _____
Computertype: _____
Alder: _____



**Vi er tilbage med tonsvis af snydekoder og løsninger til øjeblikkets mest populære spil**

## COLONIZATION

Rune Boserup har sendt os disse tips til Sid Meyers mesterlige strategispil.

Sådan køber og sælger man boykottede varer i Europa:

Brug keyboardkommandoerne til at laste og losse skibet. Lastning: + tasten. Løsning: - eller U tasten.

Plads til ekstra heste eller våben på skib med kolonister:

Hvis du skal have våben og/eller heste med et skib, der også medfører kolonister, kan du bare lave kolonisterne til SCOUTS eller DRAGOONS, så er der plads til mere last.

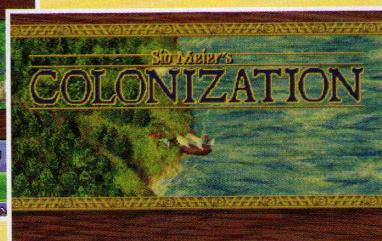
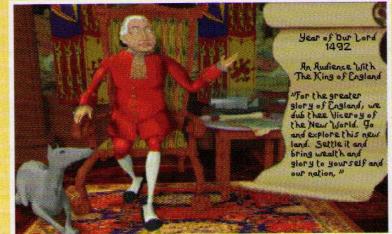
Undgå risikabel landtransport af skattemøg:

Lad den kolonist, der fandt skatten, bygge en koloni et hvilket som helst sted langs kysten og flyt skatten ind i den. Hvis du ikke

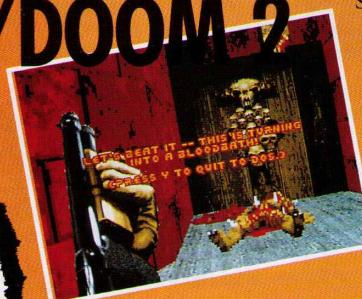
har nogen galleon, henter kongen straks skatten. Hvis du har, kan du fortificere kolonistens og opnå koloniens værdifulde defense bonus.

Få ekstra movement points uden brug af heste:

Lav din kolonist til MISSIONAIRE, så kan han flytte 2 felter pr. tur. Du kan altid skifte ham om til hans oprindelige profession i en anden koloni.



## DOOM/DOOM 2



### TAK TIL BL.A.:

Jesper Raaberg, Nørrebro  
Thomas Roesen, Grenå  
Rune Boserup, Aalborg  
Lars-Henrik Bjørnbak, Hillerød  
Hans Hvelplund, Odborg  
Andreas Waaben, Vejle  
Morten Andersen, Brørup

Sådan overlever du i Helvede! Privat Computer er stolt over her at kunne bringe en fyldig oversigt med tricks til verdens flotteste og mest kontroversielle computerspil. Hvor andet ikke er angivet, skulle koderne virke i begge spil.

God fornøjelse!

IDKFA: Du får alle våben, alle nøgler og 200% rustning.

IDDDQD: Du bliver usårlig.

IDCLIP: Du kan gå gennem vægge (i Doom).

IDSPISPOPD).

IDCLEV: Du kan springe til en hvilken som helst runde. Skriv f.eks. IDCLEV 21 for at hoppe til runde 21. I Doom skal du skrive to tal: først 1-3 for episoden, dernæst 1-9 for

banen. I Doom 2 skriver du bare et enkelt tocifret tal fra 01-30. Som en ekstra bonus kan du prøve bane 31 og 32, der er gamle Wolfenstein-baner!

IDCHOPPERS: Du får nu den meget udsøgte motorsav.

IDDT: Skriv dette når du kigger på kortet (to gange) og du kan se alt.

IDMYPOS: Skriver din position øverst

IDBEHOLD: Efterfølges af R, I, V, A, L eller S, hvor...

R = Radiation suit

I = Delvist usynlig

V = Usårlig

A = "All map"

L = Lysforsterkning

S = Berserk!

For at afslutte DOOM II (bane 30) skal du skyde tre RAKETTER ind gennem hullet i panden på det store vægmonster, der sender uhyrer ud. Du kan også komme ind til selve uhyret (det lille aflange rum som kan ses i toppen af banen) og smadre det f.eks.

# GABRIEL KNIGHT: SINS OF THE FATHERS

Lars-Henrik Bjørnbæk i Hillerød får en spilpræmie for sin løsning til dette rædselvækkende horror-spil. Hvis du ikke vil ødelegge hele uhyggen, så skal du kun læse løsningen til de dage, hvor du er gået i stå.

Ting du skal gøre hver dag: Læse avisens tale med Grace. Hvis du er gået i stå, så spørg Grace om hun kan lave lidt research for dig. Hvis det ikke hjælper, så tal med alle og se og læs (det der kan læses) på tingene i dit inventory.

Gode råd: Tal med alle de mennesker der dukker op på de forskellige steder du kommer, kig på altting også de ting du finder. Når du taler med folk, så bliv ved med at gentage et spørgsmål, indtil de gentager sig selv eller de ikke har mere at sige om sagen. Under samtalen dukker der nye spørgsmål op, husk at stille dem. Du kan også bruge (!) til at tale med folk. Vis alt hvad du finder til alle, dog kun hvor det synes logisk. Hver gang du har gjort noget rigtigt vil du høre et "ping".

Programfejl - og løsning: Jeg havde en fejl på min cd-rom: Pludselig på dag 10, mens jeg var på vej ned med elevatorene, skrev den: Fatal Error loading ressource 803.snd..restype.cpp(54) script 64989\$ed. Og så var det slut med at spille! Dette løses ved at kopiere hvilken som helst af snd-filer-

ne i PATCHES biblioteket på cd-rom'en, over på harddisken i det bibliotek, hvor du har Gabriel Knight liggende og RENAME den til 803.snd. Jeg brugte den fil der hed 227.snd og det virkede sgu...

(Fortsættes på næste side.)



## UFO - ENEMY UNKNOWN

Start Windows og brug derefter Notesblok (Notepad). Åben filen "liglob.dat" i dit directory hvor du har gemt dit spil, eks. c:\spil\ufo\game\_1.Nuslettes de første tre pladser, og istedet skrives der: "yyý" (altså tre y'er med prikker over efterfulgt af en firkant - anførselstegnene skal du ikke skrive). Husk at y'erne (igen: y med prikker over) skal skrives med småt. (firkanten) skrives ved at holde Ctrl nede og trykke på slettetasten. Du skulle nu have en start kapital på 2.147.483.647 Credits! Pas på ikke at tjene flere penge, da du så vil få et minus beløb, og så kan du ikke købe noget. Du kan desuden ændre følgende ved at bruge en hexeditor (såsom Norton Disk Editor) på filen "base.dat" i dit directory. Husk ikke at snyde dig til flere mænd, våben og andet udstyr end du har plads til. Listen viser de forskellige værdier og hvad de hver især forandrer antallet af:

5E:	Engineer	90-91:	Auto AP ammo.	D0-D1:	Blaster bombe
5F:	Scientist	92-93:	Auto HE ammo.	D2-D3:	Lille launcher
60-61:	Stingray launcher	94-95:	Auto I ammo.	D4-D5:	Stun bombe
62-63:	Avalanche launcher	96-97:	Rocket launcher	D6-D7:	Alien grenat
64-65:	Kanon	98-99:	Rocket small ammo.	D8-D9:	Elerium-115
66-67:	Fusion ball launcher	9A-9B:	Rocket large ammo.	DA-DB:	Mind probe
68-69:	Laser kanon	9C-9D:	Rocket incendiary ammo.	E2-E3:	Sectoid corpse
6A-6B:	Plasma kanon	9E-9F:	Laser pistol	E4-E5:	Snakeman corpse
6C-6D:	Stingray missile	A0-A1:	Laser riffel	E6-E7:	Etheral corpse
6E-6F:	Avalanche missile	A2-A3:	Heavy laser	E8-E9:	Muton corpse
70-71:	Canon rounds	A4-A5:	Granat	EA-EB:	Floater corpse
72-73:	Fusion ball	A6-A7:	Røg-granat	EC-ED:	Celatid corpse
74-75:	Tank m. kanon	A8-A9:	Landmine-granat	EE-EF:	Silacoid corpse
76-77:	Tank m. rocket launcher	AA-AB:	Højeksplosiv granat	F0-F1:	Chyssalid corpse
78-79:	Tank m. laser kanon	AC-AD:	Bevægelses-scanner	F2-F3:	Reaper corpse
7A-7B:	Hovertank m. plasma gun	AE-AF:	Medi-kit	F4-F5:	Sectopod corpse
7C-7D:	Hovertank m. rocket launcher	B0-B1:	PSI-amp	F6-F7:	Cyberdisc corpse
7E-7F:	Pistol	B2-B3:	Stun rod	100-101:	UFO Power source
80-81:	Pistol ammo.	B4-B5:	Electro-flare	102-103:	UFO Navigation
82-83:	Riffel	C2-C3:	Heavy plasma gun	104-105:	UfO Construction
84-85:	Riffel ammo.	C4-C5:	Heavy plasma ammo.	106-107:	Alien food
86-87:	Heavy kanon	C6-C7:	Plasma riffel	108-109:	Alien reproduction
88-89:	Heavy AP ammo.	C8-C9:	Plasma riffel ammo.	10A-10B:	Alien entertainment
8A-8B:	Heavy HE ammo.	CA-CB:	Plasma pistol	10C-10D:	Alien Surgery
8C-8D:	Heavy I ammo.	CC-CD:	Plasma pistol ammo.	10E-10F:	Examination
8E-8F:	Auto kanon	CE-CF:	Blaster launcher	110-111:	Alien alloys

# FAŠCINATION

Vi fortsætter hvor vi slap i nr. 12/94...

7. Sal: Doralice finder den myrde direktør. Tag lommetørklædet på bordet. Tag kassetten, der ligger inden i lommetørklædet. Skub til den bog i reolen, der stikker frem - et lille barskab kommer til syne. Træk i ledningen th. En diktafon kommer til syne. Læg kassetten i diktafonden. Tænd for lampen på bordet (tryk på højre bryst). Aflyt båndet med instrukser. Tag til forretning med undertøj.

#### Lingeriforretning:

Tag avisens. Gå ind i det midterste prøverum. Tag sko med stilethæle. Gå ind i prøverummet tv. Se stump af avisartikel. Gå ind i prøverummet længst th., hvor man kan se en dør til bagbutikken. Åbn døren forsigtigt.

Vi fortsætter løsningen fra nr. 12/94... Når du du har hjulpet ham ud skal du gå hen i klubben og spille den første sang på Jukebox. Når ejeren rejser sig op skal du tage hans glas fra bordet. Gå hen til Implant office og få doktoren til at lave dine fingeraftryk om til dem der var på glaset. Gå helt ned til parken og hen i shed kik på døren og brug dit ID kort på den. Gå ind og tag Secateurs. Gå tilbage i klubben sæt din tommeblad på metalpladen ved siden af døren oppe i højre hjørne. Brug Metal bar på den store kasse og tag brættet og læg på den lille kasse. Kravl op på kassen og brug Metal bar på grill. Når du har lavet hul skal du bruge Secateurs for at få det hele klippet af. Gå igennem den snaevre

Tag klokken, der ligger oven på døren. Klokken kan først ses, når døren bliver åbnet.

#### Lingeriforretning, bagbutik:

Kig på plakaterne. Find "padlock key". Tag magnetisk mærke, som sidder på øverste venstre reol. Ryk rundt på æskerne, indtil, der kommer et penseskab til syne. Lås hængelåsen op med nøglen. Skub til stangen med skoen. Brug det magnetiske mærke til at åbne pengeeskabet med. Koden til kombinationslåsen er D.O.C. Drej på kombinationshjulet, således at lampen th. lyser. Tast første bogstav ind. Drej igen osv. En skjult gang kommer til syne.

#### Hemmeligt Lanoratorium:

Tag maske og nøgle i lommen på lægekitlen. Lås skabet op med nøglen. Find to ampuller i

en krukke. Slå krukken itu med en stilethæl. Tag fotografiet. Tag "scalpel" på instrumentbordet. Afspil meddelelserne på telefonsvareren. Slet meddelelserne. Tag tilbage til hotellet.

#### Hotelværelse:

Tal med receptionisten. Gå ind på værelset. Find Rob, der er blevet bedøvet. Tag øske med chokolade og "label-pins". Undersøg glasset, der står på bordet. Tag telefonen og drej 0 til receptionen. Gå ned i receptionen.

#### Reception:

Tal med politimand i rullestol. svar ham med sætninger: 1,2,1,2,1. Tag avis fra bordet. Tag papirstump på gulvet. Ring til Lou Dale - telefonnummeret stykkes sammen af de tre numre fra bilmagasinet og nummeret fra papirstumpen. Tag hen til studiet.

#### Studie, udenfor:

Kig grundigt ind i den blå bil. Tag de 10 dollars, der sidder under vinduesviskerne. Gå hen til døren længst th. (bagdøren).

Kig i skraldespanden. Skub foto ind gennem sprækken under døren. Brug "scalpel" til at skære nøglen ud på den anden side af døren. Gå ind i huset.

#### Køkken:

Undersøg køkkenet grundigt. Åbn for vandhanen. Tag kluden der er i skabet under vasken. Gør kluden våd. Stil baljen op på køkkenbordet. Åbn skabet med skraldespanden. Tag et glas i skabet ovenover. Tag flasken med "bleach" bagved glassene. Tag masken på. Put flaskens indhold i baljen. Tag pakke med "Ammonia detergent". Put pakken indhold i baljen. Tag flasks med "lye". Put flaskens indhold i baljen. Giftige dampes udvikler sig. Åbn hurtigt for serveringslemmen. Sæt baljen der. Luk serveringslemmen. Stop sprækken med den våde klud. Tal med pige. Få signetring. Gem de to ampuller. Tag hen til klubben.

Vi afslutter i næste nummer!

# DAG 1

#### (Forsat fra forrige side)

Bookstore: Tal med Grace. Tag pincetten og forstørrelsesglasset fra bordet. Åben kasseapparatet og tag gavekortet. Læs de tre bøger der er på boghylderne, det er Poetry book, book on snakes og German-English dictionary. Læs i dem indtil Gabriel gentager sig selv. Operate gardinet, til højre for Grace.

Bedroom: Tag lommebygten fra kommoden ved siden af senget og hængeleen fra badeværelset. Forlad bookstore. Klik på New Orleans Map. Grandma Knight: Tal

med hende. På loftet tag "Sketchbook" fra stolen og operate uret på kisten, sæt dragehovedet på klokken 12 og sæt viseren på klokken 3 og operate nøglen på siden af uret. Læs brevene og sketchbogen. Vis Bedste hvad du har fundet.

Bookstore: Spørg om Grace har beskeder til dig (hun har to).

Policestation: Tal med betjenten ved skranken (åben kuverten).

Cathedral: Tag sort skjorte og præsterkravlen. De er i rummet til højre for alterret.

Jackson Square: Gå hen til mimeren og få ham til at følge dig ned til politibetjenten, brug hans radio.

Crime scene: Brug sketchbook på mørnsteret i sandet, brug forstørrelsesglasset i græsset til højre og brug pincetten på slange skællet. Tag noget ler fra flodbredet.

Policestation: Du skal, hver gang du vil tale med Mosely, spørge Frisk. Tal med Mosely. Vis ham hvad du har fundet.

Cemetery: Tag det røde kridt. Brug sketchbook på gravkamret (for at få voodoomeddelsen skrevet ned).

Voodoo museum: Operate knappen på væggen ved døren og se hvad der sker.

Bookstore: Spørg Grace om hun villave research for dig.

(Fortsættes i næste nummer)



# "Vi går totalt Bananas"

Abeskøn Amitech PCér..

**SPÅR 7095,- BANANER**



Amitech Multimedia 486 DX66.  
En super lækkert mask. spækket med super godt indsenkram.  
Feks Tribbelspeed (3x) CD-Rom drev, ægte 16 bit stereo lydkort kant til kant farve LR skærm, plus

**PRIS - TACKLEREN**

**BINGO** FOTO  
DANMARKS FØRENDE  
FOTO • COMPUTER  
VIDEO • REDIGERING

**10999,-**

Works 3.0 DK, fire prog. i et. Du får Database, regneark, kommunikation samt tekstbehandling. Køreklar fyldt med spil og Windows 3.11 samt Dos 6.2

BINGO 1 Frederiksvej 57, 2400 Kbh NV 38 34 11 24  
BINGO 2 Roskildevej 284, 2610 Rødovre 36 70 03 62  
BINGO AMAR-100 Amagerbrogade 100, 2300 S 31 55 19 30  
BINGO BALLERUP Ballerup Centeret, 2750 Ballerup 44 65 35 05  
BINGO FRB. Værnedamsvej 1, 1819 Frb.C 31 24 51 12  
BINGO SPECIAL Frederiksvej 26A 2400 NV 31 83 35 00

Læser Service nr. 8

# EDB-UDSTYR

# BRUGTE COMPUTERE

## KØB

Når du køber:

- 8 dages fuld returret
- 3 - 12 måneders garanti
- Vi kan bringe ud
- Lån op til 30.000,- kr.
- Professionel vejledning også hjemme hos dig
- 400 m2 stort udvalg
- Dansk vejledning til alle PC
- PC'er fra 1.000 - 8.000,- kr.

## SÆLG

Når du sælger:

- Kontant afregning
- Vi kan komme ud til dig
- Vi rydder helt op
- Fjerner ALLE informationer
- Store og små mængder
- Alt indenfor 2 dage
- Lån op til 30.000,- til køb af nyt udstyr

1.000,- COMMODORE xt pc, harddisk, s/h, skærm.

2.000,- IBM xt, 3,5" drev, harddisk, s/h, vga skærm.

3.000,- OLIVETTI 286 40 mb harddisk vga farveskærm.

4.000,- OLIVETTI 386 88 mb harddisk vga farveskærm.

5.000,- MITAC 386 dx 33 MHz 4 mb ram 210 mb harddisk vga farveskærm.

6.000,- OLIVETTI 486 4 mb ram 210 mb harddisk vga farveskærm.

7.000,- MÆRKEWARE 486 4 mb ram 15" non-interlaced skærm, ny fra restparti.

8.000,- MÆRKEWARE 486 50 MHz 4 ram 15" non-interlaced skærm, ny fra restparti.

## KØB SALG BYTTE

Åbningstider: mandag, torsdag og fredag kl. 10 - 20.

Tirsdag og onsdag kl. 10 - 18.

Lørdag kl. 10 - 14.

**DEN BLÅ BUTIK**  
Strandboulevarden 122, 2100 København Ø  
Tlf. 39272639 Fax. 39272635

• PC

• COMPUTERE

• PRINTERE • MINIDISK

• TELEFAX • MOBILTELEFONER

• TV • VIDEO • HI-FI • VIDEOKAMERAER

Læser Service nr. 9

# KVALITET DER ER TIL AT BETALE!

## MAVERICK VALUELINE

486SX-33/340 m/4MB	7.495,-
486DX2-66/340 m/4MB	8.295,-
Pentium-60/340 m/8MB	12.495,-
Pentium-90/340 m/8MB	14.695,-
540MB Maxtor Harddisk	+500,-
Ekstra RAM, pr. 4 MB	+1.200,-
340MB Maxtor Harddisk, 1.44MB Floppydrev, Standard IDE Multi I/O Controller (ISA-Bus), CirrusLogic Grafikkort m/1MB (ISA-Bus), Honeywell Tastatur, HighQuality Mus, MiniTower kabine m/LowNoise, og 14" HiVision SuperVGA Farvemonitor (VLMF), samt 1 års garanti!	

## HP Printere

DeskJet 520 m/kabel	2.595,-
DeskJet 560C m/kabel	4.395,-
LaserJet 4L m/kabel	5.395,-
LaserJet 4+ m/kabel	12.995,-
LaserJet 4V m/kabel	18.495,-

## Neutrale Disketter

Kvalitetsdisketter til dem der er træt af billige NoName, men stadig ikke vil opføre en formue! Disketterne er DOS-Formaterede!

100stk. HD: **295,-**

## MAVERICK VALUELINE 486DX2-66/340

+  
VESA LocalBus Kit  
+



- OS/2 - Ægte 32bit allerede idag!
- OS/2 - Kan afvikle OS/2, DOS og Windows programmer!
- OS/2 - Ægte multi-tasking!
- OS/2 - Milioner af brugere verden over!
- OS/2 - Bedst til MultiMedia!
- OS/2 - Crash beskyttelse af dine appli.!
- OS/2 - Bonnispakke (bla. Works v3.0, Faxworks, og Internet adgang)!

+  
Sound Galaxy Basic 16  
+  
DoubleSpeed CD-ROM

**9.995,-**

## SAMMENLÆGNING!

NEC DATA og Dynamic Data  
er pr. 1. December 1994  
sammenlagt til:

Dansk Erhvervs Data

## MAVERICK PROFESSIONAL

486SX-33/540 m/8MB	13.395,-
486DX2-66/540 m/8MB	14.395,-
Pentium-60/540 m/16MB	21.195,-
Pentium-90/540 m/16MB	24.195,-
1080MB Caviar Harddisk	+2.800,-
Ekstra RAM, pr. 8 MB	+2.800,-
540MB W.D. Caviar Harddisk, 1.44MB Floppydrev, Enhanced IDE Multi I/O Controller (Local-Bus), Diamond Stealth 64 Grafikkort m/2MB (Local-Bus), Honeywell Tastatur, HighQuality Mus, MiniTower kabine m/LowNoise, og 14" HiVision SuperVGA Farvemonitor (MPR-II), samt 2-5 års garanti!	

## Diverse Tilbud

Sound Galaxy Basic 16	795,-
Gravis Ultra Sound Max	1.695,-
Aztech CD-ROM drev	995,-
270MB (3½") SyQuest Kit	3.995,-
540MB Maxtor Harddisk	1.795,-

## ALLEN Disketter

Når kun den bedste er godt nok! ALLEN disketterne er fremstillet i Danmark, og der gives 10:1 garanti! Disketterne er DOS-Formaterede!

100stk. HD: **695,-**

# Dansk Erhvervs Data

Alle priser er incl. 25% moms, og gælder så længe lager haves. Vi sender også på postordre til hele Norden! Der tages forbehold for prisændringer og trykfejl. Forhandlere velkommen.

Vejle: TLF: 75 71 26 88 FAX: 75 71 26 89

Århus: TLF: 86 94 24 88 FAX: 86 94 24 89

Læser Service nr. 10

# HJÆLP! JEG SKAL HA' PC...

**Vi er klar med anden del af artiklen for alle jer, der endnu ikke har investeret i en PC. Læs før du køber!**

Af Søren Bang Hansen



De små, bærbare PC'er er smarte - men der er stadig mange ulemper forbundet med dem.

Sidste måned kiggede vi nærmere på, hvordan PC'en er skruet sammen, og vi stillede skarpt på nogle af de ting, du som førstegangs-køber skal være opmærksom på. Måske har du nu allerede undersøgt markedet og lagt dig mere eller mindre fast på en bestemt PC. Men tøv en kende! Der er flere ting, du bør tage med i dine overvejelser, og dem kommer vi ind på i denne, sidste del af vores købsguide til det forvirrende PC-marked.

## Ekstra tilbehør

I modsætning til andre computere som Amiga og Macintosh er PC'en som udgangspunkt nærmest at sammenligne med en tom beholder. Du afgør selv dens funktioner, når du vælger tilbehør. Det er den store styrke ved PC'en, men som du nok har opdaget, hvis du læste sidste nummers artikel, giver

det også anledning til en hel del forvirring.

PC'ens indbyggede højttaler er f.eks. helt til grin og eigner sig i praksis kun til at sige bip. Det er også tilstrækkeligt, hvis du kun skal bruge din PC til regnskab og tekstdbehandling. Men hvis du er til spil og andre mere farverige og underholdende anvendelser, skal du udvide systemet med et lydkort. Du bør vælge et 16-bit lydkort af typen Soundblaster. Det mærke er standarden, og så kan du lige så godt købe den ægte vase. Hvis du vil have musik i meget høj kvalitet, kan du få kort, der har indbygget digitale optagelse af rigtige instrumenter. De er dyrere, men du kan også vælge at starte med et almindeligt Soundblaster kort (koster små 1000 kroner) og sidenhen udvide det med rigtige instrumentlyde, hvis du får lyst og råd.

Lydkort indeholder desuden et stik for tilslutning af et joystick -

det vil sige en styrepind, du kan bruge i visse spil. De fleste PC-joysticks er analoge, hvilket betyder, at de kan mærke, hvor meget du hiver i en retning - modsat de digitale joysticks, der kun registrerer, at du hiver i en given retning. Førstnævnte er bedst til flysimulatoren, sidstnævnte er bedst til actionspil.

Med et CD-drev til yderligere godt 1000 kroner får du adgang til en helt ny verden, der ofte sammenfattes under slagordet multimedia. Det betyder, at du pludselig får adgang til langt større programmer med øgte lyd og levede videosekvenser. CD-drev fås i forskellige hastigheder - drev med såkaldt double speed, også kaldet dual spin, er det mest fornuftige køb lige nu.

Et modem er et apparat, der forbinde din PC til telefonnettet, så du kan kommunikere med computere over hele verden - f.eks. via det højt besugne Internet.

Næsten alle modems har også indbygget telefax, så du kan sende og modtage fax-beskeder direkte fra din PC. Både modems og CD-drev fås i øvrigt både i udgaver, der skal indbygges i PC'en og i separate udgaver, der blot skal tilsluttes udvendigt ligesom skærmen og printeren.

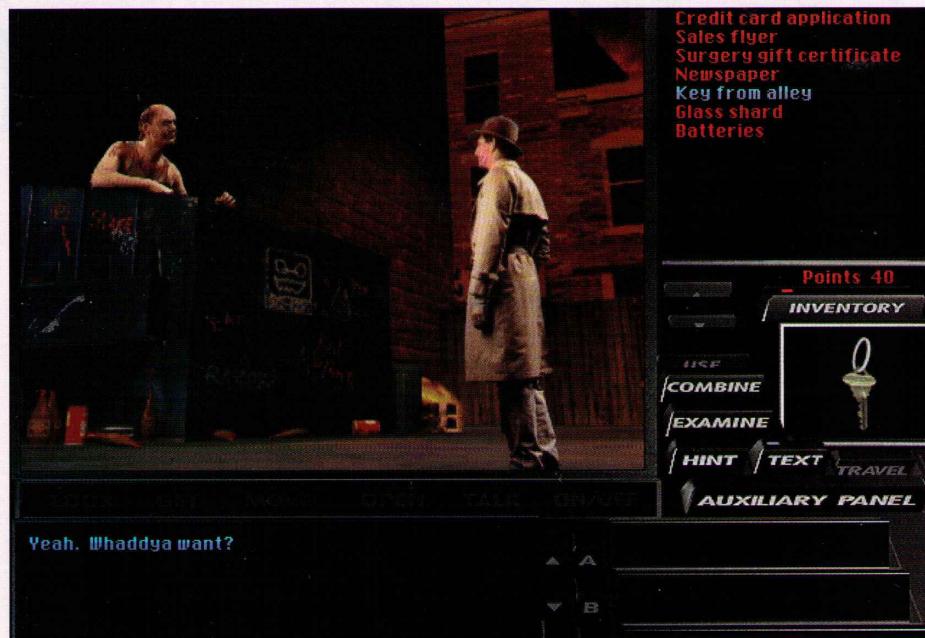
Den indlysende hovedregel, som man let glemmer midt i købets eufori, er: Vent med at købe ekstra-udstyr, indtil du er helt sikker på, du får brug for det!

## Klon eller mærkevare

Det var det amerikanske firma IBM, der "opfandt" PC'en, men siden er den blevet efterlignet af en række andre firmaer. Med et lidt nedladende udtryk betegner man disse efterligninger som "kloner". Alle PC-programmer og tilbehør er i principippet kun konstrueret til at virke sammen med IBM's maskiner. De virker altså kun på andre PC'er i det omfang, at disse er kompatibele med IBM's

## HJÆLP! - NY SERIE FOR BEGYNDERE

Privat Computer startede i forrige nr. (12/94) med en helt ny serie af artikler, der alle skiller sig ud ved, at de er skrevet specielt for de helt forudsætningsløse læsere. Den logiske fortsættelse på serien hedder "Hjælp! Jeg har fået PC!", og serien fortsætter med en introduktion til multimedierne spændende verden med artiklen: Hjælp! Jeg har fået CD-ROM.



Er du til de nyeste spil med superflotte billeder og lyd - så kræves der desværre en dyr PC med både lydkort og CD-drev (Under a Killing Moon).

PC. Nu om stunder er dette af mindre betydning, da alle PC'er i praksis er fuldt kompatible.

Til gengæld er der stor forskel på kvaliteten. Det følgende er et lidt kontroversielt emne, men vi mener, at computere fra store etablerede og anerkendte firmaer som f.eks. IBM, Compaq og Olivetti alt andet lige er et bedre og mere sikrert køb end de billigere PC'er, der typisk er samlet af en mindre forhandler eller importør. De allerbilligste PC'er kaldes også "bambusmaskiner", hvilket hentyder til, at de ofte er sat sammen af billige komponenter fra diverse leverandører i Fjernøsten.

Det samme gælder i nogen grad mærkevarer-PC'erne, men pointen er, at disse PC'er er resultatet af mange års målrettet produktudvikling, hvor de enkelte komponenter med tiden er blevet afstemt, så de arbejder optimalt sammen med hinanden. Ogen kæde er som bekendt aldrig stærke end sit svageste led. Mange "bambus-PC'er" virker helt upåklageligt, men vil man være på den sikre side, bør man købe en mærkevarer-PC. Det er nok i virkeligheden et spørgsmål om temperament: Står der en Volvo i garagen, så står der sikkert også en IBM på skrivebordet!

## Hvor skal jeg handle?

Noget tilsvarende gælder valget af, hvor du vælger at lægge dine hårdt sammensparede kontanter. Valget afhænger naturligvis af dels af,

hvilken computer du har bestemt dig for. Mange forhandlere fører nemlig kun et enkelt mærke, for eksempel en "bambusmodel", som de har eneret på og måske endda selv samler eller importerer. Her skal du selvfølgelig ikke henvende dig, hvis det er en mærkevarer, du erude efter.

Det giver kun mening at sammenligne priser, hvis produkterne er helt ens - altså også af samme fabrikat. Husk også at checke mulighederne for service og garanti efter købet. Nogle forhandlere tilbyder en udvidet garanti eller forsikringsordning. Det er dybest set et spørgsmål om, hvilken pris du er villig til at betale for et par års ekstra sjælefred. Langt de fleste fejl opstår i løbet af det første år, der under alle omstændigheder er omfattet af købelovens garantibestemmelser.

Service er desværre et ukendt begreb i mange forretninger. Nogle forhandlere tilbyder et hotlinenummer, men hvis det er et 90-nummer, koster det ekstra. Man-

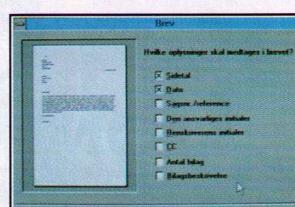
ge store PC-fabrikant har deres egne hotlines, som man gratis kan ringe til i en vis periode efter købet. IBM's Helpware er et af de mest kendte eksempler. De kan løse mange simple problemer, men der er også meget, de ikke har en pind forstand på.

Bedst er det naturligvis, hvis både forhandler og fabrikant tilbyder en eller anden form for service efter købet. Tit kan du fornemme det på ekspedienten. Hvis han virker utålmodig og uærlig, gør du klogest i at forsvinde hurtigst muligt. Det er dig, der lever af - og det er købers marked. Magten over forhandlerne ligger i dine hænder - husk det, hvis nogle af dem skruer den arrogante mine på.

Hvis du køber stort ind, kan du i mange specialforretninger forhandle dig til en rabat. Køber du eksempelvis en dyr PC med skærm, printer og lydkort, kan det være, du kan få højttalerne gratis med i købet. Det er dog langt fra alle forhandlere der er forhandlere i ordets egentlige forstand!

Vælg så vidt muligt en forretning tæt på dit hjem. Så kan du let finde dig med computeren, hvis noget skal repareres. Dette er samtidig ulemper ved postordrekøb: Det kan let udarbejde sig til en frustrerende og langvarig sending frem og tilbage. Dog kan postordre være en billig løsning, hvis du ved præcis, hvad du går efter. Her kan du jo ikke afprøve, før du køber.

Og så et klassisk råd om computerkøb: Aldrig om fredagen!



Moderne PC-programmer er lette at bruge. Her hjælper computerens tekstbehandlingsprogram dig med at opstille et brev (Microsoft Word 6.0).

Spørgsmål og problemer opstår næsten altid i de første timer, lige efter købet. Måske mangler du et kabel eller en diskette, måske kan du simpelthen ikke få computeren til at virke. Meget computerudstyr har f.eks. el-stik med tre ben (til jordforbindelsen), hvilket betyder, at du kan blive nødt til at købe en forlængerledning, hvor stikkene også har tre huller. Hvis butikkerne så har lukket, står du over for dit livs længste weekend!

## Særlige hensyn

Hvis du skal bruge din PC i forbindelse med dit arbejde eller udannelse, kan det være nødvendigt at tage begrebet kompatibilitet med i betragtning. Det er et meget almindeligt udtryk i computerverdenen - netop fordi der er så mange problemer med det! Når noget virker sammen med noget andet, for eksempel hvis et bestemt program virker sammen med en bestemt computer, så siger man at programmet er kompatibelt med computeren. Hvis computerne på dit arbejde eller i din skole for eksempel er af mærket Macintosh, skulle du overveje at anskaffe dig sådan en. I så fald må du desværre se bort fra en stor del af denne artikel, der af pladsenssyn begrænser sig til de egentlige IBM-kompatible PC'er.

Hvis du ofte er på farten, f.eks. som sælger eller journalist, kan en transportabel PC være en oplagt løsning. Men lad være med at købe en transportabel PC bare for at være smart. Der er mange ulemper ved de små computere: De er dyre, svære at udvide og både skærm og tastatur er oftest af ret middelmådig kvalitet. Desuden holder batterierne sjældent længere end et par timer, før de skal til opladning.

Til allersidst: Lad være med at udskyde købet af PC, fordi du ventter på, at priserne skal falde yderligere. Priserne har altid faldet, og det vil de fortsætte med. Det er så let at blive fanget i en evindelig venten. Uanset hvornår du køber din PC, så vil den være forældet i samme øjeblik, du bærer den ud af forretningen. Der findes derfor heller ingen fremtidssikker PC. Men hvis du går systematisk til værks, f.eks. med udgangspunkt i denne artikel, så ender du i det mindste med en PC, der både nu og flere år frem i tiden vil opfylde dine behov. Du vil snart undre dig over, hvordan du nogensinde klarede dig uden!

(1. del af "Hjælp! Jeg skal ha' PC..." finder du i Privat Computer nr. 12/94, der kan bestilles på telefon: 33 91 28 33)

# PRIVAT COMPUTER INDEX

Hvornår var det nu det var? Find svaret her!

## REPORTAGER OG INTERVIEWS

nr. side

Laser Matic	
- Skyd din bedste ven	1 12
Kæmpe demofest i Herning	3 10
SCALA	
- Historien om en succes	3 32
Computerskabt virkelighed	4 10
Hun skriver bøger om eventyr-spil	4 20
Et kig i Troldspejlet	5 20
Stor demo-fest i Norge	6 10
Cebit - verdens største computermesse	6 28
Slinger ned ad Vestergade	7/8 12
DM i "Goal!"	9 12
Forlaget Globe:	
Global, dansk edb-viden	9 20
Bøhnson's en-mands tegnefilmstudie	10 12
Disney: Med Aladdin i Cyberspace	10 60

## HARDWARE TESTS

nr. side

Printertest:	
Skiften på computer-væggen	1 20
Videodat-dekoder	2 44
FastLane Z3 SCSI II	2 56
Logitec Scanman Color	3 15
Epson GT-6500 scanner	3 15
Vidi-12 RT	4 24

nr. side

IOMega Tape 250 Insider	4 44
ViVa 2400 Data	

- Fax-modem 5 16 OSCS Quick Menu 4 50 Gameplay 2 34

Aceex faxmodem 5 16 DOSShell 5 22 DOOM 2 50

Ufomatic 1496MX 5 16 Norton Commander 4.0 5 22 De gyldne skiver:

IBM PS/1 model 474 5 24 Doubletools for Windows 5 53 CD-ROM spil 2 60

Citizen ABC 24 + farvekit 5 29 Action Replay 5 30 Gameplay 3 34

VGA-til-PAL konverter 6 53 The Pianist 6 15 CD Special 3 53

Stort og småt 7/8 19 The Jazz Pianist 6 15 Få demoer af PC-spil 3 59

VLab videograbbet 7/8 24 OS/2 2.1 til Windows 3.1 6 16 Gameplay 4 34

Quicknet 7/8 48 Real 3D v.2 6 22 Epic Pinball 4 50

SyQuest 105 Mb Intern 7/8 56 OriginFX screensaver 6 32 CD Special 4 58

Olivetti PCS Familia 9 16 Dinosaver 6 32 Gameplay 5 34

Video Director 9 24 Matinee screensaver 6 32 Gameplay 6 34

PCMCIA 12 SX-1 til CD-32 12 66 Word 6.0 til Wondows 7/8 16 Gameplay 7/8 36

Overdrive harddisk 10 19 AutoRoute Express 3.0 7/8 22 CD Special 7/8 70

Communicator + Lite 11 70 DiskExpander 2.1 7/8 22 Gameplay 9 36

Overdrive CD 12 38 Final Writer release 2 9 28 Raptor 9 50

PCX Dump 9.0 12 66 Software Vault 9 50 CD Special 9 62

4DOS 2 15 Volkov Commander 9 50 Gameplay 10 36

Scala MM300 2 22 Voicetype Control 10 16 CD Special 10 56

Neopaint 2.2 2 51 til Windows 10 16 Gameplay 11 40

Tommysoft CAD/Draw 2 51 CD Special 11 64

Terminator Audio Clips 3 19 Microsoft Bookshelf '94 10 28 Tuneland 11 68

SoundTrack 3 19 Microsoft Encarta '94 10 28 Få demoer af PC-spil 11 72

20-20 Sound Editor 3 24 Microsoft Cinemania '94 10 28 Gameplay 12 51

5 gigabytes PD til Amiga 3 26 Microsoft Art Gallery 10 28 CD Special 12 80

Min Skat 94 11 26

Amiga First Aid 11 32

WinProbe 3.0 11 50

PC Task 2.03 11 56

FlyLab PC 12 16

Lær om musik på CD 12 40

Brilliance 2.0 12 60

Borland ReportSmith 12 79

Borland Sidekick 1.0 12 86

til Windows

nr. side

Edge 1 32

Cygnus Ed professional 1 32

Cotips 1 35

Media Point 3.0 1 36

Uniskat 93 1 54

Final Writer release 2 9 28

Min Skat 94 11 26

Amiga First Aid 11 32

WinProbe 3.0 11 50

PC Task 2.03 11 56

FlyLab PC 12 16

Lær om musik på CD 12 40

Brilliance 2.0 12 60

Borland ReportSmith 12 79

Borland Sidekick 1.0 12 86

til Windows

nr. side

Borland Office 1.5 DK 4 18

WordPerfect 6.0 4 30

Kcommodity 4 32

nr. side

Gameplay 1 38

nr. side

Gameplay 2 34

nr. side

Gameplay 2 50

nr. side

De gyldne skiver:

CD-ROM spil 2 60

Gameplay 3 34

CD Special 3 53

Få demoer af PC-spil 3 59

Gameplay 4 34

Epic Pinball 4 50

CD Special 4 58

Gameplay 5 34

CD Special 6 34

Gameplay 7/8 36

CD Special 7/8 70

Gameplay 9 36

Raptor 9 50

CD Special 9 62

Gameplay 10 36

CD Special 10 56

Gameplay 11 40

CD Special 11 64

Tuneland 11 68

Få demoer af PC-spil 11 72

Gameplay 12 51

CD Special 12 80

nr. side

Microsoft Bookshelf '94 10 28

Microsoft Encarta '94 10 28

Microsoft Cinemania '94 10 28

Microsoft Art Gallery 10 28

Euro Power Pack 10 34

Microsoft Works til Windows

Windows 3.0DK 11 16

SOMA Amiga Lotto 11 19

Amiga disks and drives 10 24

DOS for dosmere 10 24

Den store PC bog 11 28

Kommandoguide til Win. for dosmere 11 28

WordPerfect 6.0 til DOS 11 28

- lynstart 11 28

DOS 6 trin for trin 11 28

nr. side

Erotik med virtual reality	1	12	Højt at flyve		jeg skal bare ha' en PC!	2	16
Det perfekte ord	2	24	- dybt at falde	9	Videofilm på CD32	3	20
Hej skat!			Der er noget i luften		Tips & Trix til		
- Person Skat 1993	2	28	- flyvesimulatorer	11	WordPerfect	3	23
Spil selv filmen - Hollywood	5	10	Kommentar:		CD-i viser tænder	4	15
Kommentar:			Ultima 8 på en '286!	11	Batchfiler:		
Jeg vil ikke ha' en Pentium!	5	27	Alt om din		Få styr på PC'en	4	23
Computere i			forside-disk	12	Skift kabinet og få		
demokratiets tjeneste	5	57	Det er jul, det er cool...	12	bedre plads	4	26
De største brølere i			Internet: Jorden rundt		Modems:		
computerbranchen	6	50	på 80 sekunder	12	Computeren taler i telefon	5	44
Amiga rykker ind i			CD er vejen frem	12	Giv computeren		
Hollywood	6	58	Der er noget i luften		nyt liv: 286 til 486	6	26
Ren billedmagi	7/8	28	- flyvesim. - 2. del	12	Sådan køber du		
Commodore:			Kommentar:		brugt computer	10	30
Konkurs og hva' så!?	7/8	32	Hvorfor er spil		PC-køb: Hjælp!		
Kommentar:			så kedelige?	12	jeg skal ha' PC...	12	32



## TEKNISKE ARTIKLER

nr. side

PC-køb: Jamen

# The Essential Selection

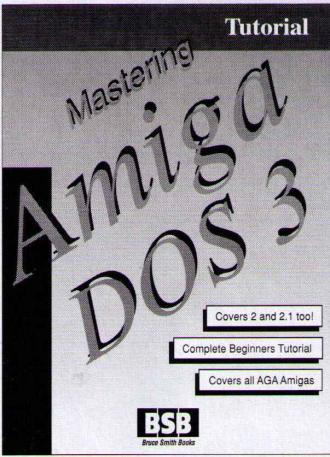
**Forget the rest – buy the best computer books available anywhere, direct from BSB and Sall Data**



*Bruce Smith Books*



Sall Data

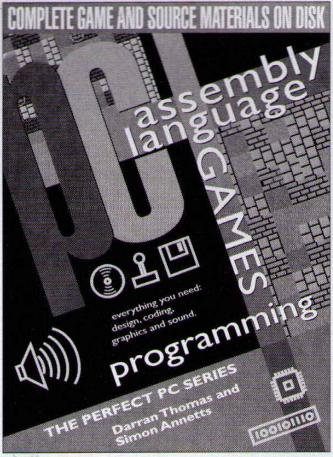


## Amiga Titles

- |   |               |       |
|---|---------------|-------|
| A1200 Insider Guide by Bruce Smith                  | 1-873308-15-9 | 168,- |
| A1200 Next Steps Insider Guide by Peter Fitzpatrick | 1-873308-24-8 | 168,- |
| Assembler Insider Guide by Paul Overaa              | 1-873308-27-2 | 198,- |
| Workbench 3 A-Z Insider Guide by Bruce Smith        | 1-873308-28-0 | 198,- |
| Disks and Drives Insider Guide by Paul Overaa       | 1-873308-34-5 | 198,- |
| Mastering Amiga Beginner by Smith and Webb          | 1-873308-17-5 | 298,- |
| Mastering AmigaDOS3 Tutorial by Smith & Smiddy      | 1-873308-20-5 | 298,- |
| Mastering AmigaDOS3 Reference by Mark Smiddy        | 1-873308-18-3 | 298,- |
| Mastering AmigaDOS Scripts by Mark Smiddy           | 1-873308-36-1 | 298,- |
| Mastering Amiga System by Paul Overaa               | 1-873308-06-X | 398,- |
| Mastering Amiga Printers by Robin Burton            | 1-873308-05-1 | 298,- |
| Mastering Amiga Assembler by Paul Overaa            | 1-873308-11-8 | 348,- |
| Mastering Amiga C by Paul Overaa                    | 1-873308-04-6 | 298,- |
| Mastering Amiga ARexx by Paul Overaa                | 1-873308-13-2 | 298,- |
| Secrets of Frontier Elite by Tony Dillon            | 1-873308-39-6 | 158,- |
| <b>PC Titles</b>                                    |               |       |

PC Titles

- |  |               |       |
|--|---------------|-------|
| QBASIC Beginners book by Ian Sinclair                  | 1-873308-21-3 | 248,- |
| QBASIC A to Z Reference by Ian Sinclair                | 1-873308-22-1 | 248,- |
| Visual Basic Beginners Guide by Ian Sinclair           | 1-873308-23-X | 248,- |
| Quicken 3 for Windows by Copestate & Rawlinson         | 1-873308-32-9 | 168,- |
| PC Assembly Language Games Programming                 | 1-873308-35-3 | 348,- |
| Microsoft Office First Steps Insider Guide by Sinclair | 1-873308-29-9 | 198,- |



To order, send cheques/Money Orders made payable to 'Sall Data' to:  
Sall Data, Borgergade 44, 8450 Hammel, Giro 478 8729, ☎ 86 965133

Name \_\_\_\_\_

## Address

.....  
.....

Please rush me the following books:

PC 12/94

.@ kr...

..@ kr...

Alternatively charge my Access/Visa/Mastercard No:

Signed ..... Expiry Date: ..... / ..... / .....

Læser Service nr. 11

# gameday

<b>Inferno</b>	<b>36</b>
<b>Iron Cross</b>	<b>38</b>
<b>Dreamweb</b>	<b>39</b>
<b>Transport Tycoon</b>	<b>40</b>
<b>Zeppelin</b>	<b>42</b>

<b>Battle Bugs</b>	<b>43</b>
<b>Armoured Fist</b>	<b>44</b>
<b>Quarantine</b>	<b>45</b>
<b>Micro Machines</b>	<b>45</b>

## Inferno

**Udgiver:** Ocean

**Kræver:** 386-33, 4 Mb Ram, 20 Mb HD, SVGA skærmkort

**Vi anbefaler:** 486-66, 8 Mb Ram

**Understøtter:** Alle kendte lydkort, joystick, Flightstick Pro,

**Thrustmaster FCS og WCS**

**Set hos:** ESCape (31-396366) til 499,-

**V**i har ventet, ventet og ventet. Inferno optrådte første gang på Oceans release-schedules for over to år siden, og har siden været fast inventar på de årlige software-messer, med DID-program-

mørerne som stolt fremvisere af deres nye, tekniske landvindinger. I tidernes løb har jeg modtaget mere end fyrré pressemeldelser, adskillige disketter med screenshots og udsagn om, at "nu er det

lige op over". Derfor var det en underlig fornemmelse at stå med den enorme pakke i hånden, der rummede det færdige spil. Men ventetiden har (næsten) været det hele værd.

### I for Inferno

Rexxon-imperiet rør på sig igen. Ingen ved rigtigt hvorfor, men det er ikke rare, når de gør det. Det betyder som regel død, ødeleggelse, lemlestelse, store eksplosioner, besatte planeter, brandende rumskibe. Deres eller dine.

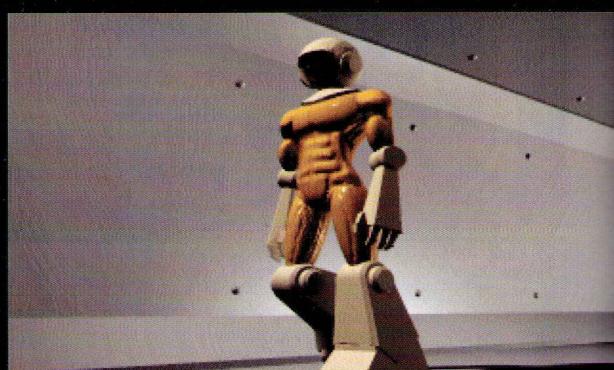
Som Föderationens stjerne-rumpilot er du noget ganske

særligt. Ikke mindst efter din sidste genopståelsesfinte. Rexxonerne, der har rejst langt for at finde et nyt solsystem at bosette sig i, planlagde et raskt lille baghold for dig, i et forsøg på at få dig til at slutte dig til dem. Men deres regenerering at dit søndersmadrede legeme tog overhånd, og under en heroisk flugt endte du tilbage hos din chef, en besynderlig skabning med høneskuldre, dystert tungbrug og et dommedagsagtigt udtryk i øjnene. Og han har missioner til dig. 700 stykker. Og du kan godt begynde at glæde dig - det bliver s'gæ!

Det rumskib hedder Inferno, og det er præcis, hvad det kan bruges



PC: Vores screengrabber fik desværre ikke tilladelse til at filme på planeterne, men her er selve indflyningen. Her er igen en anden type cockpit, der samtidig giver overblik over våbensystemerne



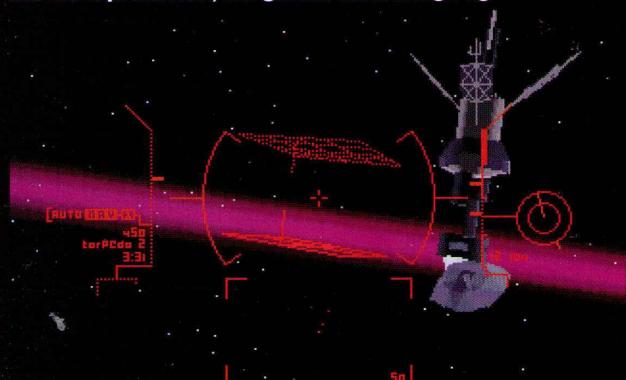
PC: Med målbevidste skridt er vores helt på vej hen mod sin briefing. Inferno byder på ufatteligt mange imponerende animationer



**PC:** Cleared for Take-off. Inferno-rumskibet på vej ud i rummet. Hvad man ikke kan se på billedet er, hvor glidende skibet bevæger sig



**PC:** Rexxonerne er nogen langneglede fyre, der allerede er ved at stjæle en god bid af universet. Kun du kan stoppe dem...



**PC:** På vej hen mod en satelit, der trods sin størrelse bevæger sig lige så hurtigt på din skærm som de små rumskibe.

til. Med tre forskellige laserstråler, tre torpedotyper, klyngebomber, og andet guf er det længslen, der tåkribler hos den unge pilot, der bliver briefet om sin mission hos den gamle mentor. Suveræne 3-D-animationer følger hans målfrettede gang hen til hangaren, air controllerens vifteende arme, Inferno-flyet på vej ud af hangaren, klar til affyring.

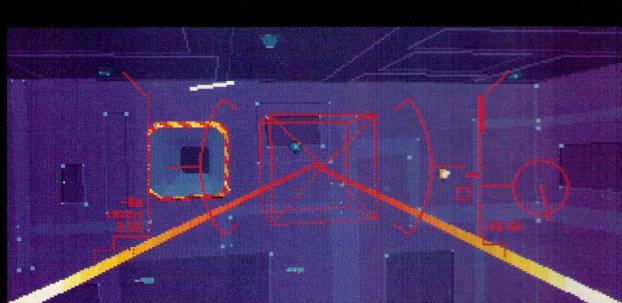
## Alien Sex Fjende

Og så sker det. Lyden strømmer ud af computerens højtalere og presser lydstandarden ud i en hidtil uopdaget dimension. Det engelske band AlienSex Fiend har presset deres computere til det yderste, og leverer et formidabelt soundtrack. I disketteudgaven er det suverænt. ICD-udgaven er det ufatteligt.

Du har først valgt Directors Cut, Arcade eller Evolution - men i det store hele er det ligegyldigt. Afsted må du, for nye opgaver venter. Du kan dreje nakken af led og se dit fly fra alle tænkelige vinkler - eller du kan helt slå cockpitet fra og flyve rundt i et virtuelt space, der giver det maksimale overblik. Og pludselig er der der på radaren. Fire

fly, der suser forbi dig. Du kan slet ikke nå at reagere, så hurtigt går det. Skift til torpedoer tikker tanken i hovedet, og fingrene gør det. Med massive brag bliver de affyret, og du kan skifte kameravinklen til krigshovedet, der med penetrerer præcision flænser stålpladerne fra hinanden. Flere af dem flygter ind i den store rumstation, og du følger efter. Scenariet skifter til snævre gange, hvor du navigerer rundt efter fjenderne, beskytter reaktorerne, forsøger at samle Combat Pods op. Her er det bedre at skifte til en ydre synsvinkel, så du kan se alle gangene, skyde installationerne ned og holde en ret kurs.

Ere døde, men nu kommer beskeden fra din mentor: den nærliggende planeter er angrebet, og fjenderne har besat en base. Du finder hurtigt den første vej ud og skynder dig væk, presser motoren til det yderste, og forsvinder ned mod planetens overflade. Her sværmer nye fjender mod dig, og du bruger dine sidste missiler. Basen er hårdt forfæstet, og du må skyde radarsystemer og andet isenkram, før porten åbner sig og lader dig komme ind i det inderste. Du finder hurtigt hovedfjenden, blaster ham, drejer rundt og svinger



**PC:** Inde i satellitten. Pladsen er trang, og det betaler sig at holde hastighedsbegrensningerne...

dig op gennem den tynde atmosfære, på vej hjem.

Hæsblasende? Bare din første mission. Sådan er de mere eller mindre alle sammen, med en del mål, der skal opfyldes. Tit flyver du rundt i store installationerne og forsøger at holde dig fri af gange og døre. Andre gange straffer du planeters overflade eller skyder fjender ned i de enestående smukke landskaber. Men pas på, at du ikke kommer til at skyde planetens dyreliv - det koster stolpint, ligesom for overdriven brug af skibets autopiloter.

ligt hurtige rumkampe og rendyrkede, stilrene kromgameplay får det til at ligne en Star Wars-klon, som Quentin Tarantino ville have flækket den sammen. Du må under ingen omstændigheder gå glip af det!

Jakob kunne næsten ikke få luft efter at have spillet System Shock. Jeg blev kvalt med et spil på læben.

**Christian L. Sparrevohn**

**+** Superlativ lyd og grafik, strømlinet actionbrag og stemning, der kan graves i med en spade. Enkel, genial kontrol af rumskibet og formidable mellemscener.

**-** Ikke alle 700 missioner er lige varierede

**= 94%**



**1** Den nye kommandant hedder Jakob Sloth, og han er amerikaner. Særhedsgraden er „tolerable“, det vil sige ikke helt umulig, men alligevel så realistisk at fjenden først afgøres på kortet når han bliver opdaget. Kun på letteste niveau har man hele tiden det fulde overblik over fjendens position.

**2** Den unge Sloth agter at prøve kraften med „Brohovedet ved Remagen“. Tolv træninger er der at vælge imellem, og så kan man sætte sit eget slag op på et af de præfinerede kort.



**3** Før slaget køber man infanteri, tanks og artilleri for et fastsat antal point. Den balancerede hær er ingen selvfolge, der er ofte frit valg på alle hylder. Computermodstanden køber ind på tilsvarende vis – med et antal point der afhænger af særhedsgraden.



**4** Her er broen, slaget er i fuld gang, og det er snart vundet. På denne afstand er kampvogne fluer og mændene ansamlinger af flueklatter, men de står altså de rigtige steder. Allieret sejrer kræver kontrol af området lige nord og syd for broen efter kun 8 minutter.



# Iron Cross

Udgiver: New World Computing

Kræver: PC, 386+, 4 Mb Ram, SVGA grafikkort,

MS DOS 5.0+, mus, 6 Mb HD

Understøtter: de fleste lydkort

Vi anbefaler: 486

Set hos: ESCape (31-396366) til 399,-

**A**nden verdenskrig vil aldrig nogensinde blive kæmpet til ende på vores skærme og i vores hoveder. Igen og igen genskaber vi krigene, vi genskaber den i udvalg, og vi genskaber den fra nye vinkler.

Genskabelsen her hedder Iron Cross, og udvalget af krigene er snævert men centralt. Første nedslag er en træfning tidligt om morgenen på Sword Beach 6. juni 1944, mens sidste nedslag finder sted dybt inde i Tyskland, nær Remagen 10 måneder senere. I mellemtiden er en krig blevet vundet. Eller tabt.

På to punkter skiller Iron Cross sig ud. Først er der synsvinkel; slagene ses nemlig ikke bare oppefra, de ses langt oppefra, og soldaterne er ikke meget mere end et par pixels højde. Sekundært kommer slagets anatom: træfningen er ikke inddelt i træk, tiden flyder bare forbi langt nede, myrerne kryber fremad gennem krudtrøg og ild og eksplosioner. Og indimellem råber de op, klart samplet.

Tiden fryser først når man klikker på en enhed. Så kan man justere dens ordrer, trække en rød streg

som enheden skal følge til den bitre ende, for eksempel. Hastigheden afhænger af prioriteringen; den kan være „move only“, men den kan også være „move & attack“, „attack & move“ eller ligefrem „attack only“. Hver enhed skyder på det bedste mål i sigte, hvis den ikke får specielle ordrer. Så det gør ikke noget at man ikke kan være alle steder på én gang.

Alligevel har ens ordrer stor indflydelse på slagets gang. Tanks kan køres i dækning bag husene og deres kanontårne kan roteres vildt omkring, infanterister kan forsøke sig i strategiske bygninger, og måske har man et enkelt luftangreb eller et tungt artilleri angreb til sin rådighed. Og måske får man forstærkninger undervejs.

Særlig avanceret er Iron Cross ikke, og der er ikke særlig mange slag at vælge imellem. Men Iron Cross er et behageligt designet strategispil, der for en gangs skyld er nemt at gå til og hurtigt at spille. Man kigger i manualen, og så kan man vælge et slag man har tid til – mellem 8 og 40 minutter tager det at finde en vinder.

Jakob Sloth

**+** Iron Cross er et umiddelbart underholdende strategispil ...

... men uden den helt store dybde og langtidsholdbarhed.

=80%

**5** Sejren er vor! Men med 52% dræbte kan man højst tale om en tak-tisk succes. Kommandant Sloth tager 46 point med sig videre – men en forfremmelse blev det ikke til denne gang

# Dreamweb

Udgiver: Creative Reality/Empire

Kræver: 486, 4 Mb Ram, 12 Mb på harddisk

Understøtter: Sound Blaster

Set hos Cybercom (31-230960) til 499,-

I en tilfældig storby i fremtiden plages Ryan natligt af de værste mareridt. Han hører "stemmer" og er ved at gå ud af sit gode skind. Efter en længere depression p.g.a. nattens rædsler beslutter Ryan sig til at lytte til sin "Indre Stemme". Den fortæller, at når mennesker



PC: I den snuskede Pool Hall (med ét, sonderrevet billardbord) skal Ryan have fat i en kontakt, som kan skaffe ham et våben. Få af d'herrer i baren er dog særligt snakkesaglige. Faktisk er der ret få i det hele taget.

drømmer, sker det i "The Dreamweb". Og netop nu er onde magter gået til angreb på "The Dreamweb" og dets vogtere i et forsøg på at få magten over mennesket. Han må finde De 7, som Ondskaben har manifesteret sig i på Jorden, og tilintetgøre dem for at redderne menneskeheden. De 7 har personificeret sig i skikkelsene af vigtige folk, den første og - selvfølgelig - svageste har taget form som den umådelige populære rocksanger Crane.



PC: Dreamweb er til tider brutalt uden at vække væmmelse. Hvis Cranes bodyguards ikke vil lade dig forbi, så må de dø. Men man er ikke udødelig, og denne scene tog mig nogle gange at komme forbi. Man kan da save!

## Genreforvirring

Stemningen i spillet er lagt allerede inden det er installeret. En følsom, håndskrevet dagbog følger med i æsken, i hvilken man kan følge Ryans forvandling fra almindelig socialtaber til hans puppestadie som galning og til han endelig accepterer kaldet som "The Deliverer". Vogterne hidkalder. Vores følsomme unge mand er forvandlet til en kolblodig morder, der eneste der kan redde os. Moderne science-fiction beskriver næsten altid en mørk og håb-



PC: Ryan er ved at gøre det af med Crane, som har gang i en groupie på Hotel Regency. Den første øgte sex-scene jeg har set i et almindeligt computerspil. Naturligvis lader Ryan hende være - det er jo ikke ham, der er ond.



PC: Sterling, den anden af De 7, er ved at blive interviewet. Han er yderst farlig, da han er militärmmand. Ryan har sneget sig ind i studiet, og uheldigvis sidder Sterling under en MEGET tung kasse...

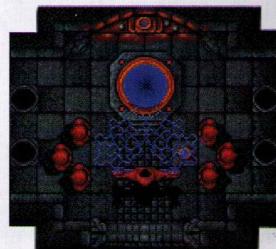
Ios fremtid, hvor Jorden plages af stort set alt, der kan plage den. Forurening, krige, fascistiske politisamfund etc. Dreamweb er ingen undtagelse på det punkt. Men med mystiske alddgamle Vogtere og De 7 har genren taget en interessant drejning.

Interfacet er tilgengæld ret



PC: Spilskærmen er delt op med "spillet" i midten i en ramme, Ryan til venstre med zoom-boxen forneden. Den er ret praktisk, da det p.g.a. spillet opbygning kan være ret svært at se paneler etc. Det kan slås fra.

anderledes end hvad jeg er vant til. Man sidder som en anden voyeur og følger handlingen en firefem meter over gulvet, der udspliles i en begrænset firkant midt på skærmen. Et klik på Ryans solbriller giver en tekstsbeskrivelse af omgivelser man står i. Alt beskrives med tekst, naturligvis også samtaler, som forløber efter en foruddefineret dialog.



PC: The Dreamweb og Vogterne hidkalder Ryan efter at Crane er ordnet. Dog kom han ikke videre, da han glimte noget i kærestens mikroovn. En træls ting: Man sidder nogle gange dødfast pga. én ting, som kan være lidt svært at finde pga. grafikkens opbygning.

## Ikke alt der glimrer...

Ryans kæreste, Eden, er en ambitiøs karrierekvinde, men det er nok det eneste med ambition i hans omgivelser. Ryan holder til i byens forfaldne slumkvarterer med skumle barer, druknere i rendestenen og druknere der hænger og sover henover barbordene. Musen bruger man til at udforske omgivelserne ved at klikke på "hot spots". En kort tekst beskriver tingene, og ved at klikke på "USE" finder man ud af hvad den kan - eller ikke kan. Derefter kan den evt. samles op. Mange af de ting man finder rundt om er stort set ubrugelige i spilsammenhæng,

men de er alle med til at øge det realistiske indtryk af spillet. Man lærer dog snart at vælge og vrage, så man ikke slæber rundt med lommerne fulde af ubrugeligt skrammel.

Det er en interessant samensætning af et grafik- og tekstadventure. Faktisk kan man gå så langt til at kalde det multi-medie: grafik, tekst og lyd går op i hellig treenighed og skaber en tyk, tyk olieagtig og deprimeret stemning. Alt er holdt i mørke farver og ser temmelig forsømt ud. Grafikken er meget detaljeret på trods af den snævre ramme. De digitale lydspor lægger kun ekstra lag atmosfære på, og der er også blevet plads til effekter. Dreamweb er tilmeld en udfordring at trænge til bunds i. Jeg har på nuværende tidspunkt kun ordnet ondskabsmand nr. 2, og det er sandelig ikke fordi jeg har forsømt spillet. Svære spil er slet ikke noget at kimse af i dag.

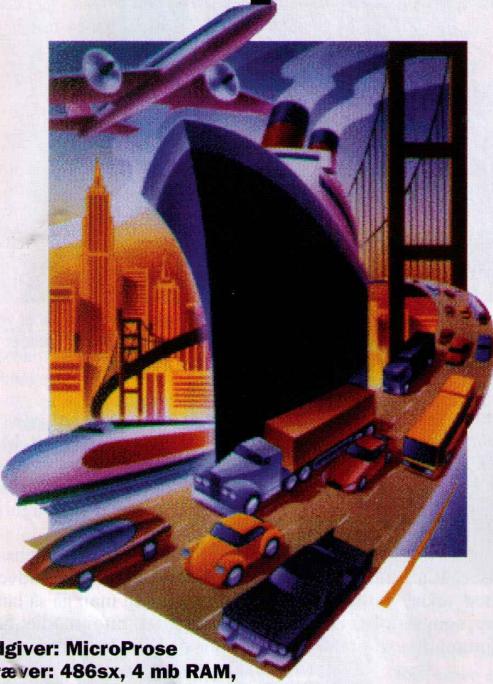
Søren J. Svendsen

+ Godt plot, atmosfæriske (digitale!) lydspor, detaljeret grafik

- Interfacet er lidt belastende til tider

= 85%

# Transport



**Udgiver:** MicroProse

**Kræver:** 486sx, 4 mb RAM,  
6 mb HD, SVGA kort

**Anbefales:** 486-DX266, Sound Blaster el. lign.

**Understøtter:** AdLib, Sound Blaster, General Midi, PAS,

Gravis Ultrasound

Set hos CyberCom (31-230960) til 499,-

**A**f en eller anden grund bliver de fleste mænd mentalt reduceret til små jublende pilfingrede ni-årsnægte når de bliver konfronteret med mekanik mindre end størrelse 1:50. Utallige knægte er hyldende gået hen og hevet mor i skørterne juleaften når far med

tindrene øjne har kuppet kontrollen til Märklin-toget. Sikkert ikke så få ægteskaber har været på kolisionskurs når farmand kommer hjem med et fjernstyret fly til adskillelig tusinde i stedet for den aftalte barnevogn til junior. Jeg render rundt og føler mig som en

stor dreng i disse dage, men jeg har nu ikke kun fået modeltog - næh, meget mere: modelbiler, -både og -fly. Et helt miniatureland ligger for mine barnlige fodder med landsbyer og virksomheder, som kun ønsker at få deres varer afsat. Og det skal jeg hjælpe med - med mine modeller!

tes forbindelser mellem dem. Derfor udliciterer de ofte transportopgaver med store pengebeløb som gulerod i et helt år. Der er intet der forhindrer dig i at etablere forbindelser mellem byer og industrier og tjene penge på transport, men sørger man for at rage licitationerne til sig, vokser pengebunken noget hurtigere.

## \$ T y c o o n

### Railroad Tycoons arvtager - er den værdig?

Det fiktive land er år 1930 fuldstændig uden infrastruktur. Der ligger masser af penge i at transportere varer, post og passagerer fra by til by eller mellem virksomheder. Spillet er klart inspireret af det legendariske Railroad Tycoon, og ganske som forgængeren gælder det kun om at skrabe penge til sig og, udvide forretningen og jorde enhver form for konkurrence. Indtil man bliver "magnat". Pengene tjener man ved at transportere varer og passagerer fra A til B. En plantage producerer træ, som skal afsættes til en trælasthandel, der igen har en masse forarbejdede produkter de vil have til byen. Gårde producerer kveg og korn som skal videre til fabrikkerne (der i øvrigt også aftager varer fra stålveservirkerne). Byerne har folk og post, som gerne skulle videre til andre byer. Enhver transportservice godtgøres med et pengebeløb, hvis størrelse afhænger af mængde og afstand. Store afstande=store penge. Men jo længere tid det tager, jo mindre vil folk slippe for ydelsen.

Byerne og industrierne er selv meget interesseret i at der opret-

### Trains, planes and automobiles

Hvad man ønsker at benytte som transportmiddel er kun et spørgsmål om penge. Almindelige køretøjer er billige i anskaffelse og drift, og at anlægge en vej fra den ene by til den anden er som regel ikke særlig dyrt. I hvert by skal man bygge en busstation eller varerterminal, plus at man skal have en garage. Skal det køre på skinner, må der jævnes mere jord for at få plads til en togstation. De kan svinge fra et enkelt spor og et trinbræt som har plads til små tog og til store firsporede mastodonter med overbygninger (som Kbh. H), hvor der kan være togstammer med ni vogne foruden lokomotiv. Dertil kommer remise. Lange afstande over land kan være dyre at plæstre til med skinner, og bakket terræn sænker farten alvorlig. Et alternativ er tunneller, men de kostet astronomiske beløb. Skibe er løsningen: De behøver blot en kaj og en dok. Ganske vist er de langsomme, men de kan laste meget og du skal kun angive hvor de skal legge til. Fly er lynhurtige og man kan tjene mange penge på passagerer. De kræver lufthavne (i størrelserne "pløjemark" eller



PC: Prennford. Et hul i Jorden på ca. 500 sjæle. På oversigtskortet kan man se at nabobyen er noget bedre fremme. Med mine 40 mio. DM skal jeg nok give den lidt økonomisk Substral. En by gror nemlig ikke, hvis der er noget af gro af.



PC: Prennford, en by under udvikling på ca. 1600 sjæle. Lokomotiverne vælter ind med på den ny sporsbanebane, fragtskibe lægger til med gods og busser går i pendulfar til nabobyen. Nu mangler vi blot en lufthavn. Jeg synes pludselig at gul var den rette farve.



Spildato og likvider.  
Man starter i 30'erne  
med et sælje lån

Pause  
og gem

Økonomiske oversigter,  
grafer, regnskaber osv.

Lister over maskinparken.  
Hver enkelt alder,  
omkostninger osv.

Zoom

Byggekoner til lands,  
til vands og i luften.  
Man kan endda  
plante træer

On-line-hjælp,  
lyd etc.



PC: Lokomotiver bliver hurtigt arbejdshestene i den voksende vognmandsforretning. Med de grønne info-bokse kan man holde øje med køretøjerne. Boksene viser blot et lille udsnit af omgivelserne, og man kan ændre ruter, se deres last, sende dem i remise etc.



PC: Vi gør som i TV-køkkenet og ser på Prennfords rige nabo: pompøse alléer, parker og banker. Snart gror de sammene. Det grønne vindue er en oversigt over mine tog, deres last og hvor meget de har tjent indtil nu. Det røde tal betyder at det er på tide at skifte ud.

får eneretten på det første år, hvis du vil til gengæld prøvekører dem. I starten er det en blandet fornøjelse da de hyppigt bryder sammen, men i det lange løb bringer det dig på forkant med udviklingen.

Grafik og lyd fortjener et kapitel for sig: 3D isometrisk grafik er der ikke noget nyt i, men det er virkelig en fornøjelse at se på i Transport Tycoon. Jeg havde virkelig det store smil på da mine første tog kom tøffende ud af remisen, højt piftende. Smilebåndet får også motion når en routebil bryder sammen med et brag fulgt af et fedtet "splat!" og en tyk, sort røgsky. Transport Tycoon er virkelig dren gedrømmen der går i opførsel. Togene GØR noget. Man tjener penge. Der er realisme. Gamle Railroad'ere vil sikkert ikke finde det nær så sjovt i længden.

Søren J. Svendsen

"Kastrup" - flyhangar inkl.) og er alt i alt en temmelig stor investering i starten.

### Som dreng igen

Det havde været raret hvis man var Palle alene, men få måneder efter spillet starter dukker den første konkurrent op, som regel i anledning af at en stor, fed transport-oppave er budt ud til licitation - og den napper han så, hvis man ikke er vaks. Med tiden dukker flere konkurrenter op, afhængig af svarhedsgraden som faktisk kan indstilles løbende under spillet! Udviklingen lader sig dog ikke standse. I takt med det stigende udbud falder licitationerne, og man må konkurrere på lige betingelser - næsten da. Nu og da dukker nye og bedre prototyper op, som du

**+** Velkomponerede musikstykke, flot hi-res grafik og fængslende gameplay

Enkelte grafiske bugs, mangelfuld manual og ensformigheden er der for tidligt

=82%

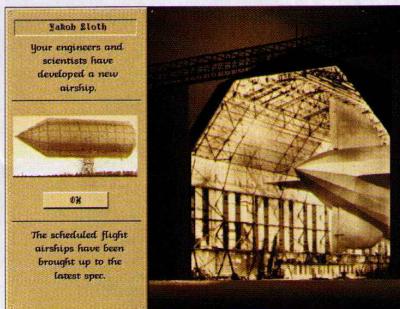
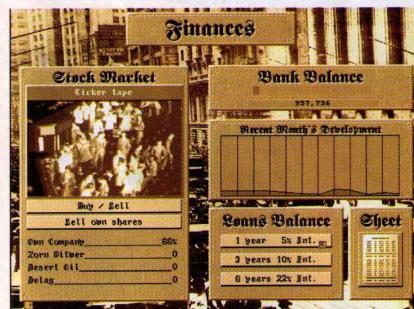
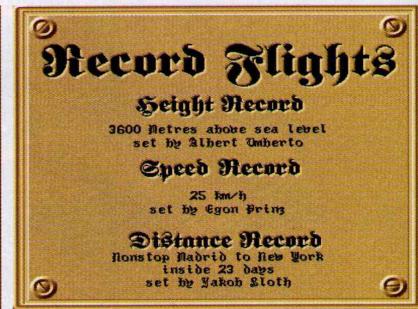
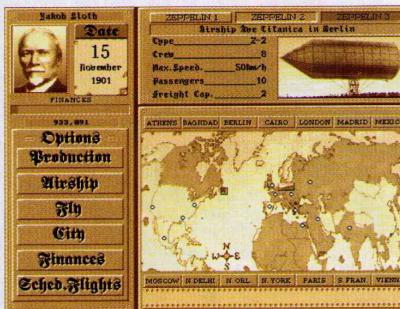
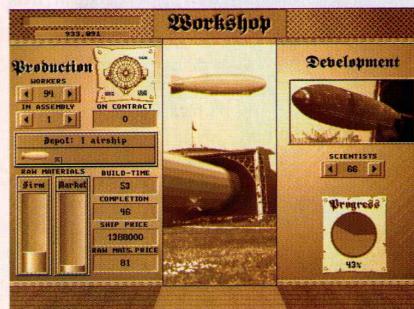
# Zeppelin – Giants of the Sky

**Udgiver:** Microprose

**Kræver:** PC, 386+, 4 Mb Ram, 6 Mb HD, mus

**Understøtter:** Sound Blaster, AdLib

**Set hos:** ESCape (31-396366) til 399,-



Den gule farvetone der ligger bag hver eneste pixel i Zeppelin, er en eftergørelse af det guldne fotografiets patina. Zeppelin vil gerne være en rejse tilbage, tilbage til fotografiets ungdom i begyndelsen af århundredet, tilbage til luftskibenes forgangne era.

Så lang bliver rejsen dog ikke, ret beset kommer den måske slet ikke rigtig i gang. For spilleren fragtes ikke tilbage til 1901, han kastes ud engang i midten af 1980'erne: rejsen ender hvor den prøver at begynde, den klapper i et spil design der umiskendeligt hører midtfirserne til. Tidmaskinen sprutter blot, den er selv forældet.

## Husker De Hindenburg?

Luftskibet er fikspunktet i Zeppelin. Om luftskibet cirkler spillets ideer, dets design: en eller to spiller har hver deres virksomhed der skal tjene penge ved at udvikle nye luftskibe, ved at bygge dem, og ved at beflyve alverden med

passagerer og gods. Sin ide deler Zeppelin med det klassiske Ports of Call, men meget andet har de to spil ikke til fælles. Skal man sammenligne Zeppelin med et andet spil, bliver det snarere det lidet omtalte – i hvert fald lidet positivt omtalte – Airlines fra Interactivity. Begge spil falder på dårlig programering og dårligt design i forening.

Dent tekniske tåkrummer i Zeppelin er den scrollende informationslinje i bunden af statuskærmene og på økonomiskærmene. Den scrollere ikke bare grint og hakende, den scrollere også så langsomt at det kræver stor selvkontrol ikke bare at klikke sig forbi de sommetider vigtige beskeder. Linjens tempo kan naturligvis ikke justeres, og informationer man er gået glip af, kan man ikke indhente andre steder.

## Den sejrende Goodyear-ballon

Mellem teknikken og designet ligger menuerne: de er tankeløst sat op, og det er aldrig gnidningsfrit at springe fra den ene til den anden. Højre museknop kvitter af og til – i andre tilfælde må man finde på noget andet. Der er et syndigt rod i priser og enheder, og ofte må man gætte sig til hvad tallene helt præcis står for.

Den historiske dimension i Zeppelin forbliver påリストret. Nok hører man af og til om præsidentmord og deslige, men nogen funktion i spillet verden synes nyhederne for det meste ikke at have. Fra realismen trækker derimod en række ofte latterligt malplacerede begivenheder der i bedste fald synes inspireret af „Prøv lykken“-kortene i Matador. Heller ikke priserne virker troværdige: hvordan kan man dog tjene £50.000 på at frakte et ton fisk fra den ene ende af Europa til den anden i 1901?

Der er for få elementer i Zeppelin, og selv de få elementer er for dårligt føjet sammen.

• Jakob Sloth

+ Den gennemførte brug af farven gulliggul giver Zeppelin et skær af realisme og stil ...

... men kun et skær. Bagved ligger et uhyre begrænset og stillesætende spil.

= 26%

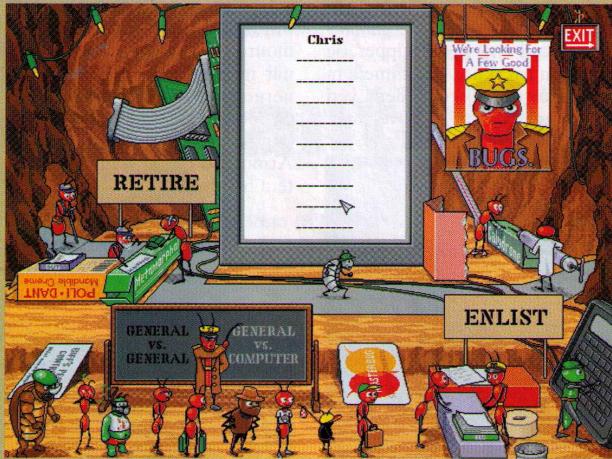
# Battle Bugs

Udgiver: Sierra

Kræver: 386-25, 2 Mb Ram 8 Mb HD

Understøtter: De mest almindelige lydkort

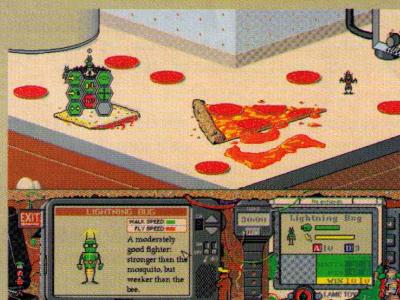
Set hos: ESCape (31-396366) til 349,-



PC: Glad, farvestrålende grafik. Her er det en af startskærmene, der slår spillets krevlende humor an



PC: En typisk situation fra Battle Bugs: En enlig myre står omringet af tre cigarygende edderkopper. Taktikken er, at myren løber hurtigere end edderkopperne og kan bruge sit forspring til at kaste sine bomber mod forfolgerne. Senere bliver det langt mere komplekt.



PC: De to flyvende lysfluer er meget hurtigere end den store, hårdtlænende knæler - og derfor kan de nemt lande på al maden og dermed vinde slaget. Her er en af flyerne klar til at tage afsted.



PC: En kakkerlak angriber en enlig myre, uden at vide, at myren har et par sten gemt...

Jeg har altid hadet kryb. Den måde de krabber sig frem over badeværelsegulvet. Eller bare de tommelfingerformede kakkerlaker, der knap nok gider at flytte sig for bare fødder. Edderkopernes hastighed, når de kaster sig over en flue. Fluers irriterende summen, myg og hvespeses irriterende stikkemani...

Nuer jeg blevet klogere. Der findes gode og onde insekter.



## Myrekryb

De gode er dem, der arbejder i Dronning Elizabugs hær, hvor spilleren er general. Med en flok godt

disciplinerede insekter skal man sikre sejren i en række små slag, der måske kun handler om ejendomsretten til små pizzabidder, men ikke desto mindre er alvorlige nok.

Insekter er der nok af. 22 forskellige er så forskellige, at Battle Bugs bliver mere strategisk, end man umiddelbart skulle tro. Hvert lille insekt har nemlig en angrebsstyrke, der afgører, hvor hårdt det slår/sparker/stikker/bider og en forsvarsstyrke, der afsører, hvor hurtigt det mister energi, hvis det selv bliver angrebet. Nu er den særlige regel, at alle insekter (på nær edderkoppen) kun kan angribe en modstander af gangen, og

at insekter, der ikke selv bliver angrebet, ikke mister energi, hvis det angriber andre. Angriber modstandens næsehornsbille så din kakkerlak med høj forsvarsstyrke (det kunne vi godt gætte! - Red.), gør det ikke noget, at din græshoppe har en lav forsvarsstyrke, når den angriber næsehornsbillen - det er ufarligt for den.

Udfra denne enkle regel bygger Battle Bugs sit grundige fundament. Bænkebiddere og myrer kan kaste med sten og bomber, møl kan transportere andre insekter, doktorbillen kan komme gips om de mange brækkeben, hvepse kan yde luftstøtte, kommandør-biller kan indgyde moral i sine tropper og meget, meget andet. Fra de små slag, der i starten kun involverer få og små insekter, ender det senere med masseslag, hvor spilleren skal dirigere mere end 20 insekter på en gang.

Det kan være svært nok, for spillet foregår i realtime, og du giver dine insekter ordrer løbende. Enkelte insekter (heriblandt loppen) er så dumme, at de ikke han huske for meget af gangen, så dem

der, når hun hæfter medaljer på dit bryst. Kan du ikke klare et slag, kan du blot prøve igen - og kan du ikke klare det i tre forsøg, kan du bare hoppe videre til et andet og vende tilbage til det senere, hvis du har lyst.

Det er ganske karakteristisk for Battle Bugs holdning. Det er sjovt, underholdende og tager ikke sig selv alvorligt, men indeholder stadigvæk en krible-krabbe-sjælogen solid ide, der holder i lang tid. Så næste gang du ser en myre, vil du forhåbentlig tænke dig bedre om, før du splatter den.

Christian L. Sparrevohn



må du vende tilbage til med nye ordrer, når de er stoppet op.

## Min ven spyfluen

Enten kæmpes der for mad, eller også for overlevelse. Som regel er man oppe mod hårdé odds, men her gælder det om at anvende taktil snide og dirigere insekterne frem i flanker. Til tider kan det betale sig at ofre en myg for at forsinke en knæler i at nå frem, før græshopperne har slaget fortropen og er klar til at støtte bænkebidderen. Den slags genistreger skal belønnes, og det sker fra en af Dronning Elizabugs mange hæn-

**+ En virkelig original og god ide er godt støttet af klar, tydelig grafik og glimrende lydeffekter**

**- Bliver både lidt trættende og lidt svært i det lange løb.**

**=86%**





PC: Næsten alle våben kan monteres på en taxi med et par skruer; bare kig ind til Weapon King. Her: en Fission Boy til \$999.



PC: Buler bankses ud og skudhuller propes til hos Repair Master. Panserpanser koster ekstra, men giver bedre beskyttelse.



PC: Oversigtskortet er aldrig længere væk end M-tasten. Her forklarer en bizarre kunde hvor han vil køres hen.

# Quarantine

**Udgiver:** GameTek

**Kræver:** PC, 386+, 4 Mb Ram (8 Mb for lyd), 14 Mb HD

**Understøtter:** de fleste lydkort, Thrust Master-rat, joystick

**Set hos Cybercom (31-230960) til 399,-**

Førhistorien er ganske umulig. Lad mig blot skitsere situationen i al dens absurditet.

Der er en by, den er et virvar af snorlige gader. Gennem gaderne hvisler såre svævebiler; de kører vildt og de kører galt, de er rene radiobilier i et sært skumringstovoli. Og fodgængerne, fodgængerne er gale som hunde, de gør gaderne til deres egne, springer end ikke for livet. Luftener statisk af krudtrøg, og hul geværknitren harker mellem snævre vægge. Smattede skrig afsnubbes kort, men ligger længe i øret.

## Byens Taxi

Skærmens udsyn er taxichaufførens. Fra en simpel instrumentering uden gear, speedometer og benzinnmåler glider blikket op og fremad, forbi forklappens på-

spændte motorsav, og ud i en dyster 3D-verden. Her har blikket hjemme, kun sjældent flakser det længere opad mod den simple radar, energimåleren eller våbenviseren. Siderude har hver deres F-taste, draperet omkring forruds F2. Håndholdt maskinpistol i de nedrullede vinduer er ekstraudstyr, men når først Uzi'en er anskaffet skal fodgænger ikke vide sig sikre, selv om de undslipper kølerfiguren og de fremadrettede maskinkanoner.

Nedskydningerne er hobby, taxiturene er surt job. Håbefulde passagerer prajer stift med løftet arm og hopper ind i samme sekund taxien holder stille. Destinationen markeres på oversigtskortet, ligeledes turens pris og den tilmalte tid. Hefra er der et mål i sigte – med mindre chaufføren bliver irriterabel og vælger at sparke kunden

ud på halvvejen.

Således turene, og således ofte også missionerne. De dukker op på helt samme måde, med samme insistenterne tilfældighed, og en del af dem er ikke til at kende fra almindelige ture. I andre skal man opsøge bander med flammende kanoner, eller jage krysteragtige hovercykler gennem flimrende kvarterer. Og til slut, efter smesevis af ture og missioner, afsløres så koden der flytter spillet til næste bydel. Her er der ny grafik og nye passagerer og nye missioner.

end træs at skulle vende i en smal gade uden hverken bakspejl eller udsyn ud af baguden. Stemning er der kun lidt af, passagerernes replikker er både elendige og elendigt skrevne, og missionerne er ensformige og løsrevet fra enhver sammenhæng.

Sådan kunne jeg blive ved, men turen er vist anslæt. Den er skinget.

Jakob Sloth

**+ Quarantine kunne have været et godt, smagløst skydespil, en slags Taxi-Doom ...**

**... men sådan skulle det ikke være.**

**=46%**

## De dårlige køreegenskaber

Quarantine er et dårligt spil, det er så marret af dårligdomme og svagheder at man næsten ikke kan undgå at blive i dårligt humør. Grafikken er rimelig, men bilerne mangler tyngde, de skøjter let afsted som tomme mælkekarton. Udsynet er for kort, og taxien sætter sig af og til fast i et pinligt farveflimmer. Så er der lyden, den er larmende og tilpas dårligt timet til at irritere efter blot et enkelt minut. Køreglæden er minimal: styret med piletasterne føles taxien som en radiobil, og det er intet mindre

## Appel: BEDRE LYD!

Med et Ad Lib kort kan man lave utallige lydvarianter af større eller mindre kvalitet, deriblandt flere varianter over en grumme grim brummelyd som man med lidt god vilje og håndkraft kan overbevise sig selv om er lyden af mikroskopiske motorer der bugner af heste (sikkert islænderne) og klaprende ventiler. Jeg kan ikke sige det tit nok: VI VIL HA' DIGI-LYD. Men okay, de har kunnet proppe det ned på EN 720k diskette, hvilket er stort set uset i 1994. Micro Machines er simpel underholdning som fanger ganske godt, men primært rettet mod børn eller barnlige sjæle - som man jo skal sige.

**+ Lige til at gå i krig med og sjovt at spille mod en ven**

**Primitiv lyd og et gameplay der ikke udvikler sig**

**=71%**



PC: 60'er øser, oliepletter, smækander og skruer i alle afskygninger og størrelser er kendetegnet for værkstedsracet. Øverst th. er vist antal omgange tilbage og de relative placeringer. Jeg er rød.

rattet i en monstertruck. På tid skal man køre enbane igennem med voldsomt mange forhindringer:

snævert snoende strækninger med vand omkring, sten og mere utraditionelle ting.

Søren J. Svendsen

# Extreme Game ACTION

Hvad er det for et spil EPP snart udsender, som får "DOOM" til at ligne en søndagsskole ?

10 Disketter i pakken

Op til 50 spil i hver pakke



**HOTLINE**  
**98 24 61 91**

98 20 41 22

Anviser nærmeste  
forhandler

**249,-**  
Vejl. udsalgspris

# Extreme Game

# ACTION

## FORHANDLERE

### Fotex

Over hele landet

Lavpris Butikken  
Falkoner Alle 18  
2000 Frederiksberg

B.O. Bog & Ide  
Rødovre Centrum 16  
2610 Rødovre

Ishøj Bog & Ide  
Ishøj Bycenter  
St. Tørv 10  
2635 Ishøj

Super Store Ballerup  
Lautrupcentret  
Børupvang 2  
2750 Ballerup

B.O. Bog & Ide  
Lyngby Storcenter 54  
2800 Lyngby

Multifoto  
VP-Tøvet  
3200 Helsingør

Schwartz Bog & Ide  
Østergade 17-19  
3200 Helsingør

Wilhelm Jørgensens Boghandel  
Norregade 19  
3300 Frederiksberg

K.T.A.S. Telebutik  
Slotskælderen 34  
3400 Hillerød

Allerød Foto  
M.D. Madsensvej 12  
3450 Allerød

Farum Bog & Ide  
Farum Bytorv 64  
3520 Farum

Ølstykke Foto & Data  
Frederiksborgvej 9  
3650 Ølstykke

Stenløse Boghandel  
Stenløse Center  
3660 Stenløse

Reidi Foto & Data  
Algade 27  
4000 Roskilde

Flensborg Bog & Ide  
Stændertorvet 4  
4000 Roskilde

Damborg  
De Aktive Isenkrammere  
Jernbanevægde 7  
4200 Slagelse

Holm Radio  
Algade 50  
4220 Korsør

Dianalund Bog & Ide  
Torvet 20  
4293 Dianalund

Nykøbing Bog & Ide  
Algade 32  
4500 Nykøbing Sjælland

Asnæs Bog & Ide  
Asnæs Centret 2  
4550 Asnæs

Super Kram  
Næstved Storcenter 38-42  
4700 Næstved

Georg Christensens Bog & Ide  
Axeltorv 10  
4700 Næstved

Langes Bog & Ide  
Tovestræde 13  
4700 Næstved

Expert, Studio 14  
Langgade 17  
4800 Nykøbing Falster

Super Kram  
Kongensgade 37  
5000 Odense C

Fyns Telefon  
Telebutikken  
Klingenbergs 16  
5000 Odense C

Arnold Busck Boghandel  
Vestergade 82  
5000 Odense C

Bog & Ide

Vestergade 59-61

5000 Odense C

OBS! Lavprisvarehus  
Rosengårdscsentret

5220 Odense SØ

Dalum Kontor & Papri

Dalumcenteret

5230 Odense SV

Otterup Bog & Ide

Jernbanevægde 24

5450 Otterup

Ibs Foto

Bredgade 39

5560 Årup

Lützen Bog & Ide

Møllegade 18

5700 Svendborg

PC Shoppen

Vestergade 96 A

5700 Svendborg

Tele Sønderjylland

Telebutikken

Nørretorv 3

6200 Abenrå

Tele Sønderjylland

Telebutikken

Vestergade 27

6270 Tønder

Andersen & Nissen Bog & Ide

Storegade 26

6270 Tønder

Jepsens Bog & Ide

Storegade 5

6270 Tønder

SGS Data

Torvet 8

6280 Højer

Græsten Bog & Ide

Sundsnæs 11

6300 Højer

Rits's Supermarked

Flenborgvej 22

6340 Kruså

Tinglev Boghandel

Hovedgaden 17

6360 Tinglev

Tele Sønderjylland

Telebutikken

Rådhustorvet 3

6400 Sonderborg

Super Kram

Perlegade 34

6400 Sonderborg

Super Kram

Kongensgade 28

6700 Esbjerg

Jysk Telefon

Telebutikken

Kongensgade 117

6700 Esbjerg

Super Kram

Gjæsing Centret

Gl. Vardevej 230

6715 Esbjerg N

OBSE! Lavprisvarehus  
Gl. Vardevej  
6715 Esbjerg N

Ribe Fotocenter  
Mellemdammen 15  
6760 Ribe

Jydsk Telefon  
Telebutikken  
Seminariievej 8  
6760 Ribe

Jydsk Telefon  
Telebutikken  
Danmarks gade 5  
7000 Fredericia

Super Kram  
Ryescenter  
Gøtersgade 37  
7000 Fredericia

Byskov Foto  
Norregade 24  
7100 Vejle

UniPro  
Dæmningen 64  
7100 Vejle

B.O. Bog & Ide  
Rådhustorvet 2  
7100 Vejle

VEFA  
Søndergade 12  
7100 Vejle

Foto Jensen  
Østergade 10  
7500 Holstebro

Jydsk Telefon  
Telebutikken  
Dæmningen 56  
7100 Vejle

Foto Jensen  
Østergade 10  
7500 Holstebro

Jydsk Telefon  
Telebutikken  
Norregade 44  
7500 Holstebro

EDB Centret  
Ved Hallen  
7500 Holstebro

Jydsk Telefon  
Telebutikken  
Vestergade 11  
7620 Lemvig

Jydsk Telefon  
Telebutikken  
Algade 27  
7900 Nykøbing Mors

Dam Foto

Ryesgade 37

8000 Arhus C

Jydsk Telefon

Telebutikken

Abolevarden 66  
8000 Arhus C

Jydsk Telefon

Telebutikken

Torvet 8  
8300 Odder

Jydsk Telefon

Telebutikken

Adelgade 33  
8400 Ebeltoft

Jydsk Telefon

Telebutikken

Lillegade 7  
8500 Grenå

Fotohuset

Thonbogade 6

Postboks 225

8700 Horsens

Jydsk Telefon

Telebutikken

Vestergade 5

8800 Viborg

L.K. Bog & Ide

Sct. Mathias Marked 202

8800 Viborg

Jydsk Telefon  
Telebutikken  
Rådhustorvet 9  
8900 Randers

Merlin

Bredgade 2

9000 Aalborg

Jydsk Telefon

Telebutikken

Slotsgade 7-9

9000 Aalborg

Foto Kino

Adelgade 44

9500 Hobro

Lorentz Nielsen Foto  
Storegade 14

9560 Hadsund

Købmændsgården  
V. Kirsten & Ole Terp  
9575 Temdrup

Års Bog & Ide

Nørregade 14

9640 Farsø

Fjerritslev Bog & Ide  
Østergade 6-8

9690 Fjerritslev

Jydsk Telefon

Telebutikken  
Springvandspladsen 3

9800 Hjørring

Jydsk Telefon

Telebutikken

Danmarks gade 78

9900 Frederikshavn

Børkop Boghandel

Søndergade 5

7080 Børkop

Super Kram

Kolding Storcenter

Skovvænge 42

6000 Kolding

Vejen Bog & Ide

Vejen Centret

6600 Vejen

Jydsk Telefon

Telebutikken

Gråbrodregade 7

6000 Kolding

Tele Sønderjylland

Telebutikken

Torvet 11

6510 Gram

Super Kram

Søndergade 28

6000 Kolding

Jydsk Telefon

Telebutikken

Rølhedsvej 4

7200 Grindsted

Super Kram

Grævene 16

6100 Haderslev

Jydsk Telefon

Telebutikken

Østergade 3

7400 Herning

OBS! Lavprisvarehus

Herningcentret

Merkurvej 1

7400 Herning

Jydsk Telefon

Telebutikken

Grønnegade 5

6950 Ringkøbing

Steenberg's Bog & Ide

Nørregade 163

2200 København N



Chek

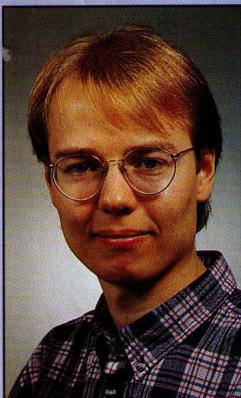
MTV text

MUSIC TELEVISION

**Skriv ind til  
Privat Computers  
brevkasse med ris og  
ros, tips, spørgsmål,  
forslag, eller andet  
som du gerne vil dele  
med resten af bladets  
læsere. Søren Bang  
Hansen svarer og deler  
spil-præmier ud.**

**Skriv til:  
Privat Computer  
St. Kongensgade 72  
1264 København K**

**Mærk venligst  
kuverten "Mailbox"**



Fra dette nummer siger Christian Sparrevohn farvel til Mailbox. Christian har valgt at forlade brevbunkerne for at få mere tid til andre opgaver. Den tunge arv vil fremover blive løftet af Søren Bang Hansen, der skulle være kendt af de fleste "gamle" Privat Computer-læsere. Over to you, Søren...

### Hej!

Lad mig først berolige alle med, at jeg agter at videreføre den grundlæggende linje, som fra starten har gjort Mailbox til et af bladets mest populære indslag. Men brevkassen skal ikke gro fast i sin gamle form, og derfor har vi allerede fra dette nummer indført et par fornyelser.

# MAILBOX

For at fyre ekstra op under debatten lancerer vi et nyt begreb, som vi kalder Svar på tiltale. Det betyder, at jeres breve nu også bliver kommenteret af folk udefra. I dette nummer er det en af landets førende hacker-jægere, dersværer igen på en læsers loyprisning af hackermiljøet.

En anden nyskabelse er, at du nu kan sende læserbreve til Mailbox via Internettet. Send din elektroniske post til banghans@inet.uni-c.dk. Emnebeskrivelsen (Subject) skal indledes med ordet Mailbox:. Breve på disketter (pc text-format) og papir er naturligvis stadig velkomne, og de mest originale indlæg vil fortsat blive belønnet med spilpræmier. Jeg glæder mig til at høre fra jer!

### Jeg beundrer hackerne

Jeg skriver i anledning af omtalen af politiets nylige aktion mod en dansk hackergruppe, omtalt i TV 2's kriminalmagasin Station 2. Lad det være sagt med det samme: jeg synes ikke, at det er nogen god idé at bryde loven. Men jeg nærer en dyb beundring for hackernes faglige dygtighed. De har opnået en viden og forståelse for deres computer, som mange edb-interesserede misundrer dem. En viden og erfaring der langt overskygger de uvidende mennesker, der er edb-ansvarlige på f.eks. mit gymnasium.

I den konkrete sag er det bl.a. lykkedes hackerne at bryde gennem de utvivlsomt meget avancerede sikkerhedssystemer, der beskytter USA's nationale vejjeneste. De er kommet så langt ind, at de har haft mulighed for at få tjenestens hovedcomputer til at gå ned - med en total lammelse af alle amerikanske flyruter til følge.

Men de gjorde det ikke. De har ikke på noget tidspunkt forsøgt at skade nogen. Det eneste de har gjort er, at de indirekte har gjort de mange virksomheder, som de har "aflagt besøg", opmærksomme på, at deres edb-sikkerhed ikke er god nok. De har faktisk gjort firmaerne en enorm tjeneste ved på denne måde at vise dem hulerne i deres systemer, før en

destruktiv hackergruppe fandt dem.

Da de ikke har ødelagt noget, kan de ikke dømmes for at have forvoldt direkte skade. I stedet skal de nu dømmes for at have stjålet den alt for dyre telefonrid og for at forstyrre de systemer, de har besøgt. Jeg synes, det er synd og skam! Det drejer sig jo om unge mennesker, der er vokset op i en tidsalder, edb-alderen.

Jeg synes, at hackere er et forkert ord, når man taler om mennesker, der ikke forsøger at ødelægge noget, men derimod afprøver deres evner ved at forsøge at komme ind i så mange systemer som muligt. Opdagelsesrejsende i en ny verden ville være en mere passende beskrivelse. Det er virkelig synd, at så begavede mennesker nu risikerer at blive straffet for at dyrke deres hobby. Hvorfor skal man straffes for at sprænge de snævre rammer, der i alt for høj grad begræns er muligheder for at prøve nye ting?

Hvis nu disse unge - på min egen alder - havde været medlemmer af en forening, der checkede edb-sikkerheden for firmaer, så var de ikke blevet straffet, men derimod belønnet for deres indsats. Hvorfor er der ikke sådan en forening i Danmark?

Jeg tror mange problemer ops

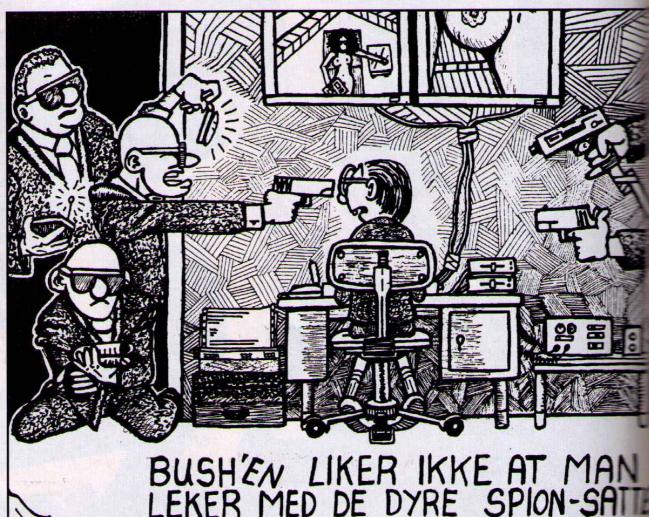
tår, fordi den ældre generation, der sidder på de vigtige poster både i undervisningssektoren og i firmaerne, ikke har en brøkdel af den viden, som dagens unge har. De kan derfor ikke se mulighederne i denne unge viden. De føler sig måske ligefrem truet, og modarbejder derfor nye initiativer. Det er naturligvis ikke forsvarligt at sætte unge edb-freaks ind på alle ledende poster, men hvis bare de edb-ansvarlige ville holde op med at se terrorister i hver en entusiast, ville vi være næst langt.

Mathias Hollensen,  
Svendborg.

*Et stort tillykke til dig, Mathias! Ikke alene har du vundet en spilpræmie som belønning for dit interessante og provokerende indlæg. Du får også æren af at blive den første Mailbox-deltager nogensinde, der får sit brev kommenteret af en særlig udvalgt personlighed. Nu overlader vi nemlig ordet til en af Danmarks førende hacker-jægere - Jan Carlsen fra Institutet for Datasikkerhed. Han giver her....*

### SVAR PÅ TILTALE:

Jeg kan se af dine beskrivelser, at du ser meget op til hackerne på grund af deres bedrifter. Det er



Trond E. Haveland i Norge har sendt os denne udlægning af jagten på hackerne.

der bestemt ingen grund til, for på samme måde som du beskriver det idealiserede billede af hackerne, er der en beskidt bagside, som ikke altid kommer frem i medierne.

Du skriver, at hackerne er fagligt dygtige. Det er der ikke mange af dem, der er. Du glemmer, at de får deres viden (opskrifter) fra bulletin boards, hvorefter de blot slavisk følger disse opskrifter, og det er der ikke megen kunst i. Og den viden, som de få kvikke opnår, er slet ingenting imod, hvad de kunne have opnået ved at bruge deres evner kreativt til at udvikle programmer. Her kunne de lære deres egne maskiner meget bedre at kende, plus de havde chancen for at gøre sig kendte på edb-markedet. Glem ikke, at en dømt hacker vil få meget svært ved at finde et ordentligt arbejde i edb-branchen senere.

Så berømmer du hackerne for at have haft mulighed for at kunne lamme alle amerikanske flyruter - men de gjorde det ikke, som du skriver. Sikke dog noget sludder. Både du og jeg har mulighed for at begå mord hver dag, men vi gør det ikke. Bliver vi helte af den grund?

Der er masser af eksempler på, at hackere af uvidenhed har forvoldtskader for meget store beløb. Alene det, at der har været en hacker inde i systemet, er nok til, at der skal gennemføres en støtte rengøring for at sikre, at der ikke er lagt bagdøre ind i systemet. Og det kan let løbe op i både fem- og seks-cifrede beløb. Disse omkostninger er både du og jeg med til at betale - enten i form af højere priser på varer eller i form af højere skatter. Og på et eller andet tidspunkt vil hackernes uforsvarlige omgang med edb-



systemer, som de ikke kender godt nok, også medføre skader på personer.

Så skriver du, at hackerne har gjort firmaerne en enorm tjeneste ved at vise dem hullerne, for end andre mere skadelige grupper kom til. Tak skal du have. Det svarer til, at du skulle være taknemmelig for, at nogen smed brosten gennem dine vinduer for at fortælle dig, at dine glas var for tynde - inden der kom mere voldelige typer til. Tænk dig om!

Jeg synes også, at hackere er et forkert ord. Lad os kalde en spade for en spade og en hacker for en kriminel - for det er, hvad han er. Du sammenligner dem med en opdagelsesrejsende, og det lyder jo meget idyllisk og spændende: en moderne Indiana Jones på eventyr i Cyberspace. Det er precis det indtryk, de selv gerne vil videregive. Sandheden er en hel anden. De er kriminelle, der i ly af mørket og (indtil videre) anonymiteten sniger sig rundt hos andre for at se, om de har glemt at smække døren. Så en sammenligning med vindueskiggere er måske mere passende.

Så spørger du, hvorfor der ikke er foreninger, der arbejder med sikring af virksomheder. Det er der skam også, men for at være med i det arbejde kræves to ting, som hackerne ikke kan opfylde: Det kræver en rimelig høj intelligens og faglig viden, plus at man ikke må have en fortid eller nutid som hacker.

Mit råd er derfor at lade være med at betragte hackerne som helte, og lad være med selv at give dig ind på dette område. Du risikerer at få en rimelig hårdstraf, når (ikke hvis) det bliver opdaget.

Jan Carlsen, Direktør, Instituttet for Datasikkerhed.

*Er hackerne pionerer i Cyberspace - eller gemme vindueskiggere? Giv din mening til kende, og skriv også hvis du har forslag til, hvilken kendt eller ukendt person, der næste måned skal give - svar på til tale.*

### Kommende PC-ejer

Jeg er en dreng på 13 år, der har en A500. Men inden længe bliver jeg også pc ejer. Jeg overvejer nemlig at købe en 486 DX2, 66 Mhz med et tripple speed cd-rom drev. Derfor har jeg følgende spørgsmål:

1. Kan det betale sig at sælge min A500. Jeg har nemlig så mange originale spil, og A500 sælges jo så billigt i dag.
2. For et års tid siden var en 386 er jo det helt store hit. Vil en 486 DX2 falde lige så hurtigt

som 386'eren gjorde? Men selv om den gør det, vil 486'eren så ikke altid være en stor pc?

3. Jeg skal også have lydkort. Hvilket lydkort er bedst, når jeg ikke vil give mere end 8-900 kr for det?
4. Spilfreak er jeg også, så derfor vil jeg gerne have nogle bud på nogle helt vildt gode spil til pc.

Lars Lønborg,

Lem

*I dit sted ville jeg absolut beholde min Amiga. Som du selv er inde på, er det købers marked i øjeblikket, og du ville blive nødt til at*

### Det store RAM-bedrag

Min første kommentar er egentlig ikke møntet på jer, men derimod på pc-forhandlere over det ganske danske land. Da jeg for et par år siden købte min 386DX-40 Mhzpc, indeholdt den 4 Mb RAM, hvilket på det tidspunkt var det normale. Siden dengang har vi fået store 486'ere og Pentium-maskiner på markedet, men 4 MB RAM er sgu stadig den normale konfiguration!

I dag har jeg 8 MB RAM i min 386'er, og jeg ville nødig undvære en eneste byte. Hvis jeg nogen-



Lars Lønborg efterlyser nogle helt vildt gode spil til PC - Behøver vi sige mere...

sælge den for et næsten fornærmede lavt beløb. Amiga og pc supplerer hinanden godt, fordi der er så stor forskel på programmerne til de to maskiner. Der er f.eks. lang flere gode actionspil til Amiga end til pc. Jeg finder selv med jævn mellemrum min Amiga frem fra skabet, når Jakob skal bankses i Goal! Og når jeg så samtidig kan ydmyge ham i Dynablaster på pc'en, får jeg jo det bedste fra begge verdener...

2. 486'eren er allerede på vej ud. I USA betragter man DX2'eren som en lille computer, der mest er egnet for begyndere. Men uanset hvad du køber, er det på vej ud. Hvis maskinen opfylder dine behov, bliver den først foreldet i det øjeblik, du selv omdefinerer dine behov. Mange kunne nok klare sig med en 286'er. Det afhænger af, om man har tænkt sig at blive ved med at købe nye programmer til dyret. Den pc, du har i tankerne, lyder som et godt kompromis mellem pris og ydelse. Den fremtidssikre pc findes ikke.

3. Køb et Soundblaster 16 Value Edition. Med den ægte vare installeret, er du sikker på at det virker med alle dine programmer, og SB16 kan senere udbygges med samplede lydeffekter, hvis du får lyst og råd.
4. Læs vores spilanmeldelser - de er til for det samme. Det eneste must, jeg lige kan komme i tanke om, er Doom-spillene. Men dem har du jo nok hørt om...

sinde får en Pentium, vil jeg hurtigst muligt proppe 16 MB RAM i.

At sælge 486- og Pentium-maskiner med kun 4 Mb RAM, er næsten at narre forbrugerne. Det giver jo indtryk af, at 4 MB er al den RAM man nogensinde får brug for. Efterhånden som alle kører Windows, er 4 MB ikke meget. Og selvom et spil som Doom kan køre med 4 MB RAM, så kræver det altså, at man stripers sin konfiguration for alt andet.

Min appell til pc-forhandlerne: Sæt dog en rimelig mængde RAM i maskinerne, selvom det gør dem lidt dyrere. Folk er ikke dumme! Min appell til PC-køberne: Forlang noget mere RAM i maskinerne, selv om det er lidt dyrere. Det er pengene værd!

Til sidst et lille hug til jeres forside-layout. "Privat Computer - PC og Amiga - Vi gør det mere forståeligt". Ærlig tal! Det er helt i orden, at I gør tingene mere forståelige (misforstå mig ikke), men den undertid gør det til at lyde meget af fodformede, gråtonede pædagoger med hjælp til indlæringshæmmende. Hvad blev der af jeres "Vi tager det sjove alvorligt"? Det passer meget bedre til jeres stil, som iøvrigt er hammergod.

Dennis K. Hauge,  
Tørring

Hvis vi starter med det sidste, så tag vi stadig det sjove alvorligt! Men

vi gør det på en forståelig facon. Opmerksomme læsere vil iøvrigt lægge mærke til, at vi i jule-nummeret kom for skade at skrive vores gamle logo "Vi tager det sjove." - Dinpointe med den manglende RAM er særdeles (undskyld udtrykket) rammede. Hidtil er forhandlere og pc-producenter sluppet afsted med dette gigantiske supnummer. Men en pc med indbygget CD-ROM drev sælger nok bedre end en med 4 ekstra megabyte, hvorfordelen først bliver synlig efter købet.

Situationen er i øvrigt den samme inden for software. IBM's nye OS/2 3.0 Wärp lanceres i tv-reklamer som Det bedste 32-bit, 4 MB operativ-system. Bag på øksen står, at Wärp har "...høj ydewevelsel med begrænset internt lager (4 MB RAM)" - Citat slut. Jeg har netop testet Wärp på en 4 MB PC: grafikken hakker, harddisken snurrer konstant, og selv de mest simple operationer tager flere minutter. Systemet er kort sagt uanvendeligt på en 4 MB maskine, hvilket IBM's eget helpware-personale åbent indrømmer. Måske skulle de veksle et par ord med marketing-afdelingen...

## Nyt Gameplay - en hård medfart

Da jeg fik det nye Privat Computer ind af døren, slog jeg op og læste: Privat Computers anerkendte spil-sider har fået nyt udseende. Ja mon ikke? Hvor er grafik, lyd- og gameplay-karakteren blevet af?

Tue Vestergaard,  
Auning

Jeg synes det nye Gameplay er rigtig dårligt, for det der med plus og minus er noget møg. Det gamle hvor man henholdsvis kunne se, hvor meget grafik, lyd og gameplay havde i procent, var meget bedre. Da jeg så på det nye første gang, troede jeg, at alle spillene var pc-spil, men da jeg kiggede nærmere så jeg, at der faktisk var nogle Amiga-spilimellem. Dette sørømme ikke nemt at se ved anmeldelsen af spillet Universe.

Martin Lyager Nielsen,  
Fredericia

Det nye anmeldersystem er altså bare helt til rotterne. Det ligner noget I har hugget fra Se & Hør. Man har ikke en chance for at bedømme grafik eller lyd, hvis det ikke tilfældigvis er beskrevet under jeres plus/minus poler. Næh du, jeg foretrakker til hver en tid jeres procent-skala. Under alle omstændigheder, så skriv hvor meget spillet fylder, hvis det kan installeres på harddisk (Amiga). I glemmer også mange gange at



Fleres læsere giver bundkarakter til vores nye karaktersystem.

skrive, om pc-spillene kommer til Amiga og omvendt.

Thomas Voller,  
Helsingør

Dette var blot et lille udvalg af de mange breve om det nye Gameplay. Det er selvfølgelig noget, vi tager alvorligt. Spilredaktør Christian Sparrevohn svarer:  
*Vi har taget en chance med en total omlægning af spilsektionen. Det har givet sig udslag i nogle begynderfejl, som vil blive løst. Nye rutiner skal køres ind, det nye layout skal finpudses og så videre. Det kan altid blive bedre.*

*Men det var rigtigt at foretage ændringerne. Vi mener, at tiden er løbet for procent-systemet. Et spil er en helhed. Hvad betyder det, at lyden er god (i.f.e. et cd-rom spil), hvis spillet i øvrigt er kedeligt? Omvendt kan flot grafik og lyd i andre tilfælde gå op i en højere enhed med resten af spillet, hvis det hele ellers er skruet sammen på en original og underholdende måde. Det er dette helhedsindtryk, vi godt vil formidle.*

*Du ser heller ikke filmannmeldelser med særskilte procent-karakterer til soundtrack, special effects, instruktion osv. Alle disse aspekter er beskrevet i anmeldelsen, og måske indeholder i en samlet karakter, i det omfang der har betydning for oplevelsen af filmen. På samme måde vil en vurdering af grafik og lyd stadig indgå i vores spilanmeldelser. Ikke som isolerede procent-værdier, men som vigtige kriterier for en samlet vurdering af spillets kvalitet.*

*Men det nye system kræver tilsværelse - både hos læsere, layoutere og spilanmeldere. Giv det en chance. Hvis Ifortsat er utilfredse, eller hvis I har nye ideer og forslag til forbedringer, så skriv til os igen. Vi lytter.*

# MÅNEDENS HELDIGE ABONNENTER!

I Privat Computers  
månedlige præmie-udtrækning  
blandt års-abonnenterne har vi nu  
fundet 3 meget heldige vindere  
- Tænk hvis du vandt...

Første heldige vinder af vores populære præmie-udtrækning i det Herrens År 1995 bliver: Anders Hansen fra Fakse!

Anders er 18 år gammel, og er en glad Amiga 500-ejer. Det vi sige, glad og glad er måske så meget sagt, for han har (ligesom de fleste vel på dette tidspunkt) opdaget, at Privat Computer i dag primært beskæftiger sig med PC'er. Derfor kunne Anders også afsløre at gavekortet skal gå til en PC - "ja, de nye spil kommer jo næsten kun til PC, og så skal jeg da også have CD-ROM!", forklarer Anders, der samtidig indrømmer at han har haft meget glæde af Amiga'en til indskrivning af stilte og andre opgaver til skolen.

## Forældrene håb-løst forældede...

På spørgsmålet om der er andre i familien der bruger computeren, griner Anders lidt smøret og forklarer, at han forældre "tilhører en generation, der er for gammel til den slags," selvom han da godt kan interessere sin gamle far med et Lotto-program i ny og næ...

Til gengæld er hans lille-søster også med på computervognen - hun bruger Amiga'en til spil!

For at få tiden til at gå i Fakse, bruger Anders 4 dage om ugen på at styrketræne i den

lokale roklub, og ellers tjener han til det daglige brød i Superbrugsen, hvor han er elev.

Det synes Anders er meget spændende, da han har mulighed for at være med til at bruge butikkens computere til indtastning af vare-numre og lignende.

Anders har gået på Handelskole, og har også arbejdet som kasse-medarbejder i Netto, så man skulle tro at der fremtid for Anders i det med supermarkeder. Nødtvunget indrømmer han da også, at hans drøm er at blive butiksleder en skønne dag - og hvorfor ikke?

Som så mange andre har Anders Hansen valgt at gavekortet skal gå til Betafon her i København - så det får han! Tillykke til Anders!

## Sådan fordeler præmierne sig i denne måned:

1. præmien, et gavekort på kr. 5000: Anders Hansen, Bytoftevej 15, 4640 Fakse
2. og 3. præmien, kr. 1000 kontant: Stig Melby, Tagensvej 256, 2400 København NV, samt Lars Bo Terkildsen, Rosenhøj 23, 2990 Nivå

(Gaverne kan ikke ombyttes)



**Udbuddet af printere er i dag større end nogensinde. PC'ens stigende udbredelse kombineret med de støt faldende priser har gjort selv avancerede laserprintere efterspurgt blandt privatbrugerne.**

**FAKTA:**

Facit, tlf. 43 71 50 00  
Brother International,  
tlf. 42 52 56 00  
Sisseck's Toner Service,  
tlf. 86 29 68 78

# LASERPRINTERE TIL HJEMMEBRUG

Af Bjørn Gravsholt

Som det er tilfældet med stort set alt inden for computerbrancheen falder priserne på produkterne i takt med, at disse bliver stadigt mere avancerede. Det gælder således også for printermarkedet, hvor man i dag kan erhverve sig en rimelig printer til grafik og tekst for under 2000 kr.

Vil man investere lidt mere, er mulighederne tilsvarende større, og det kan være svært at overskue det efterhånden enorme udvalg, de forskellige forhandlere i dag kan tilbyde brugerne.

## Nåle, blæk eller Jens Lyn

De printertyper, der forhandles i dag, kan deles op i tre hovedgrupper:

1) Matrixprinter: Fordelene ved matrixprinter er dens evne til at skrive endeløse baner, fx.

EDB-lister, ligesom dens gennemslagskraft gør den velegnet til udskrift af formularer på selvkopierende papir.

Ulemperne er udskriftskvaliteten (udskrifterne ser "compute-de" ud), den lave hastighed (printer er ofte 1 minut om at skrive en enkelt side), og vigtigst af alt: LARMEN!

Nåleprintere kan i dag købes fra 1000 kr. og opefter, men de må betragtes som en uddøende race, der ikke kan anbefales private brugere.

2) Ink-jet-printeren: Printerne sprøjter her blæk på papiret gennem en masse små sprøjtenåle. Udskriftskvaliteten er bedre, hastigheden højere og støjen langt mindre end hos matrixprinter. Til gengeng er ink-jet-printeren dyreste i drift. En ink-jet-printer kan i dag erhverves fra ca. 1700 kr.. En del af disse kan køre på batterier og egnar sig derfor til brugere med bærbare PC'er.

Skal man skrive i farver, har man brug for en farve-ink-jet-printer.

Pris: fra 4000 kr. og opefter.

3) Laser-printeren: En laserprinter lægger små, ioniserede tonerpartikler direkte på papiret og brænder straks herefter disse fast. Med høj hastighed udskriver den flor, grafik og tekst på både papir, kuverter, overheads og etiketter uden at støje væsentligt.

Hidtil har der været to ulemper forbundet med laserprinter: den var uhyggeligt dyr (for ti år siden kostede en laserprinter over

100.000 kr.) og fylde det samme som en flyttekasse. I takt med den teknologiske udvikling er disse uheldige faktorer blevet mindsket til et punkt, der gør, at også private brugere kan være med. Laserprintere på størrelse med to ringbind kan i dag fås fra ca. 4000 kr..

## Kig på biler

Udbuddet er med andre ord ret overvældende - for ikke at sige

## Test af billige laserprintere

Vi har valgt at spredt artiklen om personlige laserprintere ud over dette og det kommende nummer af Privat Computer. Således vil du i næste nummer kunne finde tests af de mest udbredte printer og et overskueligt skema, hvor printernes stærke og svage sider står tydeligt frem.

Printerne vil blive bedømt ud fra en række kriterier som fx. brukervenlighed, udskriftskvalitet, pris og hastighed.

Følgende printere vil blive testet: OKI OL410ex, Lexmark WinWriter 200, Facit P8042 Win og Brother HL-630

Den lille GDI-printer Facit P8042 Win er et godt eksempel på en kompakt og billig Windows-printer. Den viste model, som du kan læse mere om i næste nummer af Privat Computer, forhandles til 3995 kr.

direkte uoverskueligt.

Det er ret nærliggende at sammenligne printerne med biler; de findes i utallige afskygninger, der hver især henvender sig til forbrugere med matchende behov.

Racer-entusiasten drøner rundt i en Porsche, han måske ikke har rigtigt brug for, og fragtmanden har en stor Scania lastbil. 75-årig Fru Olsen kører de ugentlige ærinder i sin lille VW Polo, købmanden bringer varer ud i sin Toyota varevogn, forretningsmanden kører Europa tyndt i sin Mercedes, og hovedparten af danskerne tilbringer tiden til og fra arbejde i en Opel Kadett, VW Golf, Toyota Corolla eller Ford Escort.

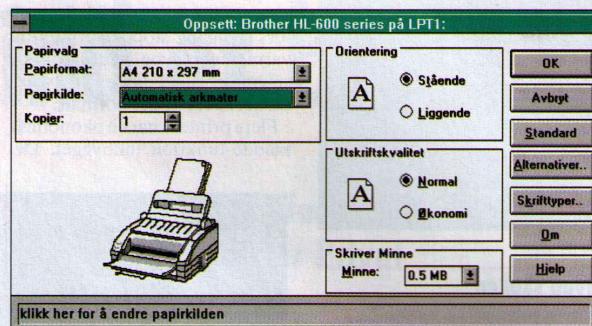
For alle bilerne gælder dog, at de skal være lovlige, kunne starte hver morgen og i øvrigt være i stand til at bringe fører, passagerer og evt. gods fra ét sted til et andet på en forsvarlig måde.

På samme måde er det med printerne: hvis du ikke stiller krav til hastighed, komfort eller udskriftskvalitet, vil en lille "den-skal-bare-kunne-starte-om-morgen"-matrixprinter sandsynligvis kunne dække dine behov for en billig penge.

Skal du skrive mange fakturaer, girokort o.lign., er udskriftskvaliteten og lydløsheden måske heller ikke så vigtige faktorer, og derfor vil en stor "varevogns"-matrix-printer kunne dække behovet.

Til brugere med daglige, varierende, men alligevel små udskriftsbehov kan en ink-jet-printer i Kadett/Corolla-klassen være udmærket. Har man råd, kan købe en lidt dyrere farveprinter, ligesom billejeren kunne investere i soltag, centrallås eller lågelygter.

Mange Kadett-ejere går måske understinden med drømmen om en Mercedes, en stor Volvo eller en BMW - men prisen vil nok afskrække de, som ikke på en eller



anden måde kan få firmaet til at betale øsen...

Når gennemsnitsbilejerne går og sukker efter de større biler, skyldes det naturligvis, at de ser flottere ud, er bedre at køre i og har mere avanceret ekstraudstyr. Det gør sig også gældende for laserprinterne, der nok dyrere end ink-jet-printerne, men til gengæld kan udføre en masse opgaver hurtigere, flottere og mere professionelt.

### Omega og Mondeo til folket

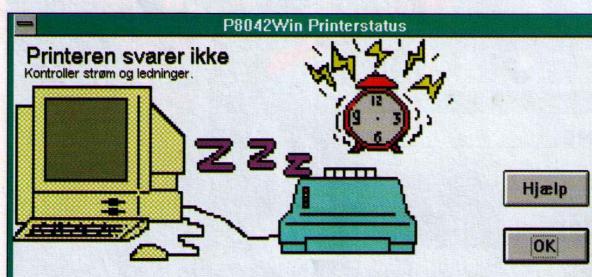
Når vi i denne artikel-serie har valgt at fokusere på de små laserprinterne, skyldes det, at de nu er så langt nede i pris, at også private brugere og små virksomheder har råd til dem.

Kadett-ejeren kan altså nu skifte til Omega og få mere ekstraudstyr for de samme penge, Escort-ejeren er lykkeligere med en Mondeo til samme pris, og Corolla-køreren kan nu suse derudaf i en Camry uden at belaste husholdningsbudgettet yderligere.

Selvom bilisterne næppe kan udnytte de større biler fuldt ud på vejen til og fra arbejde, vil de alligevel opnå større køreglæde, komfort og sikkerhed.

Ink-jet-markedet kan med andre ord mærke den tunge ånde

**Grafiske printerne, forkortet GDI, betjenes ikke med knapper og display på printeren, men derimod direkte fra Windows vha. den medfølgende software.**



## Ozon er slemt

Langt de fleste laserprintere er i dag helt ozon-fri eller påmonteret et effektivt ozonfilter. Det er dog stadigt vigtigt at undersøge, om printeren er ozon-fri eller ej, da luftarten kan give brugeren hovedpine og udtrørrede slimhinder.

## Genbrug og spar penge

Når printerens toner næsten er brugt op, og printet bliver svagt, kan du vrude et par hundrede sider mere ud af den ved at ryste den gamle tonerpatron. Det er der god økonomi i. Mange toner-patroner kan genbruges, hvis du selv skifter toner-pulveret.

Tonerpulver forhandles i løs vægt af bl.a. Sisseck's Toner Service, tlf. 86 29 68 78.

Selvom Brother HL 630 ikke er GDI-basebet, kan en stor del af printerens funktioner alligevel styres direkte fra Windows.

fra de små laserprinterne, der den beskedne pris-forskel til trods tilbyder brugeren meget hurtigere, pænere og billigere udskrifter.

### Automobilhandler-moral

Det giver sig selv, at ekspedienten i din lokale computer-biks kan sælge dig en lille laser-printer. Det svarer til, at en bilsæller gerne vil sælge dig en ny bil.

Men du skal være opmærksom på, at forhandlerens anbefalinger

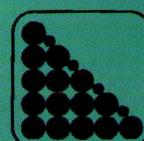
## Udskriftskvalitet

Printerens udskriftskvalitet måles i DPI (Dots Per Inch eller "punkter pr. tomme").

De fleste laserprinterne udspringer i 300 DPI, men man kan i dag få printere, der udspringer i helt op til 2400 DPI. At en printer skriver i 300 DPI betyder reelt, at den inden for én kvadratcentimeter kan afsætte 90.000 partikler, præcis, hvor computeren vil have det. For at forbedre printerens udskriftskvalitet yderligere har nogle producenter indbygget særlige systemer. HP kalder deres Resolution Enhancement Technology (RET), Facit P8042 benytter systemet Edge Enhancement Technology (EET), NEC bruger Sharp Edge Technology (SET), og OKI OL 410ex printer vha. MicroRes 600.

Denne systemer varierer en smule fra hinanden, men går alle ud på, at man først opnår højere oplosning afrunder de "kanter", der opstår i kurver og bogstaver.

I næste nummer af Privat Computer vil du ved at sammenligne udskriftseksemplerne i bladet kunne få et indtryk af printerernes oplosninger.



**300 DPI**  
Resolution Enhancement

## Det rigtige kabel

Sørg ved et evt. køb for at få et printerkabel med printeren, hvis det da ikke følger med. Den kan selvsagt ikke fungere uden, ligesom en nok så ny bil heller ikke kan køre uden benzin og derfor er fyldt op af forhandleren.

Undersøg før køb, om det strømkabel, der leveres med printeren, passer til de stikkontakter, du har derhjemme.

besparende dvale-funktion indbygget. Efter eksempelvis 5 minutters tomgang stopper printerens varmelegeme og ventilator, og strømforbruget falder til typisk en fjerdedel af det normale.

Flere printerer har en økonomisk kladde-funktion indbygget. Det

betyder, at udskrifter, der ikke behøver se helt påne ud, kan printes med halveret tonerforbrug.

Endelig må man forvente, at printerens manual og driver er skrevet på et klart og forståeligt dansk.

## Grafiske printere

Stadigt flere laserprintere benytter det såkaldte Graphical Device Interface (GDI), der fungerer som en integreret del af Microsoft Windows 3.1.

Dokumenterne lagres i PC'ens hukommelse og sendes via en tovejs forbindelse til printeren. Ved at overlade regnearbejdet til PC'ens processor slipper man for at fyde printeren op med dyr tidskram. Det medfører normalt en højere udskriftshastighed for især grafik, da selv en 386DX-processor er hurtigere end end normal printer-processor. Herudover er printeren generelt billigere pga. den manglende hukommelse og processor.

Om man foretrækker GDI-printerne frem for de "gammeldags" modeller afhænger dels af ens computer, dels af ens behov.

Når PC'en skal regne på udskrifterne, optages processoren fuldt ud, og det betyder, at man ikke kan bruge computeren, når der udskrives. Uheldigt, hvis man ofte printer 50-siders rapporter, men overskueligt, hvis man blot udskriver en side i ny og næ. Har man en PC med 4 MB RAM eller derunder, vil en GDI-printer næppe være noget særligt godt køb. Uregninger vil nemlig tage så lang tid, at en "normal" printer kan udføre dem langt hurtigere. Hvis man kun benytter DOS, kan GDI-printerne slet ikke bruges - de fungerer kun under Windows.

### Hvad skal en lille laserprinter kunne?

For de fleste private brugere spiller prisen en afgørende rolle, og i betragtning af, at man i dag kan få udmarkede laserprintere til under 4000 kr., må 5500 kr. siges at være et absolut maksimum for, hvad man behøver at give for god laserprinter. Private brugere vil sjældent reelt kunne få glæde af dyrere modeller.

En anden vigtig betingelse er, at printeren leveres med Windows-kompatible driverer. Mange modeller kræver et særligt Windows-program for at kunne fungere. Dette program gør det daglige arbejde lettere for brugeren, som slipper for at bække med knapper og displays på printeren.

De fleste printerer har en strøm-

# Privat Computer GÅR I LUFTEN

**N**U KAN DU FÅ PRIVAT COMPUTERS POPULÆRE COMPUTER- NYHEDER, SLADDER, SPIL-TESTS OG - TIPS 24 TIMER I DØGNET!

DET HELE FOREGÅR PÅ DEN KENDTE MUSIK-KANAL MTV, HVOR DU, HELE DØGNET, KAN FINDE PRIVAT COMPUTERS SPECIAL-MAGASIN. MAGASINET ER TILGÆNGELIGT FOR ALLE, SOM KAN TAGE MTV OG HAR TEKST-TV.

VI FORNYER SIDERNE HELE TIDEN, OG KAN DERFOR GIVE DIG DE STØRSTE NYHEDER - FØR ALLE ANDRE I DANMARK!

HVIS DU VIL VÆRE PÅ FORKANT MED BEGIVENHEDERNE - 24 TIMER I DØGNET!

**SLÅ STRAKS OP PÅ MTV  
TEKST-TV SIDE 559!**



# Vind et brætspil!

**Hva' med nogle spil på den go'e, gamle facon?  
Sammen med K. E. Mathiasen A/S sætter Privat Computer en bunke på højkant!**

Spil er ikke udelukkende lig med joysticks, action og vilde lyde fra højttaleren - faktisk er spil, der IKKE kræver en computer langt mere populært end software-endnu. K. E. Mathiasen A/S er bl.a. et af Danmarks største producenter og distributører af de såkaldte bræt-spil - spil a la Matador og Ludø, hvor spil-arealet er et lille bræt, som man kan lægge på spisebordet. Men uanset om det er et brætspil eller software; det skal underholde. Til gengæld er det nemmere at samle hele familien om et bræt-spil, end til en omgang DOOM.

## Vind op til 6 forskellige

Privat Computer har sammen med K. E. Mathiasen A/S stablet denne lille konkurrence på benene, hvor du kan vinde de mest populære brætspil på markedet i dag - vi har følgende flotte præmier på højkant:

- 3 stk. "På sporet af ordet"
- 3 stk. "Det store spilmagasin"
- 3 stk. "Stikord"

3 stk. "Sjov og grimasser"

3 stk. "Vilde Vinger", samt

3 stk. "Klodsma-jor"

- så der er noget for enhver smag!

For ikke helt at glemme at vi ER et computer-blad, så er der også 4 computer-spil med i puljen:

5 PC-spil til DISK (The Horde)

3 PC-spil til CD-ROM (Gabriel Knight, Police Quest: Open Season, Larry 6)

4 Amiga-spil til DISK (Alien Breed: Tower Assault)

Privat Computer og K. E. Mathiasen A/S udlodder hele 18 af de mest populære brætspil på markedet i dag - desuden er der 12 computer-spil på højkant!



## Svar og vind

Som det er med de fleste konkurrencer her i Privat Computer, skal du have lov til at svæde lidt, før du får mulighed for at deltage i præmie-udtrækningen. Når du

mener at du har svaret rigtigt på alle spørgsmål, skal du sende kuponen ind til redaktionen, så vi har det i hænde inden d. 1/2-1995.

Det er tilladt at tage kopier af kuponen, men kun een pr. husstand. Bemærk at vi laver rutine-

check på adresserne, så ikke noget med at tilmelde din senile oldemor på 97 år!

HUSK at skrive hvilket brætspil,

der evt. skal være din gevinst!

Vind

**Send ind  
og vind!  
Kuponen  
skal være os  
i hænde  
senest den  
1. februar  
1995.**

**Spørgsmål 1:** Hvor peger alle veje mod syd?

SVAR: \_\_\_\_\_

3,75  
i porto  
påklæbes  
her

**Spørgsmål 2:** Hvilken dansk statsminister (afdød) var gift med Helle Virkner?

SVAR: \_\_\_\_\_

**Spørgsmål 3:** Hvad var Pablo Picasso af profession?

SVAR: \_\_\_\_\_

**Spørgsmål 4:** Hvor stammer Backgammon fra?

SVAR: \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr./By: \_\_\_\_\_

Computertype og tilbehør: \_\_\_\_\_

Alder: \_\_\_\_\_

Priva  
**Computer**

Privat Computer  
St. Kongensgade 72  
1264 København K  
Mærk kuverten "bræt-spil"

# TELIX TIL WINDOWS SOM SHAREWARE

**Det populære kommunikations-program  
Telix er udgivet i en  
Windows-udgave - Hent det på  
Privat Computers BBS idag!**

Af Flemming Jensen

Dem der har prøvet det ved, at det kan være svært at få forbindelse, når man skal ringe op til et BBS med et modem fra Windows.

Når man har fået forbindelse og prøver at lave noget andet, f.eks. tekstbehandling, mens man henter en stor tekst eller et stort sharewareprogram hjem over nettet, går det ofte galt. Enten afbrydes forbindelsen, eller også foregår overførslen meget langsomt og med mange fejlkorrektioner.

Det gælder i høj grad, hvis det er DOS program, man bruger til kommunikationen.

## Telix til Windows

Ærgerligt, for de bedste kommunikationsprogrammer er netop skabt til DOS. Deriblandt Telix, som er et fremragende shareware kommunikationsprogram,

uden for mange ikke-darer, men alligevel fuldt udrustet til moderne kommunikation.

Derfor er det en glædelig nyhed at Telix nu også findes til Windows som shareware, med en lettilgængelig, omfattende hjælp. Telix' nærmeste konkurrent på sharewaremarkedet hedder Micro-link; et noget skrabet Windows kommunikationsprogram, og langt fra så flexibelt som Telix til Windows.

Telix til Windows er ikke et

udbygget DOS-program; men fuldblods Windows. Det betyder at alle tunge operationer som tekst-editering og optagefunktion styres via ikoner og indbygget editor.

Det der kan drille mest ved kommunikation, er uden tvil modemer og modemopsætning. Og livet er for kort til kommandolinier som ATSO=0MOVIE1X4S11-50&C1&D2'r, derfor er der ikke mindre end 500 forskellige modemer at vælge imellem, når man skal sætte Telix til Windows op til sit eget system og modem. Skulle man være så uheldig, at ens modem ikke er nævnt, er der mulighed for at lave sin egen opsætning.

## Den allerførste gang

Adgang til et BBS er ofte et resultat af besværlige kommandoer og der er altid et krav om at angive logon navn og password. Hvilket kan tage tid. Telix til Windows har indbygget både en simpel og en avanceret facilitet, der gør det let og ikke mindst hurtigt at komme online, til lige der på BBS'et man gerne vil være. Det kunne f.eks. være i området for nye filer, eller bare i fil-området.

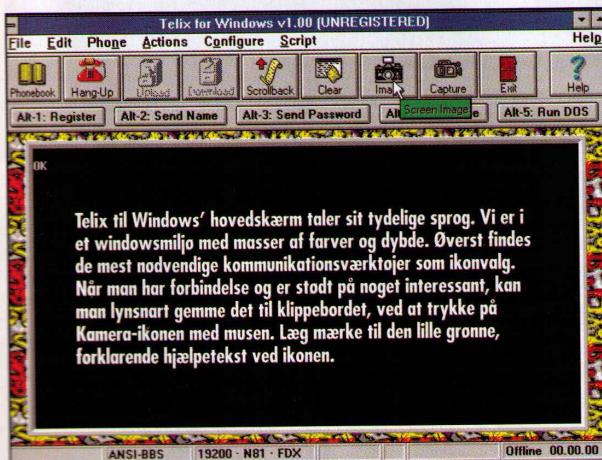
SALT er Telix til Windows, avan-

cerede kommandosprog, der bruges når man vil foretage mange komplicerede beslutninger undervejs i adgangsforløbet til BBS'et. SIMPLE minder lidt om DOS' batchprogrammeringssprog, og er lige til at bruge.

For alle os andre, der ikke har tid til at sætte os ind i kommandoer og syntaxer, har Telix til Windows en indbygget optagefunktion, der er befriedelet at bruge. Før man ringer op til et BBS, man i forvejen har adgang til, aktiverer man Telix til Windows' script-optager. Den optager alle de tastaturslag, der er nødvendige, for at få adgang til BBS'et, eller det område på BBS'et man hyppigt besøger. Når man er nået dertil, slår man optagefunktionen fra.

Det der er optaget findes i et script, som en tekstfil på harddisken, med et navn man selv bestemmer. Det kunne f.eks. være COMBBS, for adgang til Privat Computers BBS. Man retter scriptet til, hvis det overhovedet er nødvendigt (ivorets tilfælde var det det ikke!) Det færdige script kompileres, dvs. det oversættes til et kommandosprog Telix til Windows kan forstå.

Nu er der blot tilbage at fortælle Telix til Windows, at når man ringer op til COM-BBS, skal COMBBS-scriptet bruges. Så klarer Telix til Windows resten, og skaffer hurtigt adgang til COM-BBS. Det siger selv, at man der ved sparer telefonregning, og det hele taget arbejder mere præcist. Selvfølgelig kan der ligge en vis risiko i at have den slags automatiske adgange. For andre, der har adgang til ens PC, kan også få adgang til de BBS'er man bruger, da alle informationer til det brug



ligger gemt i scriptet. Så pas på! Eventuelt kan man undlade passwordscriptet, som så holder pause, mens man indtaster det manuelt.

## Bedste shareware

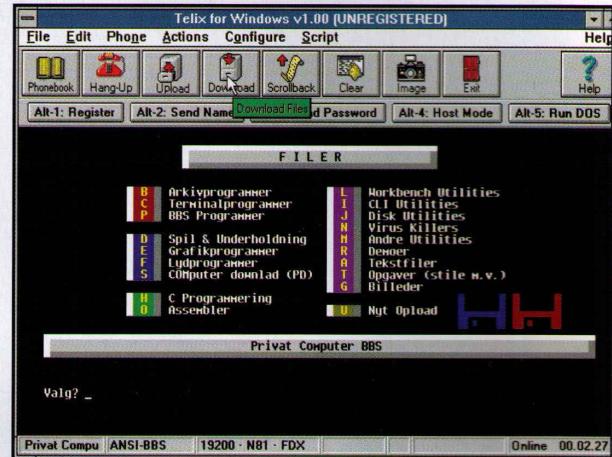
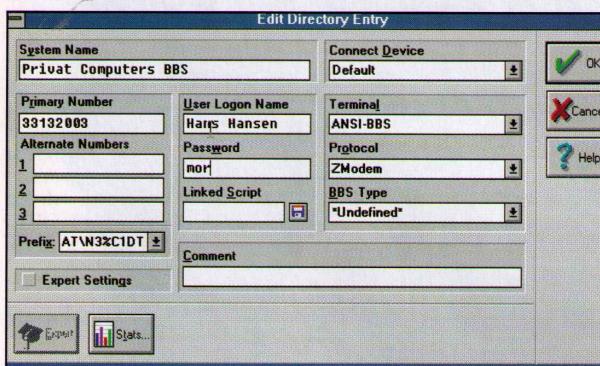
Privat Computer har dags dato ikke set et bedre shareware komunikationsprogram til Windows.

Og vi overer den påstand, at Telix til Windows overgår kommercielle produkter som f.eks. ProComm+. Men husk at det er shareware; det er altså kun et program man kan prøve i en vis periode, så skal man enten droppe det, hvilket ikke er tilrådeligt, eller blive registeret bruger. Bemærk at Telix for Windows kun kører på 80386 maskiner!

### FAKTA:

#### Telix til Windows

Shareware, prøvetid ca. 45 dage, herefter skal der betales en registrerings-afgift på ca. kr. 700  
Programmet kan hentes på COM-BBS, tlf.: 33132003, 8N1



Sådan beskriver man i Telix til Windows adgangen til Privat Computers BBS, COM-BBS. Hans Hansen kan sende sit logon, navn og password, med hotkeys, som angivet i Telix til Windows' hovedvindue, dvs. Alt-2 og Alt-3.

Telix til Windows har forbindelse med Privat Computers BBS, og vi har bevæget os ind i filområdet, for at hente et eller andet lækkert stykke shareware hjem til afprøvning.

## DPI - DIREKTE PC IMPORT CONTAQ DPI - DIREKTE PC IMPORT

### MULTI-MEDIA

365 MB HARDDISK, 3,5" DISKDRÆV  
32 BITS HARDDISK CTRL.  
32 BITS 1>2 MB VGA GRAFIKKORT  
SOUNDKORT AUDIO EXCELL DELUXE  
CD-ROM, DB-SPEED  
KVALITETS KEYBOARD  
14" FARVEMONITOR  
MINITOWER STØJSVAGT  
CONTAQ 80486/40 MHZ, 4 MB RAM KR. 8.995.00  
CONTAQ 80486/66 MHZ, 4 MB RAM KR. 9.695.00



### CONTAQ SYSTEMER

	BUSINES LINE	ØKO-LINE
CONTAQ 486SLC-50. 2MB RAM	KR. 6.395.00	5.295.00
CONTAQ 486-40 UMC MHZ. 4MB RAM	KR. 7.095.00	6.170.00
CONTAQ 486-66 MHZ. C256. 4MB RAM	KR. 8.295.00	6.995.00
CONTAQ 486-100 MHZ. C256. 4MB RAM	KR. 10.495.00	9.595.00
CONTAQ 586-60 MHZ. PCI C256 PENTIUM 8 MB RAM	KR. 12.995.00	
CONTAQ 586-90 MHZ. PCI C256. PENTIUM. 8MB RAM	KR. 15.495.00	

(ALLE 80486 40-100 MHZ ER MED VESA LOCAL BUS, FULD OPGRADERBARE, MED ZIP - HIGSPEED TrueGreen - ET VIRKELIG KVALITETS MAINBOARD )

#### MÅNEDENS TILBUD:

14" SVGA FARVEMONITOR OVERSCAN KR. 1.595.00  
15" SVGA FARVEMONITOR POWERSAVE KR. 2.595.00  
MAINBOARD M/CPU 40DX MHZ KR. 1.895.00  
MAINBOARD M/CPU 66DX2 MHZ KR. 2.295.00  
TAPESTRAMER 250 MB KR. 1.295.00  
32 BITS SVGA GRAFIKKORT KR. 695.00

#### HARDDISK OPGRADERING FRA 125 MB

270 MB	KR. 495.00
360 MB	KR. 595.00
420 MB	KR. 895.00
545 MB	KR. 1.095.00

#### FÆLLES CONFIGURATION BUSINESS-LINE

FRI HOTLINE/SERVICE TLF. 9831 7644  
3,5" DISKDRÆV LYDSVAGT, GREEN MAINBOARD  
270 MB ENH HARDDISK, INTEL/AMD CPU  
SVGA GRAFIKKORT, DOS + NET SOFTWARE  
DANSK KVALITETS KEYBOARD  
MINITOWER STØJSVAGT  
14" SVGA GREEN FARVEMONITOR

#### FÆLLES CONFIGURATION ØKO-LINE

3,5" DISKDRÆV LYDSVAGT  
125 MB HARDDISK  
SVGA GRAFIKKORT  
DANSK KVALITETS KEYBOARD  
MINITOWER STØJSVAGT  
14" SVGA FARVEMONITOR

# DPI

## HURTIG LEVERING - SIKKER SERVICE GRATIS / FRI SUPPORT PÅ TELEFON 9831 7644

VI HAR ALT I HARDWARE/SOFTWARE RING OG HØR!!  
TELEFONERNE ER ÅBNE ALLE DAGE FRA 08.00 - 22.00 - OGSÅ WEEK-END

# DPI

CONTAQ.....DISTRIBUTØR: JHM DATASYSTEMER APS.....CONTAQ

SILKEBORG  
8685 9018  
KØBENHAVN  
4371 3702

AALBORG  
9831 7811  
BORNHOLM  
5697 1005

DPI  
RANDERS  
8696 6835

DPI  
HORSENS  
7565 5181

DPI  
ODENSE  
6619 0919

HOLSTEBRO  
9744 6600  
SKIVE  
9751 4451

ESBJERG  
7545 1705



# PÅ OPDAGELSE I DIN EGEN VERDEN

Du får mange gode tips ved at tale med dine naboer ("UKM").

**De to titler i denne måneds CD-Special lover begge at anbringe dig i en ny, virtuel, verden. Adgangskortet er en kraftig PC.**

Af John Alex Hvidlykke

**E**n interaktiv film - hvor har jeg nu hørt det udtryk før? Betegnelsen er næsten lige så fortærsket som "multimedia". Om trenhvert andet CD-ROM spil bærer betegnelsen "interaktiv film". Og der står sikkert også et sted på pakken, at netop dette spil vil hensætte dig til en helt anden verden. Så meget for original markedsføring.

I tilfældet med "Under a Killing Moon" er der faktisk lidt om snakken. Månedens anden titel, "Ecstatica", er lidt mere ligetil. Her

får du ren, rå vold i naturskønne omgivelser. Hvad mere kan du forlange? Det skulle da lige være en PC, der er kraftig nok til at køre spillene.

## Marlowe i år 2042

Du tager en typisk 1930'er privatdetektiv i Philip Marlowe-stil. Ham anbringer du i år 2042 (men stadig med den fedtede cottoncoat og bløde Bogard-hat). Så ersc-

nen sat for detektiv-adventuret "Under a Killing Moon" (UKM). Hvis du har spillet "Mean Streets" eller "Martian Memorandum", har du allerede mødt vores (anti)helt: Tex Murphy.

Du starter i beskedne kår, i Chandler Avenue (de, der ikke fatter dén pointe, bør ikke spille detektivspil), hvor Tex Murphy har sit støvede kontor. I første omgang skal du finde ud af, hvem der brød ind hos pantelåneren overfor. Derefter følger mere inter-

ressante opgaver.

Som nævnt påstås UKM at være "en interaktiv film". Det betyder som oftest, at der ikke er ret mange veje at vælge gennem handlingen. Interaktionen består så i at starte de enkelte videosekvenser.

I dette tilfælde er der dog noget om snakken. Du er rimelig fritstillet, og kan bevæge dig frit omkring i kvarteret, mens du leder efter spor. Du kan snakke med alle naboerne, og der er ikke nogen bestemt rækkefølge, der skal følges.

Der er to måder at betjene UKM. Du kan bevæge dig omkring i et 3-D rum (på samme måde som i DOOM), og du kan undersøge et udsnit af din omverden ved at lade rummet stå stille og klikke på ting med musen. Hvis du har hardwaren til det, kan du vælge at arbejde i fuld 640\*480 punkters VGA-opløsning, også når du bevæger dig omkring. Men det kræver en del - husk på, at det svarer til at vise levende video i den samme oplosning.

Det var interaktionen. Hvad filmen angår, er der i hvert fald mange skuespillerne med. Russel Means, Margot Kidder og Brian Keith er nogle af rolleindeværerne. Og så selvfølgelig dig selv!

Så meget digital video fylder en hel del. UKM kommer på fire CD'er, hvilket sandsynligvis gör det til det største PC-spil til dato.

## Store forventninger

Installationen og opsætning går som en leg. UKM kan selv genkende det meste af din hardware, samt teste hastigheden af CD-ROM drev og grafikkort. På lydkortssiden er der masser af valgmuligheder. Selv de mere avancerede som Soundblaster AWE32 og Gravis lades ikke i stikken.

Og hardwaren bliver udnyttet til fulde. Beskedenhed er en dyd, som folkene på Access ikke er i besiddelse af. Du kan måske godt køre UKM på en 386'er med 4Mb RAM og et single speed drev. Men manuelen indeholder også et afsnit om "Hardware Upgrade Suggestions"! Her kan du blandt andet læse, at en Pentium 90 processor er dobbelt så hurtig som en 486 DX2/66, at UKB kræver mindst 12 Mb for at køre uden begrensninger - og at spillet understøtter både multi-CD drev og opsætninger med flere separate CD-ROM drev. Local bus grafikkort er en selvfølgelighed.

**+ Flot grafik, flot lyd, spændende handling, ægte interaktivt. Mange CD'er for pengene**

**- UKM kan udnytte al den hardware, du kan smide efter den - og stadig bede om mere.**

**= 92%**

## Ren rå vold i naturskonne omgivelser

Ovenpå det enorme UKM er der mindre dikkeder ved "Ecstatica", som da også "kun" optager 70 Mb på en enlig CD.

Bortset fra, at spillet indledes med teksten "Ecstatica - It's a State of Mind", er plottet klart og lige til at forstå. Du ankommer som



Der er gjort meget ud af grafikken i "Under a Killing Moon".

rejsende til en fremmed landsby. Du tører hesten til et træ og går ind i byen for at få en slurk vand. Derefter er det ren rå vold resten af vejen.

Det viser sig nemlig, at byen er fyldt med dæmoner og andet djævelskab, som har dræbt og lemlestet de fleste af de oprindelige indbyggerne. Lejlighedsvis kommer du dog tids nok til at se en af de få tilbageværende blive eksperderet over i en anden verden (altså en anden "anden verden" end den "anden" verden, spillet foregår i).

Du opdager derfor hurtigt, at din absolut første prioritet er at finde et sværd, så du kan forsøre dig. I næste omgang må du finde ud af, hvorfor byen er plaget af uhyrer.

## Fuld ligeberettigelse - til døden dig skiller

Vi er vænnet til mandlige hovedpersoner i spil (i de tilfælde, hvor man overhovedet kan tale om en person). I "Ecstatica" er der fuld ligeberettigelse. Du kan vælge mellem en mandlig og en kvindelig hovedperson - alt efter hvordan du lissom selv føler dig. Eller hvis du bare foretrækker at se en kvinde få tæv. Uhyrerne er nemlig ligeglade. De diskriminerer ikke spor. Hvis noget er levende, skal det slås ihjel. Så enkelt er det! Bagefter mødes dæmonerne så over en stille pilsner, mens de diskuterer hvor let det var at slå

ham/hende ihjel.

Hvor de fleste "virtuel verden"-spil bruger bitmaps (som i "DOOM"), er figurerne i Ecstatica bygget af vektor-objekter, som vi kender det fra flyvesimulatorer - og "Alone in the Dark".

Ecstatica er ikke nær så maskinkrævende som UKM. En ganske gemet 486'er kan gøre det. 4 Mb RAM er OK, men har du mere, bliver det udnyttet. Også Ecstatica understøtter avancerede lydkort. Du kan vælge blot at installere de aller mest nødvendige filer på harddisken. I så fald fylder spillet blot 1 Mb. Hvis du kan afse de 70 Mb, som det koster at kopiere hele Ecstatica over på harddisken, bliver du belønnet

med fuldkommen glatte bevægelser i animationerne - og ingen pauser.

**+ Flot grafik, anderledes idé.**  
**- Kræver god plads på harddisken for at køre idælt.**  
**= 85%**

### FAKTA:

"Under a Killing Moon, US Gold/Access, 599 kr.  
 "Ecstatica", Psygnosis, 549 kr.  
 Denne måneds spil er udlånt af CD-ROM Land, tlf. 86138499



Der er kælet for detaljerne i "Ecstatica". Den hængte munk svinger i sit reb, og flammen på lyset i baggrunden blafrer.

**Læserservice 50**

**Bøger og software til PC**

PC ORDBogen 118 kr.  
PC for Viderekomme 248 kr  
Photo CD Workshop med CD 368 kr  
CD-ROM! The Naked Truth 368 kr.  
Stereogram Workshop m. CD 298 kr.  
PC Asm. Lng. Games Prg. 298 kr.  
The Electronic Alphabet m. CD 298 kr.  
M2SDS Modula-2 compiler 148 kr.  
Farsight tekstb. + regneark kun 148 kr.

Ring, skriv eller fax efter vores prisliste  
med over 100 bøger og mange programmer



**Sall Data**

Borgergade 44  
DK-8450 Hammel  
Giro 478 87 29  
Tlf + Fax 86 96 51 33

**Læserservice 53**

075451718

**Com Posten**

Priser incl. moms ex. exp./fors.  
Kun postordre-salg

Harddisk 730 Mb Ide	2890,-
Motherboard 486/C	690,-
CPU 486DX2/80	1890,-
RAM Simm 1 MB	279,-
RAM Simm 4 MB	1090,-
Grafik VL 5428	690,-
Skærm SVGA	1590,-
Controller VL	169,-
Diskdrev 1.44	289,-
Tastatur Honeywell	180,-
Lydkort Gravis MAX	1890,-
CD-ROM 3* speed	1590,-
CD'er 10 stk. Sirius vol2	329,-
CD The 7th Guest	169,-

Priser udarbejdet 25-09. Ring for opdaterede priser

**Læserservice 51**

Edb-bøger fra Forlaget Globe

**Illustreret håndbog-serien:**

WordPerfect 6.0 til Win. (464 sider)	298,00
WordPerfect 6.0 til DOS (256 sider)	188,00
CorelDRAW! 4.0 (256 sider)	188,00
PageMaker 5.0 (224 sider)	196,00
AutoCAD 12 (224 sider)	196,00

Excel 5.0 (ca. 350 sider)	198,00
---------------------------	--------

Kort og præcis A til Z-gennemgang med mange illustrationer.

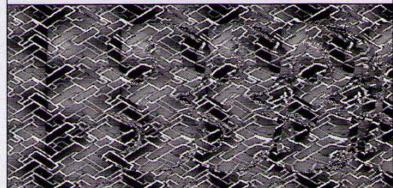
**Trin for trin-serien:**

Access 1.0/1.1 (128 side)	98,00
Paradox til Win. 1.0/4.5 (128 sider)	98,00
Eksempelbaseret indføring i arbejdet med databaser. Med trin for trin-bøgerne følger retten til en gratis eksempel-diskette.	

Køb bøgerne i boghandelen eller ring  
direkte til forlaget på tlf. 86 20 28 30  
– og få dem med posten i morgen.

**Læserservice 52**

**Design dine egne stereogrammer**



...med StereoPICTmaker  
Det professionelle program

**Kun kr. 395,-**

Vejl. pris incl. moms

**WINDOWS  
NYHED**

SVANE anviser nærmeste  
forhandler på tlf. 33 12 24 42

**Læserservice 54**

**Pc-Shareware**

Dos Windows Os/2

Vi har over 3 Gigabytes Shareware. Priser fra kr. 7,50  
**Shareware Pakker**

25 Spil til Windows	98,-
20 Vga-Spil til dos	98,-
10 Spil til Os/2	50,-
Dos/Windows programpakker	98,-
100 Skrift typer til Windows	75,-
Cd-rom tool disk	25,-

**MODEM TILBUD SPAR 600 kr**

19200 Baud modem/fax 1355,-

**Ring efter gratis Sw/Cd-rom katalog**

**Tlf: 56957596**

**Born Data**

Nb! Åbent til kl. 23.00

**Læserservice 55**

**Monty Python - A Complete**

449,-

**Waste Of Time - JULEPRIS**

185,-

**Mad Dog McGee**

386,-

**Microsoft Bookshelf '93**

195,-

**Who Killed Sam Rupert?**

495,-

**Who Shoot Jonny Rock**

265,-

**Critical Path**

238,-

**McGee Race**

449,-

**Myst**

383,-

**Aladin lamp**

449,-

**Mirosoft encarta '94**

249,-

**7dune (the 7th quest + dune)**

249,-

**TFX (fly-simulator)**

249,-

**Five foot ten pack 10 CD bl.a.**

359,-

**med Kings Quest V, Doom, World**

Atlas



**Postordre er incl.**

**moms. Varene**

**sendes pr.**

**brev, fax eller**

**telefon (kl. 8.30**

**17.00)**



ASGÅRDVEJ 11. DK-7800 SKIVE

Tlf. 97 51 20 60. FAX 97 51 01 04

**Læserservice 56**

**AMIGA**

**CD-ROM**

- direkte fra Tyskland

**Upluk fra listen:**

CacheCDFS	379,50
AmiNet 3/4	105,00
(Verdens hotteste CD-arkiv !)	
Meeting Pearls	105,00
GoldFish	253,00
Amiga Raytracing 1/2	291,50
PhotoWorx	770,00

Priserne er incl. moms men excl. porto

**Kontakt os for yderligere information**

**FRIBERT CONSULT**

C. T. Barfoedsvej 2 - 2000 Frederiksberg  
Telefon 31 87 98 64 - Fax 31 87 98 36

**Læserservice 57**

**Digital Systems**

**74 67 50 60**

**Mobil: 00491724284457**

Motherboard 486dx2-66MHz	256 kb cache VLB	Cyrix	2090,-
486dx2-80MHz	256 kb cache VLB	AMD	2790,-
Pentium 50MHz	256 kb cache PCI	incl. 8 MB	8590,-
<b>Harddisk</b>			
Compaq 420 A	425 MB	12 ms	64 kb cache
Maxtor 7545A	546 MB	10 ms	256 kb cache
Quantum LPS 540A	540 MB	10 ms	128 kb cache
Western Digital 2700	730 MB	10 ms	128 kb cache
Western Digital 31000	1000 MB	10 ms	128 kb cache
Compaq CFA 1275A	1275 MB	10 ms	256 kb cache
<b>RAM</b>			
X-Link v.Fast-Class	extrem	28.800 Baud	P&T!
Archtek v.32 Turbo	extrem	19.200 Baud	P&T!
<b>Tape/Stream/Controller</b>			
Compaq Archive m. Software	Kit og Band	250 MB	1090,-
Compaq Archive m. Software	Kit og Band	320 MB	1590,-
Compaq DAT 4.324RP		4/8 GB	6490,-
Sony QD 2120 Bård ved 10 Stk. formatted		250 MB	80,-
High-Speed cont. VLB incl. 2x1650 FIFO og enhan. IDE			490,-
<b>Lydkort/Multimedia</b>			
Soundblaster 16 ASP Multi-CD			1090,-
Soundblaster 16 E			1390,-
Soundblaster AWE			1390,-
Mitsumi CD-ROM FX-300		3x Speed	1390,-
Mitsumi CD-ROM FX-400		4x Speed	1790,-
<b>Printer</b>			
HP Designjet 520			2390,-
HP LaserJet 4L			3390,-
OKI L410ex			4690,-
OKI OL400ex			4690,-
Brother HL-630			3590,-
Canon BJC 600			3890,-
Chokpriser se side 595 da			4390,-



**Media-X**

**PC**

Iron Cross	.....	399,-
Transport Tycoon	.....	399,-
Colonization	.....	399,-
Rise of the Robots	.....	399,-
Aces of the Deep	.....	429,-
Dawn Patrol	.....	429,-
PC-CD		
7th. Guest	.....	149,-
Mad Dog McCree II	.....	199,-
Rebel Assault	.....	219,-
Crime Patrol	.....	299,-
Myst	.....	314,-
Under a Killing Moon	.....	429,-
Rise of the Robots	.....	499,-
Dragons Lair	.....	499,-
RING PÅ TLF. 42-450577 / 74-435616		

## Læserservice 59

**MAKROPRO Software**  
præsenterer



The thrill of learning starts here!

- ✓ Aviation Adventure
- ✓ 3D Body Adventure
- ✓ The Discoverers
- ✓ 3D Dinosaur Adventure
- ✓ Sience Adventure

Vejl. udsalgspris: 599,-/stk.

For nærmeste forhandler:

Tlf. 86 18 18 22

MAKROPRO, Strandparken 6, 8000 Århus C

## Læserservice 61

YT\*BRUGT\*NYT\*BRUGT\*NYT\*BRUGT\*  
**CYBERCOM**

Aut Microsoft forhandler  
Vi tager PC-spil alvorligt

Vi køber og sælger alle former for brugte CD-Rom- og Diskette spil.  
Hvis du har et eller flere spil du har gennemført, så ring til os eller kom forbi. Vi giver højeste dagspris, eller lader spillet indgå i en byttehandel.

Vi er nu næst op på over 450 titler i brugt-sortimentet, så kom forbi og tag et kig.

Vi er også lagerførende i over 400 forskellige nye titler i alle genrer og prisklasser.

Ring og få tilsendt gratis information.

**CYBERCOM**

Falkoner Alle 16  
2000 Frederiksberg

Tlf. 31 23 09 60 Fax 33 25 06 25  
(Lige overfor Falconer Centret)

GT\*NYT\*BRUGT\* NYT\*BRUGT\* NYT\*BRUGT\*

## Læserservice 62

**DANTOP**

DIN LEVERANDØR AF ALLE TYPER  
KOMPATIBLE KEYBOARD



IBM ..... kr/stk. 170,-  
HP ..... kr/stk. 160,-  
Compaq ..... kr/stk. 150,-

Tilbudene gælder så længe lager havnes.

Ovenstående priser er EX Kbh. samt excl. moms.  
Ekspeditionsomk. 138,- pr. sending vil blive pålagt.

Freelance distriktsælgere søges

For yderligere information kontakt  
DANTOP electric ApS tlf. 48475588

## Læserservice 60

2,5">x3,5 Harddisk installationkit	210,00
3,5" Disk DD NN (3,25/stk.) pr.100	292,50
3,5" Disk HD NN (3,50/stk.) pr.100	315,00
3,5" Diskdrev A-500 Intern	545,00
3,5" Diskdrev extern m. bus/afbryder	560,00
Competition Pro 5000 joystick	145,00
Competition Pro Star-mini joystick	170,00
Memorymaster til A1200/1MB	1230,00
Ramudvidelse til Amiga fra	335,00
Støvlæg, røgfaret A-500/600/1200	95,00
Strømforsyning til A-500/600/1200	535,00
Kickstart v.1.3/2.0/2.05 ROM-kreds fra	355,00
Alfa Power Controller til AT-HD	1210,00
GVP turboboard 1230 40MHz/0/1MB	2725,00
Maxtor 3.5 AT Harddiske: 345 MB/1520,-	
422 MB/1735,- 540MB/1950,-	
Conner 250 MB Tapestreamer: 1335,-	
Aztech dual speed: 995,- Mitsumi FX001:465,-	
486DX-2:64/4MB/345MB/SVGA skærme:kr.8532,-	
Epson Stylus 800 printer: kr. 2435,00	
og mange andre produkter - ring efter vor prisliste	

### ABSALON DATA

Vangedevej 216A - 2860 Søborg  
Tlf.: 31671193 FAX: 31671197  
Ma. - Fr.: 14 - 18 Lø.: lukket

Forbehold for udsolgte varer og trykføj - Priser pr. 6/12-94

## Læserservice 63

### Shareware

programmer til  
**IBM kompatible PC'er**



Fra kr. 10,-  
Incl. moms

Din garanti for kvalitet

### Spil, Grafik, DTP, Kontor, Antivirus mm.

#### Super-spilpakke:

20 spændende og sværløfte VGA-spil.  
Bl.a. Lazercross, Combot-3D, Robomaze II (The Lobby and III (The Dome), Sandstorm, Battle Ground, Bobball, Hoosier City, Reaque Rover, Minhato og mange flere.

20 spændende spil for kun kr. 125,-

#### DTP-pakke:

Få dit personlige grafikværksted!

Envision Publisher (DTP), Desktop Paint (beneprogram), Graphic Workshop (beneprogram), Redgear, Redgear, Privatekab, Dansk lotto, Viking lotto, aftalekoder, databasaprogram til styring af video, plader, CD'er m.v., indboregister samt backupprogram

Komplet DtP-løsning for kun kr. 125,-

#### Privatcomputerpakke:

Pakken til den personlige computer!

Tekstbehandling, Redgear, Privatekab, Dansk lotto, Viking lotto, aftalekoder, databasaprogram til styring af video, plader, CD'er m.v., indboregister samt backupprogram

Gør din computer personlig for kr. 75,-

Forsendelse kr. 15,- ved forudbetaling eller  
kr. 47,- ved postopkrævning.

Vedlagt i check:  Indsat på giro 7 98 98 14:

Disketteformat: 3,5"  5,25" (1,2Mb)

Ja - send mig straks en GRATIS katalogdokument med masser af spændende programmer.  
(Også Windows og OS/2)

Navn:

Adresse:

Sendes eller fax'es til:

## Temwa Data ApS

Grumstrupvej 35, 8732 Hovedgård

Tlf: 75 66 26 11, Fax: 75 66 26 12

## Læserservice 64

Endnu nogle gode tilbud fra...

### Hard'n Soft

#### 486DX/2-80MHz

MiniTower (Low Noise)

256 KB Cache

4 MB RAM

345 MB Fast ATA Harddisk

VL Fast ATA Controller

1 MB SVGA Grafikkort

14" SVGA Farveskærm (0,28 dot)

Dansk tastatur

**KUN 8.495,-**

#### DIVERSE

Motherboard 486DX/2-66MHz.....	2.595,-
Motherboard 486DX/2-80MHz.....	3.095,-
Motherboard Pentium 66 MHz.....	6.295,-
Motherboard Pentium 90 MHz.....	8.995,-
345 MB Fast ATA Harddisk 12 ms.....	1.595,-
428 MB Fast ATA Harddisk 12 ms.....	1.695,-
540 MB Fast ATA Harddisk 12 ms.....	1.895,-
VL Fast ATA Controller (2ser/1par/1game).....	275,-
Dual Speed CD-ROM Drev.....	995,-
Mitsumi FX300 Triple Speed CD-ROM.....	1.695,-
Extern Dual Speed CD-ROM.....	1.895,-
Gravis Ultrasound MAX.....	1.695,-
14.400/19.200 Baud Fax/Modem.....	1.195,-

### 16 Bit Lydkort

Incl. Højt. & Mikrofon

Soundblaster Pro & Adlib kompatibelt  
Game/MIDI port  
Sony, Mitsumi og Panasonic CD Interf.  
Software til DOS/Windows

**KUN 795,-**

#### CD-ROM Titler

Colonization.....	450,-
DOOM II - Hell on Earth.....	495,-
Heimdall II.....	395,-
Lands of Lore.....	450,-
Monty Python Total Waste of Time .....	450,-
MS ENCARTA 95.....	495,-
Outpost.....	495,-
Prince Interactive .....	495,-
Rise of the Robots (directors cut) .....	595,-
Rise of the Robots .....	495,-
Subwar 2050 .....	425,-
TFX.....	295,-
The 7'th Guest .....	175,-
Under a Killing Moon (4 CDére).....	545,-
Nye titler efter tryk. Ring og hør.	

**Kig ind eller ring efter prisliste  
Vi sender overalt i Danmark!**

Alle priser er incl. moms. Med forbehold for trykføj.

### Hard'n Soft

Man.-tor. 10.00-17.30, fre. 10.00-19.00, lør. 10.00-14.00

Frederikssundsvej 155a - 2700 Brønshøj

**Tlf. 31 28 97 97**

Sendes  
ufrankeret  
Modtageren  
betaler portoen

audio media as

+++ 1003 +++  
St. Kongensgade 72  
1045 København K



## LÆSERSERVICE

Vil du høre mere fra vore annoncører så send  
kuponen - portoen er betalt.

Firma:

Navn:

Stilling:

Adresse:

Postnr./By:

Tlf.nr.:

JA, jeg vil meget gerne modtage mere information fra de annoncører, hvis LÆSERSERVICE nr. er: (sæt O om) COM 1/95

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36
50	51	52	53	54	55	56	57	58
59	60	61	62	63	64	65	66	67

Evt. demo/bestillingsdiskette PC  Amiga

4-5 uger efter modtagelse sender vi navnene videre til annoncørerne



## LÆSERSERVICE

Du skal udfyld kuponen for at få kontakt med de annoncører, hvis produkter du er interesseret i. Skriv navn, adresse og evt. firma på kuponen.

Sæt O om de Læserservicenumre som refererer til de annoncører, du ønsker information fra. Nummeret finder du ved annoncørfortegnelsen på omstående side. Når vi har modtaget kuponen, sørger vi for kontakten mellem dig og firmaet.

### JA TAK! Jeg vil gerne have et abonnement på:

- Privat Computer 11 numre (1/1 år) for kr. 387,50  
 Privat Computer 6 numre (1/2 år) for kr. 217,50  
 Jeg vil gerne starte mit abonnement fra og med nr. \_\_\_\_/19 \_\_\_\_

COM 1/95

### Andet:

- JA TAK! Jeg vil have en samlemappe til 1/1 årgang (11 udgivelser) af Privat Computer til kr. 69,50 incl. porto.

Navn: \_\_\_\_\_

Adr: \_\_\_\_\_

Postnr./by: \_\_\_\_\_

For alle tilbuds gælder, at der skal betales ekstra porto for forsendelser til Grønland og udlandet.  
Kuponen sendes i frankeret kuvert til: audio media as, St. Kongensgade 72, 1264 København K

# LÆSERSERVICE

## læserservice .....

side

1	Betafon.....	2-3
8	Bingo Foto.....	31
3	Computer Business Center .....	11
10	Dansk Erhvervs Data.....	31
9	Den Blå Butik .....	31
2	Dennitech .....	4
12	Euro Power Pack .....	46-47
5	Fona Radio .....	19
13	JHM Datasystemer .....	57
7	Olsen Foto .....	23
14	Ramsoft .....	64-65
16	Ramsoft .....	67
11	Sall Data .....	35
18	Scandinavian PC Systems .....	9
4	Sertech Computers .....	14
17	Struer Data .....	68
15	Witeq Data .....	66
6	Xerox Extra .....	23

## Børsen

50	Sall Data .....	60
51	Forlaget Globe .....	60
52	Swane .....	60
53	Com Posten .....	60
54	Born Data .....	60
55	Asgård Laservision .....	60
56	Fribert Consult .....	60
57	Digital Systems .....	60
58	Media-X .....	60
59	Makropro .....	61
60	Absalon Data .....	61
61	CyberCom .....	61
62	DANTOP electric .....	61
63	Temwa Data .....	61
64	Hard'n Soft .....	61



Næste nummer af  
Privat Computer  
udkommer  
onsdag den 26. januar

**M**it navn er Christian, og jeg er surfer. Ikke en af den slags solbrændte badejern med elfenbenssmil og hang til bølger og brædder. Desværre.

Jeg er netsurfer. Gennem de sidste uger har jeg cruiset rundt i hele verden og mit har været Internet, det anarkistiske globale netværk, der får 15% flere brugere om måneden og omfatter titusindvis af databaser, masser af virksomheder og bunkrer af private. Alt hvad der kræves er et opkald til Lyngby, og man er i kontakt med snart sagt hele verden. Man kan snakke med, hente oplysninger fra, eller arbejde med personer fra Kuala Lumpur, Aalborg eller Paris. Man kan downloade public domain eller finde spændende artikler. Og man kan skrive breve.

Tidligere var det kun for teknifreaks, der med deres hostende 2400 baud-modems fik et kick ud af at kunne ringe til baser i Argentina. Efterhånden er det ved at blive meget seriøst, og det er svært at finde ud af, hvem den typiske bruger er.

Hvad vi ved er imidlertid, at det vil få radikale ændringer for vores liv. Internet er et dramatisk skridt hen mod det totale informationssamfund, hvor vi kan arbejde hver for sig bag hver vores lille skærm og aldrig behøver at mødes, og dermed risikere skuffelser og ubehagelige overraskelser. Når vi er trætte af at snakke med folk, slukker vi blot for computeren. I de kommende måneder vil den ene sociolog tilslutte sig korstoget, der med taktfaste råb om "fremmedgørelse" og "ensomhed" vil forsøge at holde dig væk fra computeren og Internet i særdeleshed. De vil synge sange om blege unge mennesker uden venner, der sæger alt deres forældre ejer for at kunne betale de 15 øre, det koster at ringe til Lyngby i minutten. De vil sidestille det med narkomani.

Jeg har hørt på det længe, og besluttede mig for at finde ud af, om det virkelig var sandt. Jeg tilkoblede mig en digital konference om liberalt demokrati og stillede et konkret spørgsmål om Foucaults demokratipattelse. Så var der ikke andet tilbage at gøre end at vente på de mange svar, en forespørgsel på Internet som regel medfører.

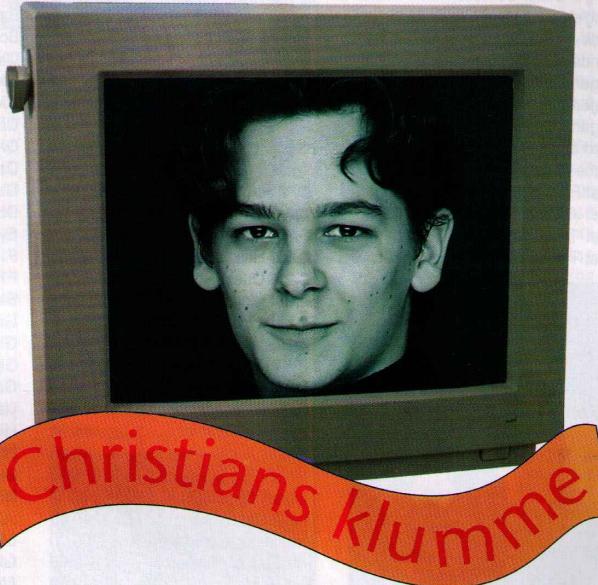
### Brev fra Zimbabwe

Der gik en halv time, så lå der 28 breve i min elektroniske postkasse, og jeg gik møjso mmelt i gang med at sortere dem. Flere kom fra Europa og Asien og indeholdt hele afhandlinger om Foucault, lit-

# EN INTERNØRDS BEKENDELSER

**Hvordan skulle man kunne  
blive ensom blandt 50 millioner andre?**

Af Christian Sparrevohn



*Christians klumme*

teraturhenvisninger og gode råd. Men et enkelt kom fra Zimbabwe og var knap så klart som de andre. Der stod kort: "Foucault spiller i den franske 2. division, og scorede 6 mål i sæsonen 93/94 - men jeg ved ikke, hvad du mener med magtanalyse".

Da slog det mig, at skulle man interviewe nogen om Internet, skulle det naturligvis være over nettet og jeg sendte et brev til Nicolas i Zimbabwe. Det følgende interview er et lille udsnit af vores brevveksling, der tog en time og naturligvis er oversat fra engelsk.

CS: Du ved meget om fodbold - men hvad laver du på en konference om liberalt demokrati?

Nic: Jeg hænger ud. Det er skægt at få post fra lande som Danmark - spiller Preben Elkær stadigvæk?

CS: Nej, han kommenterer kun nu. Hvordan kan det være, at du ved så meget om europæisk fodbold? Og er der mange i Zimbabwe, der er på nettet?

Nic: Jeg er en af de eneste - eller min far er. Han programmerer software til Zimbabwes regering og er næsten altid på kontoret. Her er ikke meget at lave, når han er gået, og så ringer jeg tit op til nettet og snakker. Vil du ikke noklade være med at sige til ham, at jeg bruger telefonen?

CS: Jo, selvfølgelig. Hvor gammel er du?

Nic: 18. Jeg går stadigvæk i skole, men til tider er det bare så kedeligt. I dag har jeg haft seks timer og fik snavset min uniform til, så jeg måtte gå hjem og vaske den. Går man også i skole i Danmark?

CS: I stor stil! Jeg går på uni-

versitetet og studerer Statskundskab. Det virker ikke som om, du interesser dig meget for liberalt demokrati?

Nic: Nej, men det er et godt sted at møde mennesker at snakke med. Jeg har en ven i Belgien og en i Egypten - og måske også en i Danmark nu. Der er også sjovt på fysik-baserne - men der forstår jeg ikke så meget. Hvorfor spurgte du om fodbold?

CS: Der er åbenbart to, der hedder Foucault. Ham, jeg spurte om, er en kendt filosof, og han har skrevet meget om politik. Jeg skal bruge det til en opgave på universitetet, men der er andre, der har svaret på mit spørgsmål, så det går nok. Jeg ved ikke så meget om fodbold i Afrika - er der gode hold?

Nic: Ja, Zimbabwe er verdens bedste hold!

CS: Hvorfor var I så ikke med til VM?

Nic: Det var da heller ikke! Kan din Foucault spille fodbold?

... Og sådan blev det ved i næsten en time. Over nettet diskuterede vi fodbold, og jeg prøvede at få ham til at fortælle lidt om sit land og sin familie. Han ville hellere diskutere computerspil og tennis, og forsøgte endda at få mig til at sende nogen piratkopier! Hen mod slutningen mistede han koncentrationen, og syntes vist, jeg var kedeligt at snakke med. Jeg spurte nysgerrigt til hans familie, og han kom til at skrive, at han havde to ældre søskende på 11 og 14. Jeg skrev tilbage, at jeg troede, at han var 18 år, og kontakten blev brudt. Nicolas syntes åbenbart, at hans potentielle ven i Danmark blev for nysgerrig.

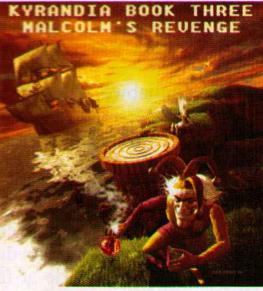
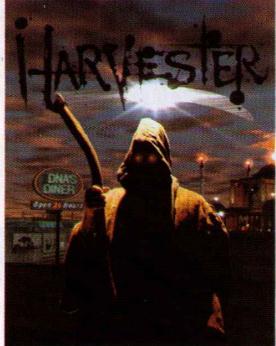
Jeg havde helt glemt at spørge om Internet, om han følte sig som en misforstået nord og om han havde mange venner. Han ville formentlig alligevel ikke have forstået, hvad jeg spurte om.

Men noget lærte jeg alligevel. Internet indeholder alle typer mennesker og alle typer muligheder. Folk på Internet er akkurat lige så almindelige, specielle, kedelige, interessante, sjove og seriøse som i den virkelige verden - og det kan måske være en skufse for nogen. Men Intervenner vil altid være noget andet end de mennesker man kan mødes med, spise med eller gå i byen med. For mig var det en befrielse at opdage, at zimbabwianere og danskerne kan mødes i det cyberspace, der belyser, at vi måske ikke er så forskellige endda. At vi kan hjælpe hinanden med små opgaver i dældiggaden, fordi vi kommer fra forskellige baggrunde.

Hvis vi da bare kan blive enige om, hvem Foucault er... ■

**Vi giver dig noget at vælge imellem. Vi har over 800 titler på lager på enten 3½" eller CD-ROM**

## CD-ROM

7th GUEST .....	495,00	Encyclopedia of Space .....	495,00
Aegis:Guardian of the .....	495,00	Eric the Unready .....	395,00
Aces of the Deep .....	395,00	F14 Fleet Defender Gold .....	449,00
Al-Qadim .....	349,00	Falcon 3.0 Gold .....	449,00
Alone in the Dark .....	298,00	FIFA International Soccer .....	395,00
Alone in the Dark II .....	449,00	Gabriel Knight .....	449,00
Ancient Lands .....	595,00	Gateway 2 .....	449,00
Armored Fist .....	449,00	Gorg .....	298,00
Art Gallery .....	595,00	GrandMaster Chess .....	395,00
Arts & Letters: Home & Office .....	995,00	Great Naval Battles II .....	449,00
Arts & Letters: Space Age .....	695,00	Harpoon Classics .....	349,00
ATP + USA East/West .....	895,00	Harvester .....	Ring!
Aviator .....	395,00	Heimdal II .....	395,00
		Hell Cab .....	495,00
B17/Silent Service II .....	395,00	Historie Line 1914-18 .....	395,00
Battle Isle II .....	349,00	Indiana Jones Fate of .....	395,00
Beethoven .....	595,00	Inferno .....	495,00
Beneath the Steel Sky .....	449,00	Inherit the Earth .....	449,00
Betrayal at Krondor .....	395,00	Iron Helix .....	395,00
Bloodnet .....	395,00	J.F. Kennedy Assassination .....	495,00
Buzz Aldrin .....	395,00	Jets .....	495,00
Carmen USA DeLuxe .....	595,00	King's Quest Collection .....	449,00
Carmen World DeLuxe .....	595,00	King's Quest VII .....	395,00
Chessmaster 4000 .....	395,00	Klick & Play .....	449,00
Cinemania 1994 .....	595,00	Lands of Lore .....	449,00
Companions of Xanth .....	395,00	Legend of Kyrandia .....	298,00
Conspiracy .....	495,00	Legend of Kyrandia II .....	495,00
Corridor 7 .....	298,00	Legend of Kyrandia III .....	395,00
Colonization .....	395,00	Lord of the Rings .....	449,00
Creature Shock .....	495,00	Lords of the Realms .....	395,00
Crime Patrol .....	449,00	Lost Files of Sherlock Ho .....	449,00
Cyclemania .....	395,00	Lost in Time (1+2) .....	395,00
Cyberwar .....	495,00	Lost Treasures .....	595,00
Dagger of Amon-Ra .....	298,00	Lost Treasures II .....	395,00
Dangerous Creatures .....	595,00		
Dark Legions .....	349,00	Magic Carpet .....	495,00
Dark Seed .....	449,00	Maximum Overkill .....	395,00
Dark Sun I: Shattered Lands .....	449,00	Microsoft Golf .....	449,00
Dark Sun II: Wake of .....	449,00	Midnight Movie Madness .....	495,00
Day of the Tentacle .....	449,00	Movies 1993 - 1994 .....	395,00
Death Gate .....	395,00	Mozart .....	595,00
Desert Strike .....	349,00	Music Instrument .....	595,00
Dinosaurus .....	595,00	Myst .....	595,00
Dinosaurus Encyclopedia .....	795,00	Nascar Racing .....	449,00
Doom I Utilities .....	249,00	Noctopolis .....	495,00
Doom II .....	449,00	Normandy: The Great Cr .....	449,00
Dracula Unleashed .....	495,00	Novastorm .....	449,00
Dragon Lore .....	395,00	OutPost .....	495,00
Dragons Lair .....	449,00	Oxford Dictionary .....	495,00
Dragonsphere .....	395,00	Oxford Quotations .....	495,00
DreamWeb .....	449,00	Oxford Thesaurus .....	495,00
Ecstatica .....	449,00	Panzer General .....	449,00
Empire Deluxe Master .....	349,00	Pinball Dreams DeLuxe .....	395,00
Encarta 95 .....	1.095,00		

## CD (for børn)

Fatty Bears Birthday .....	449,00
Humans I - II .....	395,00
Just Grandma & Me .....	395,00
Kid Pix II .....	395,00
Lemmings I - II .....	298,00
Little Devil .....	349,00
Peter Pan .....	449,00
Putt Putt Fun Pack .....	349,00
Putt Putt joins the parade .....	395,00
Putt Putt goes to moon .....	395,00
Scooter's Magic Castle .....	395,00
Sink or Swim .....	298,00
Teddy's Big Day .....	298,00
Tuneland .....	449,00
Zool 2 .....	349,00

## CD (lavpris)

Lavpris gælder kun så længe lager haves!

7th Guest (OEM) .....	198,00
Action CD .....	198,00
Battle Chess (OEM) .....	298,00
Bookshelf (OEM) .....	395,00
Carmen World (OEM) .....	298,00
Chesmaster 3000 Pro .....	249,00
Civilization + Rail. Deluxe .....	298,00
Conan the Barbarian .....	249,00
Cruise for a Corpse .....	149,00
Day of the Tentacle (OEM) .....	298,00
Discoveries of the Deep .....	198,00
Dune (OEM) .....	298,00
Eye of the Beholder .....	149,00
F15 Strike III .....	149,00
F19 Stealth Fighter .....	149,00
Facination .....	298,00
Gabriel Knight (OEM) .....	298,00
Grand Prix Formula One .....	149,00
Gunship 2000 .....	149,00
Guy Spy .....	298,00
Harrier Assault (SVGA) .....	249,00
High Command .....	198,00
Iron Helix (OEM) .....	249,00
Ishar 1 .....	198,00
Ishar 2 .....	198,00
Jutland .....	298,00
Larry I .....	149,00
Larry VI .....	298,00
Lawnmover Man (OEM) .....	249,00
Links .....	149,00
Loom (OEM) .....	298,00
M1 Tank Platoon .....	149,00
Mad Dog McCree II (OEM) .....	249,00
Mega Race (OEM) .....	249,00
Megafortress + Mission .....	198,00
OutPost (OEM) .....	298,00
Patriot .....	198,00
Pirates .....	149,00
Police Quest 1 .....	149,00
Police Quest IV .....	298,00
Return to Zork (OEM) .....	349,00
Silent Service II .....	198,00
Star Control Compendium .....	198,00
Space Quest I .....	149,00
Star Wars Chess (OEM) .....	249,00
Stellar 7 (OEM) .....	249,00
Ten Years Anthology .....	249,00
Tornado .....	198,00
Zork Anthology .....	249,00

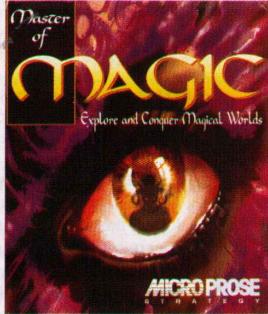
Øster Søgade 34 - 1357 København K  
 Åbningstider: Hverdage fra 10.00 til 18.00 Lørdage fra 10.00 til 14.00  
 TLF: 33 12 24 40 BBS: 33 14 59 14

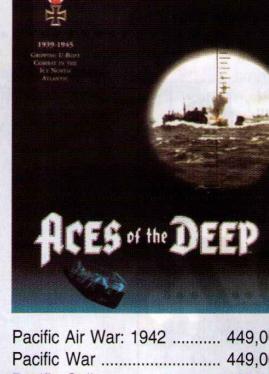


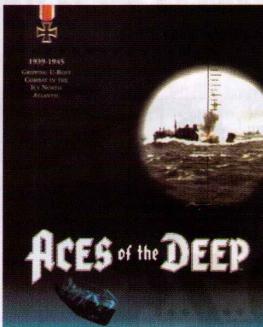
Vi har også over 200 titler til lavpris, fra 49,00. Danmarks største udvalg, bedøm selv!

**3½" DISK**

Aces of the Deep .....	395,00
Across the Rhine .....	Ring!
Air Bucks .....	349,00
Air Force Commander .....	349,00
Al-Qasim: The Genie's .....	349,00
Alien Legacy .....	395,00
  <b>MICRO PROSE</b> STRATEGY	
Archon Ultra .....	298,00
Armaeth .....	298,00
Armored Fist .....	395,00
Bandit kings of Ancient.. ....	449,00
Battle Bugs .....	349,00
Battle Isle II .....	395,00
Battle of Destiny .....	449,00
Beneath the Steel Sky .....	395,00
Betrayal at Krondor .....	449,00
Blade of Destiny .....	395,00
Blue & Grey .....	395,00
Carmen USA DeLuxe .....	395,00
Carrier Strike .....	449,00
Carriers at War II .....	449,00
Chessmaster 4000 .....	349,00
Clash of Steel .....	449,00
Classic Adventure (Lucas) ..	595,00
Colonization .....	395,00
Companions of Xanth .....	395,00
Conquest of Camelot .....	298,00
Conquest of Longbow .....	298,00
Crystal Maze .....	395,00
CyberRace .....	449,00
D-Day .....	395,00
Dark Legions .....	349,00
Dark Seed .....	449,00
Dark Side of Xeen .....	449,00
Dark Sun I: Shat. Lands .....	449,00
Dark Sun II: Wake of .....	449,00
Day of the Tentacle .....	395,00
Dawn Patrol .....	449,00
Desert Strike .....	349,00
Detroit .....	395,00
DOOM .....	349,00
DOOM II .....	449,00
Dragon of Destiny .....	495,00
Dragonsphere .....	349,00
Dungeon Hack .....	395,00
Elder Scrolls: The Arena .....	449,00
Empire Soccer .....	349,00
Epic Pinball 1-8 .....	349,00
Epic Pinball 9-12 .....	249,00
Eric the Unready .....	395,00
F14 Fleet Defender .....	449,00
Falcon 3.0 Mission Disk .....	298,00



Falcon 3.0: F-18 Hornet .....	298,00
Falcon 3.0: MIG 29 Disk .....	298,00
Fantasy Empire .....	349,00
Fields of Glory .....	449,00
FIFA International Soccer ...	349,00
Fritz Chess .....	395,00
Flight Simulator 5 .....	495,00
Gabriel Knight .....	395,00
Gateway II: Homeworld .....	395,00
Genghis Khan II .....	449,00
Gods .....	349,00
Grandest Fleet .....	449,00
Great Naval Battles II .....	449,00
Harploon II .....	495,00
Heimdal II .....	395,00
Heirs to the Throne .....	449,00
Hired Guns .....	395,00
History Line .....	395,00
Hoyles Book of Card Games .....	395,00
In Extremis .....	349,00
Incredible Machine I .....	349,00
Indiana Jones: Fate of At ...	395,00
IndyCar Racing .....	298,00
IndyCar: Track Pack .....	149,00
IndyCar: Paint Kit .....	149,00
Innocent Until Caught .....	449,00
Iron Cross .....	395,00
Ishtar III .....	395,00
Kick Off III .....	298,00
Kingmaker .....	349,00
Leisure Suit Larry 5 .....	449,00
Leisure Suit Larry 6 .....	395,00
Liberty or Death .....	495,00
Links 386 .....	495,00
Links 386: Baner .....	249,00
Lord of the Rings I+II .....	449,00
Lords of the Realms .....	395,00
Lords of Power .....	395,00
Lost Files of Sherlock Hol ...	395,00
Lost Treasures of Infocom ..	595,00
Lost Treasures of Info. II .....	395,00
Maelstrom .....	395,00
Sid Meier's <b>COLONIZATION</b> Create a New Nation	
Manchester U. Pre. Lea .....	298,00
Masters of Magic .....	449,00
Masters of Orion .....	449,00
Maximum Overkill: M #1 .....	198,00
Maximum Overkill: M #2 .....	198,00
Mercenaries .....	495,00
Merchant Prince .....	449,00
Microsoft Space Simulator ...	449,00
Nascar Racing .....	349,00
NHL Hockey .....	495,00
Nomad .....	298,00
On the Ball .....	349,00
Operation Crusader .....	495,00
Outpost .....	395,00
Overlord .....	395,00
 Aces of the Deep	
Pacific Air War: 1942 .....	449,00
Pacific War .....	449,00
Pasific Strike .....	495,00
Pacific Strike:Speech Pack..	198,00
Pinball Dreams I .....	349,00
Pinball Dreams II .....	198,00
Planet Football .....	395,00
Planets Edge .....	449,00
Police Quest IV .....	395,00
Power Games II .....	349,00
Power Tactics .....	349,00
Prince of Persia II .....	449,00
Privateer Speech Pack .....	198,00
Privateer: Rightios Fire .....	198,00
Protostar .....	395,00
Quarantine .....	395,00
Quest for Glory IV .....	395,00
Rally .....	349,00
Raptor 1-3 .....	298,00
Ravenloft .....	449,00
Red Crystal .....	449,00
Reunion .....	395,00
RingWorld .....	395,00
Robinsons Requiem .....	395,00
Scenery Disk New York .....	198,00
Scenery Disk Paris .....	198,00
Scenery Disk: Whasin. DC ..	349,00
Seawolf .....	449,00
Settlers .....	349,00
Shadowworlds .....	349,00
Sid & Als Incredible Toons ..	395,00
Sim City 2000 .....	395,00
Sim City 2000: G. Disaster ..	149,00
SimFarm .....	349,00
Simon the Sorcerer .....	395,00
Solitaire Journey .....	449,00
Space Hulk .....	495,00
Spectre VR .....	449,00
Spelljammer .....	395,00
Star Crusader .....	349,00
Star Trek .....	395,00
Star Trek II: Judg. Rites ..	449,00
StarLord .....	349,00
Strike Commander .....	495,00
Strike Commander:Speech .	198,00
Strike Commander:Mission ..	198,00
Strike Squad .....	395,00
 Romance of the Three Kingdoms III: Dragon of Destiny	
Vengeance of Excalibur .....	249,00
War Games Constr. Kit 2 .....	395,00
War in the Gulf .....	395,00
Warlords II .....	449,00
Warlords II: Scenery Editor ..	395,00
Where in Space is Carmen ..	395,00
Where in World is Carmen ..	595,00
Wing Commander Amada ..	449,00
Wizardry Trilogy II .....	449,00
World Cup USA 94 .....	298,00
X-Wing .....	298,00
X-Wing: B-Wing .....	198,00
X-Wing: Imperial Pursuit ..	198,00
Xenobots .....	449,00
Yserbius .....	349,00
Zennelin .....	449,00



Øster Søgade 34 - 1357 København K  
Hverdage fra 10.00 til 18.00 Lørdage fra 10.00 til 14.00  
TEL: 33 12 24 40 BBS: 33 14 59 14

RAM  
SOFT

# GLÆD DIG TIL NÆSTE NUMMER AF DANMARKS BEDSTE EDB-BLAD!

Er allerede på gaden fra og med torsdag d. 26. januar!

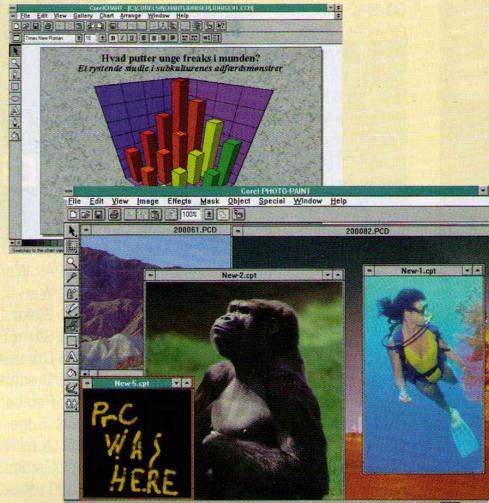
## Tips og tricks til Windows



Få små, nemme og sjove tricks til Windows, der vil gøre hverdagen meget sjovere. Vi viser bl.a. hvordan du selv laver flotte ikoner!

## Compaq Pressario til familien?

Annoncerne for "den nye familiecomputer" er mange, og ses overalt - Privat Computer kigger på udsagnet: ER den nu også for familien, eller er det bare reklame-gas?



## Tegne- programmet til Windows

- hedder CorelDraw. Privat Computer har kigget nærmere på den nærmest gigantiske software-pakke, der indeholder næsten alt hvad hjertet begærer, hvis man har lust til at tegne, eller på anden måde lyst til at udtrykke sig med flot grafik på skærmen.

(med forbehold for ændringer)

## TILBUD FRA WITEQ DATA

### HARDDISKE

540 Mb/12mS IDE Harddisk Quantum	1.895,-
420 Mb/13mS IDE Harddisk Quantum	1.695,-
340 Mb/13mS IDE Harddisk Maxtor	1.475,-
1080 Mb/12mS SCSI-2 Harddisk Quantum	4.999,-
540 Mb/12mS SCSI-2 Harddisk Quantum	2.495,-

### LØSDELE

Promise DC4030VL Cache Controller, IDE VL-Bus Multi Controller til 4 HD & 2 FD IO, 1p 2s 1g, Enhanced IDE (nedvendig for HD > 528 Mb)	1.395,-
Logitech Pilot Mus, seriel	275,-
Cirrus Logic Grafikkort, 1 Mb, Win. acc.	795,-
1 Mb RAM, 30-pins SIMM	299,-
4 Mb RAM, 30-pins SIMM	1.199,-
4 Mb RAM, 72-pins SIMM	1.235,-
16 Mb RAM, 72-pins SIMM	4.695,-
HP Colorado Tape Backup, 250 Mb, intern	1.295,-
16-bit Netkort, NE2000 komp., software ops.	375,-
NoName HD disketter, formateret, pr. 10 stk.	35,-

### MULTIMEDIA

Gravis UltraSound v. 3.7, lydkort	1.289,-
Gravis UltraSound MAX 3CD, 16-bit lydkort	1.695,-
Laser Wave Futura-16, 16-bit lydkort	799,-
OPL-3 (waveitable opg.), SB Pro komp., CD-ROM interface (SCSI opg.)	
Trust Dynamic 30, 25W højttalere m. forst.	245,-

### CD-ROM DREV, LYDKORT & HØJTTALERE

- Laser Wave Futura-16 LYDKORT
- Hitachi CD-ROM Drev, Dual Speed
- Trust Dynamic 30 højttalere

SAMLET SÆT FOR  
**KUN 1.999,-**

### PC-SYSTEMER

Fælleskonfiguration: 2 ÅRS GARANTI

4 Mb RAM, 340 Mb HD, 3,5" 1,44 Mb Floppy Drev, 1Mb VLB videokort, VLB Cir!, 14" SVGA Ultra monitor (0,28), Tastatur, MiniTower	7.995,-
Witeq C462 PC - 486 DX2 66 MHz VLB	8.495,-

## Joystick

MegaStick III til PC	95,-
MegaGrip III til PC	145,-
QuickJoy SV202, M6	199,-

### Trust Flatbed Scanner

1200 DPI	
16,7 millioner Farver	
A4 scanner	
iPhoto+ software	<b>4.295,-</b>
SCSI interface (medfølger)	

### Hitachi/Funai CD-ROM drev

Dual Speed (300 Kb/S)	
Sony CDU-33A komp.	
CD-skuffe med motor.	
65 ms søgetid med medfølgende OPTI-CD driver	
Kvalitet!	

**985,-**

Ring efter gratis EDB-katalog / CD-ROM-katalog



### CD-ROM TITLER

Alle CD-ROM titler er OEM udgaver

MPC Wizard 2.0 - Check dit multimedia system	95,-
Critical Path, spil	194,-
Mad Dog 2, spil	194,-
The 7'th Guest, spil	168,-
MYST, spil	349,-
Who killed Sam Rupert, spil	147,-
Jutland, spil	246,-
Gabriel Knight, spil	194,-
Mega Race, spil	194,-
Cyber Race, spil	194,-
INCA, spil	168,-
Lawnmower Man, spil	194,-
Dark Seed, spil	194,-
Police Quest 4 "Open Season", spil	273,-
MicroCosm, spil	194,-
Star Wars Chess, spil	194,-
AEGIS: Gardian of the fleet, spil	273,-
The Journeyman Project - Turbo, spil	194,-
Star Wars Rebel Assault, spil	273,-
Dracula Unleashed, spil	273,-
... andre CD'ere ..., priser fra	49,-

Vi forhandler mange andre CD-ROM titler.  
... ring og snak med Jens (7586 1220)

### RISE OF THE ROBOTS BOX-VERSION

**KUN 492,-**

### UNDER A KILLING MOON BOX-VERSION

**KUN 548,-**

Priser er incl.  
25% moms.

Alle priser er fra d. 1. december 1994  
Der tages forbehold for fejl og prisændringer.

INGENØR FIRMAET

# WITEQ DATA



ÅLBORG 98-38-36-56  
VEJLE 75-86-12-20  
HERNING 97-21-60-30

## 3½" (for børn)

All Dogs Go To Heaven .....	98,00
Beaty and the Beast .....	298,00
Berenstain Bears Fun .....	395,00
Cartoon Mania .....	395,00
Cockoo Zoo .....	449,00
Cool Spot .....	298,00
Eagle Eye Mysteries .....	449,00
Fatty Bears Birthdays .....	298,00
Fatty Bears Fun Pack .....	298,00
Hanna Barbera's Ani. W .....	495,00
Johnny Quest .....	298,00
KID CAD (Windows) .....	349,00
Kid Pix Fun Pack (Windows) .....	249,00
Kid Pix II (Windows) .....	395,00
Magicland Dizzy .....	98,00
Mario is Missing .....	395,00
Marios Time Machine .....	395,00
Memory Games .....	198,00
Mickey's Jigsaw Puzzle .....	198,00
Mickey's Memory Chal .....	198,00
Noddy's Big Adventure .....	298,00
Noddy's Playtime .....	298,00
Peppers Adv. In Time .....	395,00
Putt Putt .....	298,00
Putt Putt Fun Pack .....	298,00
Putt Putt goes to the Moon .....	349,00
Rocketeer .....	349,00
Scooters Magic Castle .....	349,00
Slatter & Charlie .....	395,00
Snoopy Case Missing .....	298,00
Teddy's Big Day .....	249,00
The Lion King .....	249,00
Trolls .....	98,00
Truddlers .....	298,00
Turbo Science .....	395,00
Wizkid .....	198,00
Zool II .....	349,00

## WINDOWS

3D Chess .....	198,00
Arts & Letters: Draw .....	98,00
Best of Ent. Pack .....	249,00
BreakThru .....	249,00
Championship Manager .....	395,00
Civilization .....	449,00
Crossword DeLuxe .....	298,00
Deja Vu I-II .....	149,00
Gettisburg .....	395,00
Grand Slam Bridge II .....	349,00
Playboy Databook .....	449,00
Shadowgate .....	298,00
Solitaires Journey .....	449,00
Tessarae .....	98,00
Uninvited .....	298,00

## JOYSTICKS

Cyberman (begrenset antall) .....	595,00
FlightStick .....	495,00
Flightstick Pro .....	795,00
Gravis Game Pad .....	249,00
Jetstick .....	349,00
Mach III .....	395,00
Speed King (Digitalt) .....	198,00
Thrustmaster FCS .....	895,00
Thrustmaster WCS M. II ...	1.295,00
Thrustmaster R. Pedals .....	1.195,00
Virtual Pilot .....	995,00

## LYDKORT

Gravis Ultra Sound MAX .....	1.495,00
Roland SCD-10 .....	1.890,00
Roland SCD-15 .....	2.690,00
Roland SCC-1 .....	4.950,00
Sound Blaster 16 Multi CD ..	1.295,00
Sound Blaster 32 AWS .....	2.495,00

## HARDWARE

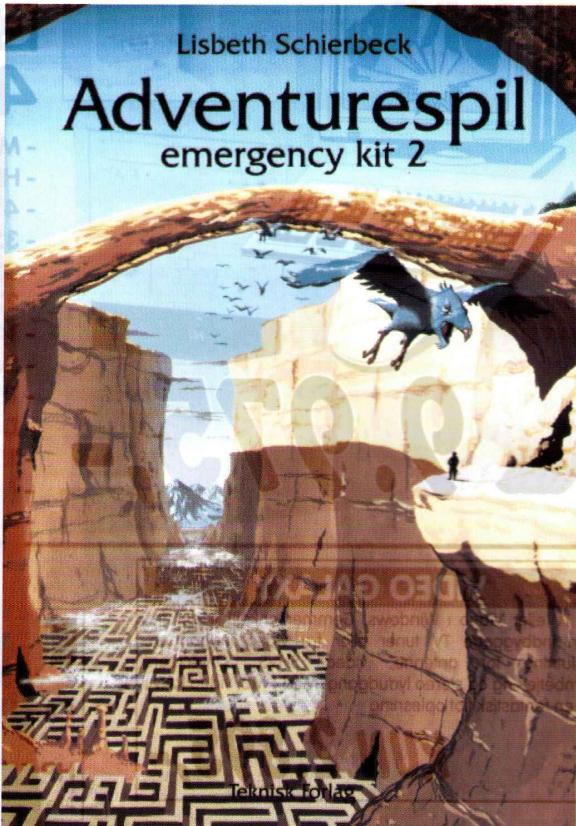
Altec Lansing Headphone .....	495,00
Altec Lansing Microphone .....	298,00
Altec Lansing Speakers .....	3.495,00
CD-Caddy .....	98,00
CD-dual sp. drev + 1 spil .....	1495,00
Gameport III Automatic .....	449,00
Gameport III Auto. (MCA) .....	695,00
GameTech Gameport .....	198,00
Joystick forlænger kabel .....	149,00
ReelMagic Light .....	2.995,00
Roland CS-30 Højtaler .....	1.495,00
Roland MA-20 Højtaler .....	1.390,00
Roland MA-7 Højtaler .....	1.990,00
Roland MPU-IMC .....	3.095,00
Roland MPU-IPC .....	1.295,00
Roland MX-5 4-k. mixer .....	1.590,00
Roland PC200 Keyboard .....	1.990,00
Roland Super MPU/AT .....	3.795,00
Roller Mouse (BUS) .....	1.295,00
Roller Mouse (Seriel) .....	995,00
SoundBlaster MIDI Conector .....	249,00
Y-kabel fra CH-Products .....	149,00
Y-kabel fra Gravis .....	129,00

## HINTBØGER

Adventurespil: Emergency Kit 1 ..	128,00
Adventurespil: Emergency Kit 2 ..	138,00
Air Combat Strategy Guide ..	198,00
Falcon 3.0 Combat Book ..	198,00
Guide to Civilization ..	198,00
Doom .....	198,00
Prince Percia I-II .....	198,00
Questbusters .....	198,00
QuestBusters: Keys Kingd..	198,00
SimCity 2000 .....	198,00
The 7'th Guest .....	198,00
Tie Fighter .....	198,00
MS Flight Simulator .....	198,00
X-Wing .....	198,00
Vi har langt over 100 hintbøger på lager.	
Andre hintbøger fra 75,00 til 149,00	

Se også vores hittiste  
på TV side 590.

Alle priser er incl. moms.  
Angående spilbare demoer, og  
opgraderinger, RING! For pris-  
liste, send frankeret svarkuvert,  
incl. 1 stk. formateret 3½" HD  
diskette. Også postordre, for-  
sendelsesgebyr indland kun  
30,00 uanset ordrestørrelse. Alle  
ordre inden kl. 15.00, på lager-  
varer, sendes samme dag.  
*Der tages forbehold for trykfejl,*  
*og prisændringer som følge af*  
*kurssving.*



## Hintbog på dansk!

Indholder hint og tips til 13 adventure spil, til samme pris  
som en enkelt hintbog normalt koster! Er du gået i stå i en af  
følgende programmer, er der hjælp at hente:

- \* Simon the Sorcerer
- \* Myst
- \* Kyrandia II: Hands of Fate
- \* Shadow of the Comet
- \* Companions of Xanth
- \* Sam & Max hits the Road
- \* Dragonsphere
- \* Gabriel Knight I: Sins of the Father
- \* Leisure Suit Larry VI
- \* Police Quest IV: Open Season
- \* Quest for Glory IV: Shadow of Darkness
- \* Blue Force
- \* Beneath the Steel Sky

## Åbningstider:

Øster Søgade 34 - 1357 København K  
Hverdage fra 10.00 til 18.00 Lørdage fra 10.00 til 14.00  
Tlf: 33 12 24 40 BBS: 33 14 59 14





# DET ER BÅR' DÆJLI'

## CONDOR MULTIMEDIA PC

# 486DX/2-66/270

- Minitower kabinet, DEMKO PSU med Lownoise
- HighSpeed TrueGreen VESA-bundkort
- 4 Mb. RAM (1 stk. 72 pin)
- 32 bit VESA skaermkort, med 1 Mb. RAM + Acc.
- 32 bit VESA Multi I/O kort, til 4 ATA/IDE harddiske
- 270 Mb. Harddisk og 3½"-1.44 Mb. diskdrev
- 14" SVGA farveskærm, kant til kant
- Seriel Mus og 102 tasters Dansk tastatur.
- 16 bit's Stereo lydkort
- Dual-Spin CD-ROM drev
- 15 Watt's højtalere med tone og volume reg.
- MS-DOS 6.22 samt Windows 3.11 DK
- 4 CD plader med masser af programmer.

### VIDEO GALAXY

Se TV eller Video i Windows. Gemmer enkeltbilleder fra den indbyggede TV tuner eller fra video indgangen. Tilslutning for antennen, video, SHVS. 'On-screen' fjernbetjening og stereo lydudgang. Med 1 Mb. video RAM, og en fantastisk flot oppløsning

**KUN 2.895,-**

### MÅNEDENS PRISBOMBE

#### BLÆK PRINTERE

CANON BJ-200, sort

**KUN 1.995,-**

HP DeskJet 500C, farve

**KUN 2.595,-**

Alle printerne leveres incl. blæk og printerkabel

### MULTIMEDIA KIT

- Trust, dual speed CD-ROM drev
- Trust, 16 bit's stereo lydkort
- Trust, 15W. Soundwave højtalere
- 4 CD plader med masser af software

**SPAR 548,-**  
**KUN 1.895,-**



### LYDKORT

Trust, SE de luxe 16 plus

**KUN 795,-**

SoundGalaxy Waverider 32+

**KUN 1.695,-**

SoundBlaster 16 Value Edition

**KUN 995,-**

SoundBlaster AWE 32

**KUN 2.495,-**

### CD-ROM DREV

Dual speed (350Kb/s), Triple-Speed (450Kb/s), PhotoCD multisession, MPC, CD-I, skip knap, IDE-Interface.

Trust, dual speed

**KUN 975,-**

Mitsumi, Triple speed

**KUN 1.495,-**

### TRUST HØJTTALERE

Magnetisk beskyttet, med stereo forstærker, tone og volume kontrol og fantastisk lyd.

15 WATT

25 WATT

80 WATT

250,-

350,-

595,-

**CONNER TAPESTREAMER**

**210/420 Mb.**  
210/420 Mb. tapestreamer til intern montering, inkl. 1 stk. bånd samt software til DOS og Windows.  
Kompatibel med:  
- QIC-80  
- Irwin AccuTrak-250

**NYHED**

**KUN 1.595,-**

# STRUER DATA

Industrivej 3, 7600 Struer, Tlf.: 97 84 01 02, Fax.: 97 84 02 66

STYDTHY AFDELENGEN: Bredgade 125, 7760 Hurup, Tlf.: 97 95 33 02, Fax.: 97 95 28 02

Alle priser er incl. 25% mom, men excl. fragt og efterkrav gebyr. Der tages forbehold for trykfejl, prisændringer samt udsolgte varer.